

Ammattikorkeakoulujen yhteishaun johtoryhmän loppuraportti

Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2007:12

Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä

Undervisningsministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar

Ammattikorkeakoulujen yhteishaun johtoryhmän loppuraportti

Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2007:12

OPETUSMINISTERIÖ

Undervisningsministeriet

MINISTRY OF EDUCATION

Ministère de l'Éducation

Opetusministeriö / Undervisningsministeriet

Koulutus- ja tiedepolitiikan osasto / Utbildnings- och forskningspolitiska avdelningen

PL / PB 29

00023 Valtioneuvosto / Statsrådet

<http://www.minedu.fi/julkaisut>

Yliopistopaino / Universitetsstryckeriet, 2007

ISBN 978-952-485-316-3 (nid./htf)

ISBN 978-952-485-317-0 (PDF)

ISSN 1458-8102

Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä/

Undervisningsministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar 2007:12

Kuvailulehti

Julkaisija
Opetusministeriö

Julkaisun päivämäärä
15.2.2007

Tekijät (toimielimestä: toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri) Ammattikorkeakoulujen yhteishaun johtoryhmä (YH-jory)		Julkaisun laji Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä	
Puheenjohtaja: Pentti Rauhala, Laurea-ammattikorkeakoulu Sihteeri: Ulla Angervo, Opetushallitus		Toimeksiantaja Opetusministeriö	
		Toimielimen asettamispm 17.2.2004	Dnro 14/043/2004
Julkaisun nimi Ammattikorkeakoulujen yhteishaun johtoryhmän loppuraportti (Slutrapport från ledningsgruppen för yrkeshögskolornas gemensamma ansökan)			
Julkaisun osat Loppuraportti ja liitteet			
<p>Tiivistelmä Opetusministeriö asetti 17.2.2004 johtoryhmän ohjaamaan ammattikorkeakoulujen yhteishakua ja ammattikorkeakoulujen yhteistyötä opiskelijavalintojen kehittämisessä.</p> <p>Johtoryhmän tehtävät määriteltiin asettamiskirjeessä:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ohjata ammattikorkeakoulujen yhteishaun toteutusta, - tehdä esityksiä yhteishakujärjestelmän kehittämiseksi ja eri järjestelmien (AMKOTA, OPTI, AMKOPAS, AMKYH ja AMKOREK) yhteen toimivuuden varmistamiseksi, - arvioida ja tehdä esityksiä sähköisten palvelujen kehittämiseksi, - arvioida ja tehdä esityksiä käyttäjiä palvelevasta raportoinnista, - koordinoida ammattikorkeakoulujen yhteishaun alueellisen yhteistyön toteutusta, - osallistua valintaperusteiden kehittämiseen yhteistyössä ARENE ry:n opiskelija-valintaryhmän kanssa, - arvioida yhteishaun toimivuutta ja vaikuttavuutta eri toimijoiden näkökulmasta, - selvittää ja tehdä esitys yhteishaun laajentamiseksi koskemaan myös ammattikorkeakoulujen tutkintoon johtavaa aikuiskoulutusta ja vieraskielistä koulutusta sekä - luoda yhteishaun jatkuvan kehittämisen kannalta seurantamenetelmä, jossa otetaan huomioon sekä viranomaistoimintojen kehittäminen että hakujärjestelmän kustannusvaikutusten arviointi. <p>Ammattikorkeakoulujen yhteishaun tavoitteena ovat opiskelupaikkojen tehokas täyttäminen sekä motivoituneiden opiskelijoiden ja koulutustarjonnan kohtaaminen. Yhteishaun toteutuksen edellytyksenä ovat vastaavasti yhteiset valintaperusteet koulutusaloittain, mahdollisimman laaja valintakoe yhteistyö, ammattikorkeakoulujen verkostoituminen, hakutoimistojen yhteistyö, yhteiset pelisäännöt ja käytänteet sekä luottamus hakutoimistojen ammattitaitoon ja asiantuntijuuteen.</p> <p>Yhteishaun johtoryhmän (YH-jory) yhteistyö hakutoimistojen kanssa on ollut kehittävää ja tuloksellista. Hakutoimistojen edustus johtoryhmässä on taannut päätöksenteossa sen, että yhteishakujärjestelmän kehittämisessä on pystytty riittävällä tavalla huomioimaan myös käyttäjien tarpeet. YH-joryn ja hakutoimistojen yhteistyö on osoittanut, että asiantuntijuus tarvitsee taakseen ja tuekseen yhteisiä päätöksiä koordinoivan tahon.</p> <p>YH-joryn yhteistyö eri toimijoiden kanssa on mahdollistanut sen, että sekä hakijoiden että kentän palautteeseen on pystytty reagoimaan nopeasti ja kehittämistarpeet on pystytty kartoittamaan. Yhteiset käytänteet ja toimintatavat ovat tehostaneet viranomaisprosessia ja lisänneet hakijoiden tasapuolista kohtelua.</p> <p>Johtoryhmä perusti kaksi selvitysryhmää pohtimaan yhteishaun laajentamisen mahdollisuuksia ja kartoittamaan tutkintoon johtavan aikuiskoulutuksen ja vieraskielisen koulutuksen tilannetta ammattikorkeakouluissa. Molemmat työryhmät esittivät muistioissaan, että yhteishaku laajennettaisiin koskemaan myös tutkintoon johtavaa aikuiskoulutusta, ylempiä ammattikorkeakoulututkintoja ja vieraskielistä koulutusta. Esitysten perusteella opetusministeriö asetti 1.2.2006 kaksi projektiryhmää: toisen toteuttamaan vieraskielisen koulutuksen yhteishaku ja toisen toteuttamaan aikuiskoulutuksen yhteishaku. Yhteishaun laajentaminen tarvitsi lainsäädännöllistä muutosta. Muutos valtioneuvoston asetukseen ammattikorkeakoulujen yhteishausta tuli voimaan 1.12.2006 ja sitä sovelletaan ensimmäisen kerran valittaessa opiskelijoita 1.8.2007 alkavalle lukuvuodelle.</p> <p>Yhteishaun johtoryhmä (YH-jory) on tehnyt aktiivisesti yhteistyötä ARENE ry:n opiskelijavalintaprojektin kanssa. Valintaperustesuositusten noudattaminen ja yhdenmukainen toiminta valintamenettelyssä ovat välttämättömiä hakijoiden oikeusturvan vuoksi sekä edellytyksenä hyvälle hakijoiden ohjaukselle, neuvonnalle ja yhtenäiselle tiedottamiselle.</p> <p>Ammattikorkeakoulujen yhteishaut tarvitsevat jatkossakin opiskelijavalintaa seuraavan ja kehittävän valtakunnallisen tukiryhmän. YH-joryn ja opiskelijavalintaprojektin yhteistyö on jo nyt tuottanut hyviä tuloksia. Tätä yhteistyötä on hyvä jatkaa myös tulevaisuudessa huomioiden ammattikorkeakoulujen yhteishaun tulevaisuuden haasteet. Näin pystytään edelleenkin takaamaan opiskelijavalintojen oikeudenmukaisuus, läpinäkyvyys, yhtenäisyys, selkeys ja kustannustehokkuus. Yhteishaun johtoryhmä ehdottaa, että jatkossakin ammattikorkeakoulujen yhteishakujen toteutusta koordinoi valtakunnallinen tukiryhmä.</p>			
<p>Avainsanat Yhteishaun johtoryhmä, hakutoimisto, opiskelijavalintaprojekti, yhteishaku, ammattikorkeakoulu, nettihaku</p>			
Muut tiedot			
Sarjan nimi ja numero Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2007:12		ISSN 1458-8102	ISBN 978-952-485-316-3 (nid.) 978-952-485-317-0 (PDF)
Kokonaissivumäärä 80	Kieli suomi	Hinta	Luottamuksellisuus julkinen
Jakaja Yliopistopaino		Kustantaja Opetusministeriö	

Presentationsblad

Utgivare
Undervisningsministeriet

Utgivningsdatum
15.2.2007

Författare (uppgifter om organets namn, ordförande, sekreterare)	Typ av publication Undervisningsministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar	
Ledningsgruppen för yrkeshögskolornas gemensamma ansökan	Uppdragsgivare Undervisningsministeriet	
Ordförande: Pentti Rauhala, Laurea-ammattikorkeakoulu	Datum för tillsättande av 17.2.2004	Dnro 14/043/2004
Sekreterare: Ulla Angervo, Utbildningsstyrelsen		
Publikation (även den finska titeln) Slutrapport från ledningsgruppen för yrkeshögskolornas gemensamma ansökan (Ammattikorkeakoulujen yhteishaun johtoryhmän loppuraportti)		
Publikationens delar Promemoria + bilagor		
Sammandrag Undervisningsministeriet tillsatte 17.2.2004 en ledningsgrupp för att leda yrkeshögskolornas gemensamma ansökan och yrkeshögskolornas samarbete för att utveckla antagningen av studerande. Ledningsgruppens uppgifter definierades i tillsättningsbrevet. Ledningsgruppens uppgifter var att: <ul style="list-style-type: none">- leda förverkligandet av yrkeshögskolornas gemensamma ansökan,- göra framställningar om utveckling av systemet för gemensam ansökan och om att säkerställa att olika system (AMKOTA, OPTI, AMKOPAS, AMKYH och AMKÖREK) samverkar,- utvärdera och göra framställningar om utveckling av elektroniska tjänster,- utvärdera och göra framställningar om rapportering som betjänar användarna,- koordinera förverkligandet av det regionala samarbetet mellan yrkeshögskolorna,- delta i utvecklandet av antagningsgrunderna i samarbete med den av ARENE r.f. utsedda gruppen för antagning av studerande,- utvärdera hur den gemensamma ansökan fungerar och vilka dess verkningar är ur olika aktörers synvinkel,- utreda och göra en framställning om att utvidga den gemensamma ansökan så att den omfattar även yrkeshögskolornas examensinriktade vuxenutbildning och utbildning på främmande språk samt- skapa ett uppföljningssystem för fortsatt utveckling av den gemensamma ansökan, vilket beaktar såväl utvecklingen av myndighetsfunktionerna som utvärderingen av kostnadsverkningarna av ansökningsystemet. Målet för gemensam ansökan till yrkeshögskolorna är att fylla studieplatserna på ett effektivt sätt och sörja för att motiverade studerande och utbildningsutbud möts. Förutsättningar för att den gemensamma ansökan skall kunna förverkligas utgör gemensamma antagningsgrunder per utbildningsområde, ett så brett urvalsprovssamarbete som möjligt, skapandet av nätverk mellan yrkeshögskolorna, samarbetet mellan ansökningsbyråerna, gemensamma spelregler och praxis samt tilliten till ansökningsbyråernas yrkesskicklighet och sakkunskap. Samarbetet mellan ledningsgruppen för yrkeshögskolornas gemensamma ansökan (ledningsgruppen) och ansökningsbyråerna har varit utvecklande och framgångsrikt. Ansökningsbyråernas representation i ledningsgruppen har garanterat en beslutsprocess, där också användarnas behov i tillräckligt hög grad har kunnat beaktas i samband med utvecklingen av systemet för gemensam ansökan. Samarbetet mellan ledningsgruppen och ansökningsbyråerna har visat att de sakkunniga behöver en stödande samarbetspart som koordinerar de gemensamma besluten. Samarbetet mellan ledningsgruppen och olika aktörer har gjort det möjligt att snabbt reagera på respons från sökande eller fältet och utvecklingsbehoven har kunnat kartläggas. Gemensamma praxis och principer har effektiviserat myndighetsprocessen och ökat det objektiva bemötandet av sökande. Ledningsgruppen grundade två utredande grupper för att dryfta möjligheterna att utvidga den gemensamma ansökan och för att kartlägga situationen för examensinriktad vuxenutbildning och utbildning på främmande språk inom yrkeshögskolorna. Båda arbetsgrupperna framförde i sina promemorior att den gemensamma ansökan skulle utvidgas så att den även berörde examensinriktad vuxenutbildning, utbildning som leder till högre yrkeshögskoleexamen och utbildning på främmande språk. På basen av framställningen tillsatte undervisningsministeriet 1.2.2006 två projektgrupper: den ena för att verkställa gemensam ansökan till utbildning på främmande språk och den andra för att verkställa gemensam ansökan till vuxenutbildning. Den utvidgade gemensamma ansökan krävde en lagändring. Ändringen i statsrådets förordning om yrkeshögskolornas gemensamma ansökan trädde i kraft 1.12.2006 och den tillämpas för första gången vid antagning av studerande till läsåret som inleds 1.8.2007. Ledningsgruppen har aktivt samarbetat med det av ARENE r.f. ägda projektet för antagning av studerande. Med tanke på sökandes rättsskydd är det nödvändigt att rekommendationen för antagningsgrunderna följs och att antagningsproceduren är enhetlig. Dessa faktorer skapar också förutsättningar för att sökande får god handledning och rådgivning och för att informationen förblir enhetlig. De olika formerna av gemensam ansökan till yrkeshögskolorna behöver även i fortsättningen en nationell stödgrupp som följer upp och utvecklar antagningen av studerande. Samarbetet mellan ledningsgruppen och projektet för antagning av studerande har redan lett till goda resultat. Det är fördelaktigt att fortsätta ett samarbete som siktar in sig på framtida utmaningar inom yrkeshögskolornas gemensamma ansökan. Via samarbetet är det möjligt att även i fortsättningen garantera en rättvis, transparent, enhetlig, tydlig och kostnadseffektiv antagning av studerande. Ledningsgruppen föreslår att förverkligandet av yrkeshögskolornas gemensamma ansökan även i fortsättning koordineras av en nationell stödgrupp.		
Nyckelord Ledningsgruppen för yrkeshögskolornas gemensamma ansökan, ansökningsbyrå, projektet för antagning av studerande, gemensam ansökan, yrkeshögskola, webbansökan		
Övriga uppgifter		
Seriens namn och nummer Undervisningsministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar 2007:12	ISSN 1458-8102	ISBN 978-952-485-316-3 (htf.) 978-952-485-317-0 (PDF)
Sidoantal 80	Språk finska	Pris Sekretessgrad offentlig
Distribution Universitetstryckeriet		Förlag Undervisningsministeriet

Description

Publisher Ministry of Education		Date of publication 15.2.2007	
Authors (If a committee: name of organ, chair, secretary) Executive group of Polytechnics` joint application Chairman: Pentti Rauhala, Laurea Polytechnic Secretary: Ulla Angervo, National Board of Education		Type of publication Reports of the Ministry of Education, Finland	
		Contracted by Ministry of Education	
		Committee appointed on 17.2.2004	Dnro 14/043/2004
Name of publication Final report of Executive group of Polytechnics` joint application (Ammattikorkeakoulujen yhteishaun johtoryhmän loppuraportti)			
Parts Memorandum + appendices			
Abstract The Ministry of Education appointed a management group (YH-jory) on 17 Feb 2004 to guide both polytechnics` joint application and the cooperation in developing student selection. The tasks set in the appointment letter of the management group are to: <ul style="list-style-type: none">- guide the implementation of polytechnics` joint application,- make proposals to develop the joint application system and to guarantee the mutual compatibility of different systems (AMKOTA, OPTI, AMKOPAS, AMKYH and AMKOREK),- evaluate and propose motions for the improvement of electronic services,- evaluate and propose motions for the improvement of reports for users,- coordinate the implementation of the joint application's regional cooperation,- participate in the development of admission criteria in cooperation with Arene's joint application project,- evaluate the functionality and effectiveness of the joint application from different points of view,- investigate and make a proposal on expanding the joint application to include adult education leading to a degree and education conducted in a foreign language,- create a follow-up procedure to further develop joint application that takes into account both the development of authority functions and the evaluation of cost-effectiveness of the application system. The purpose of the joint application to polytechnics is to effectively fill study places and the meeting of motivated students and educational supply. The successful implementation of joint application requires joint admissions criteria for each study field, widest possible collaboration with entrance examinations, networking of polytechnics, cooperation between admissions offices, joint procedures and rules, and trust for the level of expertise and professionalism of the admissions offices. The cooperation between YH-jory and the admissions offices has been instructive and productive. The representation of the admissions offices in the YH-jory has ensured that the viewpoint and the needs of the actual users of the joint application systems have been taken into consideration in decision-making. This cooperation has proved that the expertise provided by the admissions offices needs the support of a coordinating body for joint decisions. The cooperation between YH-jory and the different quarters has enabled both quick response to feedback from applicants and polytechnics and also greater ability to map out needs for development. Joint practices and functions have intensified the authority process and increased the equal treatment of applicants. YH-jory set out two groups to investigate the possibilities to expand joint application and map out the situation with both adult education leading to a degree and education conducted in a foreign language in polytechnics. Both groups reported that joint application should be expanded to cover adult education leading to a degree, polytechnic Master's degrees and education conducted in a foreign language. Based on the reports the Ministry of Education set two project groups on 1 February 2006; one for the implementation of joint application in education conducted in a foreign language and the other to implement joint application in adult education. YH-jory has actively cooperated with ARENE ry's joint application project. The compliance with the recommendation on admission criteria and the unified way of selecting students are vital for the legal protection of applicants. These are also prerequisites for the good and equal level of guiding and informing of the applicant. The polytechnics` joint applications need a national group to support the development and follow-up of student selection. The cooperation between YH-jory and ARENE's joint application project has already produced good results. This cooperation should be continued in the future especially when considering the future challenges of the joint application. This would further ensure the fairness, transparency, unity, clarity and cost-effectiveness of student selection. YH-jory proposes that the implementation of polytechnics` joint applications would be coordinated also in the future by a national support group.			
Other information			
Name and number of series Reports of the Ministry of Education, Finland 2007:12		ISSN 1458-8102	ISBN 978-952-485-316-3 (pbk.) 978-952-485-317-0 (PDF)
Number of pages 80	Language Finnish	Price	Degree of confidentiality public
Distributed by Helsinki University Press		Published by Ministry of Education	

Opetusministeriölle

Opetusministeriön asettama projektiryhmä, joka vastasi ammattikorkeakoulujen yhteishaku-uudistuksen toteuttamisesta toteaa loppuraportissaan (Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2003:26) seuraavaa: ”Toiminnallisuuden ja jatkuvan kehittämisen turvaamiseksi AMKYH-projektin työryhmä esittää opetusministeriölle, että se välittömästi nimittää tukiryhmän. Tukiryhmä on tarpeellinen, jotta yhteys käyttäjäkuntaan ja heidän tarpeisiinsa säilyy ja jotta toiminta pääsee vakiintumaan ja kehittämistarpeet tulevat huomioituksi.”

Opetusministeriö asetti 17.2.2004 johtoryhmän ohjaamaan ammattikorkeakoulujen yhteishakua ja ammattikorkeakoulujen yhteistyötä opiskelijavalintojen kehittämisessä. Johtoryhmän määräaika päättyy 31.12.2006. Työryhmä luovuttaa kunnioittavasti loppuraporttinsa opetusministeriölle.

Johtoryhmän tehtävät määriteltiin asettamiskirjeessä:

- ohjata ammattikorkeakoulujen yhteishaun toteutusta,
- tehdä esityksiä yhteishakujärjestelmän kehittämiseksi ja eri järjestelmien (AMKOTA, OPTI, AMKOPAS, AMKYH ja AMKOREK) yhteen toimivuuden varmistamiseksi,
- arvioida ja tehdä esityksiä sähköisten palvelujen kehittämiseksi,
- arvioida ja tehdä esityksiä käyttäjiä palvelevasta raportoinnista,
- koordinoida ammattikorkeakoulujen yhteishaun alueellisen yhteistyön toteutusta,
- osallistua valintaperusteiden kehittämiseen yhteistyössä ARENE ry:n opiskelijavalintaryhmän kanssa,
- arvioida yhteishaun toimivuutta ja vaikuttavuutta eri toimijoiden näkökulmasta,
- selvittää ja tehdä esitys yhteishaun laajentamiseksi koskemaan myös ammattikorkeakoulujen tutkintoon johtavaa aikuiskoulutusta ja vieraskielistä koulutusta sekä
- luoda yhteishaun jatkuvan kehittämisen kannalta seurantamenetelmä, jossa otetaan huomioon sekä viranomaistoimintojen kehittäminen että hakujärjestelmän kustannusvaikutusten arviointi.

Johtoryhmän puheenjohtajaksi opetusministeriö kutsui rehtori Pentti Rauhalan Laurea-ammattikorkeakoulusta ja jäseniksi:

Vararehtori Kaisa Lahtinen Tampereen ammattikorkeakoulu, varapuheenjohtaja
Korkeakouluneuvos Seppo Kiiskinen, Opetusministeriö
Opintotoimiston päällikkö Hilka Korhonen, Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu
Puheenjohtaja Outi Nikkanen, SAMOK ry
Opintoasiainpäällikkö Matti Isokallio, Satakunnan ammattikorkeakoulu
Opintotoimiston päällikkö Maria Eriksson, Arcada – Nylands svenska yrkeshögskola
Suunnittelija Ulla Angervo, Turun ammattikorkeakoulu
Suunnittelija Marita Heikkinen, Oulun seudun ammattikorkeakoulu
Ylitarkastaja Outi Kivipelto, Opetushallitus
Projektipäällikkö Ritva Sammalkivi, Opetushallitus, sihteeri

Johtoryhmässä on sen toimintakauden aikana tapahtunut kokoonpanon suhteen seuraavat muutokset: SAMOK ry:tä edustaneen työryhmän jäsenen Outi Nikkasen jäätyä pois työryhmän työskentelyä SAMOK ry:tä edustavina asiantuntijoina työryhmän työskentelyyn ovat osallistuneet ensin Reetta Marttinen ja työn loppuvaiheessa Päivi Keränen. Maria Eriksson pyysi elokuussa 2005 eroa ryhmän jäsenyydestä ja hänen tilalleen opetusministeriö nimesi opintoasiainpäällikkö Anita Saariston, Yrkeshögskolan Sydvästistä. Projektipäällikkö Ritva Sammalkiven siirryttyä Opetushallituksessa toisiin tehtäviin, hänen tehtävänsä siirtyivät Opetushallituksessa projektipäällikkö Ulla Angervolle, Opetushallitus. Uudeksi ammattikorkeakoulujen edustajaksi opetusministeriö nimesi suunnittelija Tuija Koskipuron, Kymenlaakson ammattikorkeakoulusta. Opetusministeriö ei nimittänyt johtoryhmään edustajaansa Korkeakouluneuvos Seppo Kiiskisen siirryttyä eläkkeelle syksyllä 2006.

Johtoryhmä on lisäksi voinut toimikautensa aikana kutsua kokouksiinsa ulkopuolisia asiantuntijoita.

Helsingissä 20.12.2006

Pentti Rauhala

Kaisa Lahtinen

Marita Heikkinen

Matti Isokallio

Outi Kivipelto

Hilka Korhonen

Tuija Koskipuro

Anita Saaristo

Ulla Angervo

Sisältö

1	<u>Yhteishaun toteutus ja kehittäminen</u>	9
1.1	Toimivaa yhteistyötä – hakijan parhaaksi	9
1.2	Nettihakua ja sähköinen asiointi	10
1.3	AMKYH-järjestelmän kehittäminen	12
1.4	Hakijamäärien kehitys	13
1.5	Ns. pakkohakua yhteishakujärjestelmän ja opiskelijavalinnan rasisiteena	14
1.6	Yhteishaun jatkuva kehittäminen ja seuranta	15
2	<u>Yhteishaun laajeneminen</u>	16
2.1	Uudistusten taustaa	16
2.2	Ammattikorkeakoulujen vieraskielisen koulutuksen yhteishaku (VKYH)	17
2.3	Ammattikorkeakoulujen tutkintoon johtavan aikuiskoulutuksen ja ylempien amk-tutkintojen yhteishaku (AKYH)	18
3	<u>Kohti yhtenäisempiä valintaperusteita</u>	19
3.1	Yhteiset tavoitteet – erilaiset toimijat	19
3.2	Valintaperusteita, valintamenettelyä ja hakukelpoisuutta koskevat muutosehdotukset	20
4	<u>Ammattikorkeakoulujen yhteishaun haasteet tulevaisuudessa</u>	22
5	<u>Johtoryhmän ehdotukset ja jatkotyöskentely</u>	23
	<u>Liitteet</u>	
	Liite 1. Moninaisesta aikuishausta yhtenäisiin menettelytapoihin	25
	Liite 2. Ammattikorkeakoulujen vieraskielisen koulutuksen yhteishaku	41

1 Yhteishaun toteutus ja kehittäminen

1.1 Toimivaa yhteistyötä – hakijan parhaaksi

Ammattikorkeakoulujen yhteishaun tavoitteena ovat opiskelupaikkojen tehokas täyttäminen sekä motivoituneiden opiskelijoiden ja koulutustarjonnan kohtaaminen. Yhteishaun toteutuksen edellytyksenä ovat vastaavasti yhteiset valintaperusteet koulutusaloittain, mahdollisimman laaja valintakoe yhteistyö, ammattikorkeakoulujen verkostoituminen, hakutoimistojen yhteistyö, yhteiset pelisäännöt ja käytänteet sekä luottamus hakutoimistojen ammattitaitoon ja asiantuntijuuteen.

Ammattikorkeakoulujen yhteishaussa keskeisessä asemassa on eri toimijoiden välinen yhteistyö. Tämä asia on tiedostettu jo yhteishaku-uudistuksen alussa, kun ammattikorkeakouluihin perustettiin hakutoimistot hoitamaan yhteishaun toteutusta. Alusta alkaen yhteistyö on perustunut siihen, että toimintatapoja yhtenäistämällä on kyetty tarjoamaan hakijalle, ammattikorkeakoulusta riippumatta tasapuolinen kohtelu hakemiseen ja opiskelijavalintaan liittyvissä asioissa. Ammattikorkeakoulujen hakutoimistojen henkilöstö on usean kerran vuodessa kokoontunut sopimaan yhteisistä käytänteistä ja toimintatavoista. Hakemiseen liittyvissä asioissa hakijoita kehoitetaan aina ottamaan yhteyttä hakutoimistoon, joissa oman ammattikorkeakoulun ohjauksen lisäksi tehdään myös valtakunnallista neuvonta- ja ohjaustyötä.

Hakutoimistot ovatkin lisänneet opiskelijavalinnan näkyvyyttä ja arvostusta sekä hakijoiden kannalta että ammattikorkeakoulujen omissa toimintaympäristöissä. Ammattikorkeakouluihin on syntynyt asiantuntijuuteen perustuvia neuvonta- ja ohjausyksiköitä, joista nettihaun tavoin löytyy tieto kaikesta mikä liittyy hakemiseen. Hakutoimistoissa tehtävät hoidetaan viranomaistehtävinä ja avainsanoja tehtävien hoidossa ovat vastuu ja luotettavuus. Yhteishaun johtoryhmän (YH-jory) yhteistyö hakutoimistojen kanssa on ollut kehittävä ja tuloksellista. Hakutoimistojen edustus johtoryhmässä on taannut päätöksenteossa sen, että yhteishakujärjestelmän kehittämisessä on pystytty riittävällä tavalla huomioimaan myös käyttäjien tarpeet. Moni järjestelmän kehittämisajatus on saatettu ryhmän tietoisuuteen juuri hakutoimistojen kautta.

Yhteishaussa uudistuksista tiedottamisella on suuri merkitys. Ammattikorkeakoulujen opiskelijavalinnoissa on mukana erilaisia ohjaus- ja neuvontatahoja. Alueellinen yhteishausta tiedottaminen onkin yksi hakutoimistojen tärkeimmistä tehtävistä. Vuosittain eri ohjaustahoille järjestettävissä tiedotus- ja koulutustilaisuuksissa kerrotaan valintaperusteisiin,

valintajärjestelmään ja yhteishaun etenemiseen liittyvistä asioista. Tilaisuudet toimivat myös hyvänä väylänä opiskelijavalinnan toteuttamiseen liittyvän palautteen keräämiselle.

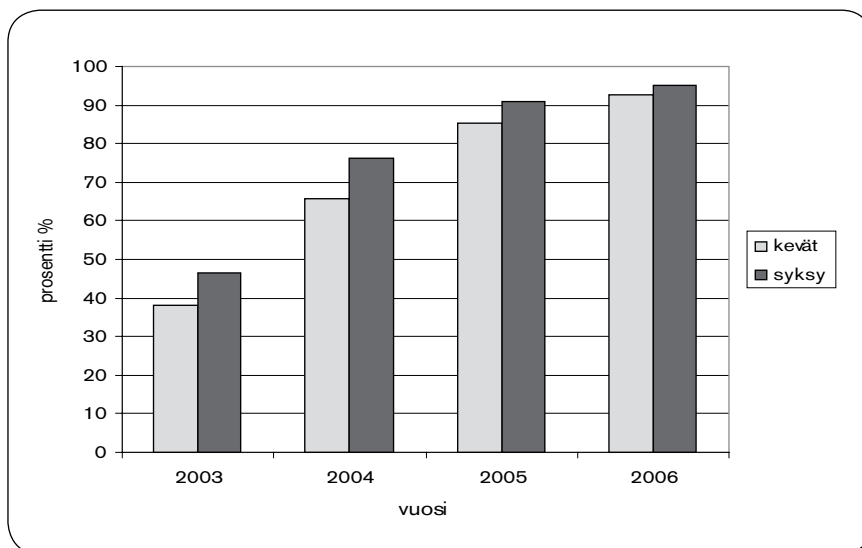
Hakutoimistojen yhteisissä tapaamisissa on käyty paljon haun toteuttamiseen ja opiskelijavalintoihin liittyvää keskustelua. Tätä kautta saadun palautteen perusteella on tehty järjestelmään useita muutoksia sekä luotu yhteisiä käytänteitä. Näistä yhtenä esimerkkinä voidaan pitää vuodeksi 2006 tullutta YH-joryn ohjeistusta opiskelemaan valittujen todistusten tarkistamisesta. Yhteiset pelisäännöt opiskelijoiksi valittujen todistusten tarkistuksesta lisäävät entisestään hakijoiden tasapuolista kohtelua. Syksyllä 2006 alkaneessa koulutuksessa jo lähes kaikki ammattikorkeakoulut noudattivat suositusta.

Vuonna 2007 hakutoimistojen toimenkuva laajenee entisestään, kun yhteishaku laajenee koskemaan aikuiskoulutusta ja vieraskielistä koulutusta. Useat ammattikorkeakoulut keskittävät uusiin hakuihin liittyvät toiminnot hakutoimistoihin. Uudet yhteishaut tulevat muuttamaan ammattikorkeakoulujen opiskelijavalintojen hoitamisen lähes ympärivuotiseksi. Valtakunnalliset hakuajat ovat keväällä ja syksyllä ja ne ajoittuvat siten, että vieraskieliseen koulutukseen haetaan ensin, sitten suomen- ja ruotsinkieliseen nuorten koulutukseen ja viimeisenä on vuorossa aikuisten ja ylempään amk -tutkintoon haku. Kevään 2007 hakuaikataulut ovat seuraavat: Vieraskielisen koulutuksen haku tammi-helmikuussa (15.1.–9.2.2007), nuorten suomen- ja ruotsinkielisen koulutuksen haku maaliskuussa (26.3.–13.4.2007) ja aikuiskoulutuksen ja ylemmän amk-tutkinnon haku huhti-toukokuussa (16.4.–4.5.2007).

Yhteishaun johtoryhmä on toimikautensa aikana tukenut Opetushallituksen perustaman ammattikorkeakoulujen valtakunnallista koulutustiedotusta kehittävän työryhmän toimintaa. Työryhmän tehtävänä on toimia tuki- ja ideointiryhmänä Opetushallituksen koulutusoppaiden sekä muun haku- ja tiedotusmateriaalin kehittämisessä. Ryhmä on toiminut tuloksekkaana ideariihenä ja kokoontunut noin neljä kertaa vuodessa. Tarvittaessa on kuultu ulkopuolisia asiantuntijoita. Ryhmän jäsenet ovat kokousten lisäksi myös erityisesti paneutuneet julkaisujen tekstien tuottamiseen ja kommentointiin. Työryhmän esittämistä rakenteellisista uudistuksista ensimmäisenä näkyy vuonna 2007 toteutuva Ammattikorkeakouluopinnot ja Yliopisto-opinnot -oppaiden yhdistyminen. Tavoitteena on täsmäinformaatio ja taloudellisuus - oppaissa on ollut paljon päällekkäisyyksiä, vaikka kohderyhmä on valtaosaltaan sama. Uuden oppaan avulla käyttäjät voivat myös paremmin vertailla korkeakouluissa tarjolla olevia mahdollisuuksia.

1.2 Nettihaku ja sähköinen asiointi

Nettihaku on ammattikorkeakoulujen yhteishaussa ollut alusta asti menestystarina (kuva 1). Nettihaku on täyttänyt ne odotukset, jossa hakijalle tarjotaan sähköisesti palvelu, joka sekä ohjaa hakemuksen täyttämässä että antaa hakijalle tietoa itse hakemisesta. Nettihakua on vuosittain kehitetty sekä hakijoilta että ammattikorkeakouluilta saadun palautteen perusteella käyttäjäystävällisempään suuntaan.

Kuva 1. Nettihaun kehitys 2003–2006

Ohjaustahojen toivomuksesta on nettihakuun tehty demo-versio, jota voidaan hyödyntää hakuaikojen ulkopuolella. Nettihaun demo-versio on erityisesti käytössä lukioissa, joissa se toimii opinto-ohjauksen apuvälineenä. Erityistä huomiota on kiinnitetty nettihaun ohjeistukseen, jota onkin kehitetty informatiivisempaan suuntaan. Hakijan kannalta palvelevana toimintona nettihaussa on mm. se, että hakija saa halutessaan sähköpostiinsa vahvistuksen hakemuksensa vastaanottamisesta. Tämä on vähentänyt hakijoiden yhteydenottoja hakutoimistoihin. Hakutoimistojen työtä on vähentänyt merkittävästi myös se, että hakemukset siirtyvät automaattisesti kerran vuorokaudessa ammattikorkeakoulujen yhteishakujärjestelmään (AMKYH), ilman että hakemuksia täytyy käydä aktivoimassa manuaalisesti.

Nettihaun ensimmäisenä käyttövuotena tuli hakijan lähettää allekirjoitettu tuloste ensimmäisen hakutoiveen ammattikorkeakouluun. Seuraavana vuonna allekirjoitetun tulosteen lähettämisestä luovuttiin. Tämä vaikutti myös siihen, ettei hakutoimistoissa tarvinnut enää ottaa yhteyttä hakijoihin, joilta allekirjoitus puuttui. Nettihaun lisääntynyt käyttö hakemisessa on vähentänyt merkittäväällä tavalla myös ammattikorkeakoulujen opiskelijavalintaan liittyvää arkistointia.

Nettihaussa korostuu hakijan vastuu ilmoittamisestaan tiedoista. Ohjauksessa ja neuvonnassa on korostettu, että hakemuksen muistinvarainen täyttäminen ei kuitenkaan riitä, sillä virheellisten tietojen antaminen saattaa johtaa opiskelijavalinnan purkuun. Valinta on ehdollinen siihen asti kunnes todistukset on tarkistettu ja ammattikorkeakoulu voi purkaa valinnan jos hakuvaiheessa ilmoitetut tiedot eivät pidä paikkaansa.

Sähköinen asiointi julkisissa palveluissa on viime vuosina lisääntynyt nopeasti. Korkeakoulujakin koskettavia hankkeita on meneillään useita. Sähköisen asioinnin edistämistä korkeakouluissa – työryhmä valmistelee ehdotuksia jatkotoimenpiteistä, joilla ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa parannetaan sähköisiä asiointeja koskevia palveluja. Ammattikorkeakoulusektorilla ollaan ensimmäisten valtionhallinnon toimijoiden joukossa ottamassa käyttöön VETUMA-palvelua (verkkotunnistautuminen ja maksaminen), joka mahdollistaisi mm. opiskelupaikan vastaanottamisen sähköisesti sekä antaisi hakijalle mahdollisuuden valintaprosessin etenemisen seuraamiseen vahvaa tunnistamista hyväksi käyttäen. VETUMA-palvelu otetaan käyttöön ammatillisen opettajakoulutuksen yhteishaussa sekä aikuiskoulutuksen ja ylemmän amk-tutkinnon yhteishaussa jo vuonna 2007.

Kokemuksia järjestelmien välisestä tiedonsiirrosta ammattikorkeakoulujen yhteishaussa

on saatu siitä, että ylioppilastutkintolautakunnan (YTL) tiedot siirtyvät suoraan järjestelmästä toiseen. Tilastokeskus kerää tutkinnon suorittaneiden tiedot vuosittain henkilö pohjaisina tietoina rekisteriinsä. Yhteishaussa sujuvuutta lisää merkittävästi se, että myös toisen asteen tutkintoja koskevat tiedot saatetaan siirrettyä suoraan viranomaisten tiedostoista. Yhteishaun johtoryhmässä onkin keskusteltu henkilö pohjaisen tutkintorekisterin tuomista mahdollisuuksista järjestelmää ajatellen. Se lisää merkittävästi tutkintoja koskevien tietojen oikeellisuutta ja vähentäisi manuaalista työtä eri osapuolilta. Esimerkkinä varsin pitkälle viedystä organisaatioiden välisestä tiedonsiirrosta saadaan esim. terveydenhuollosta.

Ammattikorkeakouluille on tarjottu vuodesta 2004 opiskelijavalintamateriaali myös sähköisesti VD (ViewDirect) järjestelmän muodossa. Järjestelmän toimivuus ei ammattikorkeakoulujen näkökulmasta ole kuitenkaan ollut odotusten mukaista. Sen vuoksi VD ei ole käytössä läheskään siinä mittakaavassa, että vielä voitaisiin esim. luopua paperisesta valintamateriaalista kokonaan. Järjestelmää kehittämällä ja erityisesti käyttäjäkunnan palautteet huomioimalla siitä voitaisiin kuitenkin rakentaa toimivampi. Järjestelmän hyödyt on kuitenkin jo nähty esim. hakuun liittyvien aikatauluongelmien kohdalla ja täydennyshauissa. Ammattikorkeakoulut ovat saaneet sähköisen valintamateriaalin käyttöönsä, ja valintaprosessissa on päästy etenemään, ilman että on tarvinnut odottaa postin tuomia valintalistoja.

Edistysaskeleena tiedonsiirtoihin liittyen voidaan pitää sitä, että syksyllä 2007 pyritään ammattikorkeakouluille tarjoamaan mahdollisuus valintakoetulosten sähköiseen siirtoon Excel-tiedoston avulla suoraan järjestelmään. Ammattikorkeakouluissa tämä tulee merkittäväällä tavalla vähentämään manuaalista tietojen tallentamista.

1.3 AMKYH-järjestelmän kehittäminen

Ammattikorkeakoulujen yhteishaku-uudistus on edennyt uudistuksesta sovelluksen ylläpitoon ja kehittämiseen. Uudistuksessa on saavutettu ne tavoitteet, jotka sille oli asetettu: hakijan oikeusturva, valintojen läpinäkyvyys ja avoimuus ovat lisääntyneet, kun tehtäviä hoitaa valinnoista ja valintaperusteista päättävä taho. Ammattikorkeakoulujen sähköistä hakupalvelua www.amkhaku.fi voidaan pitää maailmanlaajuisestikin esimerkkinä edistyneestä verkkopalvelusta.

Ammattikorkeakoulujen yhteishakujärjestelmää (AMKYH) on kehitetty vuosittain. Kehittämistyön perustana ovat olleet vuosittain päätettävät valtakunnalliset, alakohtaiset valintaperustesuositukset. Merkittävä rooli on ollut myös ammattikorkeakouluista saadulla palautteilla. Esimerkiksi järjestelmässä saatavat tiedot kutsumanimestä sekä koulusivistyskielestä ovat parantaneet AMKYH-järjestelmästä saatavien tietojen hyödyntämistä ammattikorkeakoulujen omissa opiskelijahallintojärjestelmissä.

Johtoryhmän toimeksiantoon on sisällytetty eri järjestelmien (AMKOTA, OPTI, AMKOPAS, AMKYH ja AMKOREK) toimivuuden ja yhteensopivuuden kehittäminen. Vuoden 2005 alussa käynnistettiin kehittämissanke, jonka tarkoituksena oli AMKYH-AMKOREK (ammattikorkeakoulujen hakija- ja opiskelupaikkarekisteri) sovellusten kehittäminen. Laajin uudistus sovelluksissa tehtiin kun nuorten tutkintoon johtavan koulutuksen opiskelupaikan vastaanotto ja varasijalta kutsuminen siirrettiin AMKOREK:sta AMKYH:iin. Näin yhteishaussa hakeneiden opiskelijavalintaan liittyvät toiminnot voitiin tehdä samassa järjestelmässä.

Järjestelmän reaaliaikaisuus mahdollistaa sen, että varasijoilla näkyvät vain ne hakijat, joille ei vielä ole tarjottu opiskelupaikkaa. Uudistus tehostikin merkittävästi varasijoilta kutsumista ja näin ollen myös opiskelupaikkojen täyttö nopeutui. Nettihaun suosio on antanut

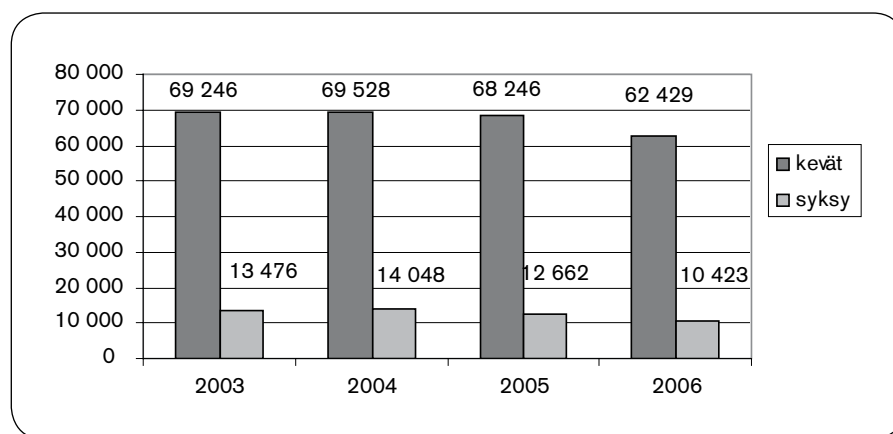
hakutoimistoille myös mahdollisuuden seurata hakijatilanteen kehittymistä reaaliaikaisesti, jolloin sitä voidaan hyödyntää esim. markkinoinnissa. Hakijatietojen selailu mahdollisuus on helpottanut hakutoimistojen työtä.

1.4 Hakijamäärien kehitys

Ammattikorkeakouluissa on vuosien 2003–2006 aikana ollut tarjolla keskimäärin 23 000 aloituspaikkaa. Hakukohteita on vuosittain n. 600 kahdeksalta koulutusosalta. Seuraavan sivun kaaviossa on esitetty vuosien 2003–2006 hakijamäärien kehitys (kuva 2). Mukana ei ole vuosien 2005 ja 2006 täydennyshakujen hakijoita.

Toimikautensa aikana johtoryhmä on seurannut ammattikorkeakoulujen hakijamäärien kehittymistä. Kevään 2006 hakijamäärissä oli nähtävissä selkeä lasku aikaisempiin vuosiin. Toisaalta sama kehitys oli havaittavissa koko korkeakoulusektorilla, kun sen sijaan ammatillisen koulutuksen hakijamäärät olivat nousseet. Toisen asteen ammatillisen koulutuksen hakijamäärien nousu saattaakin tulevaisuudessa näkyä ammattikorkeakouluissa lisääntyvänä hakijamääränä. Johtoryhmässä hakijamäärien seuranta pidetään jatkossakin tärkeänä. Vasta useamman vuoden perspektiivillä voidaan tehdä johtopäätöksiä siitä, onko kyseessä pysyvämpi ilmiö.

Koulutuspoliittinen keskustelu oli alkuvuoden 2006 aikana vilkasta. Ammattikorkeakoulujen osalta julkinen keskustelu pyöri rakenteellisten muutosten ja aloituspaikkojen ympärillä. Tämä nähtiinkin yhtenä mahdollisena syynä hakijamäärien laskulle. Hakijamäärien putoamista ei kuitenkaan johtoryhmässä nähty mitenkään erityisen huolestuttavana, vaan sitä pidettiin luonnollisena jo ikäryhmien pienentymisenkin vuoksi. Ammattikorkeakoulujen yhteishaun perusajatuksena on opiskelupaikkojen tehokas täyttäminen. Hakijamäärien putoaminen nähtiinkin motivoituneempaa opiskelija-aineksena, joka myös aiempaa useammin ottaa tarjotun opiskelupaikan vastaan.

Kuva 2. Hakijamäärien kehittyminen 2003–2006

Luvuissa mukana varsinaisen haun 1. sijaiset hakijat.

Kevään 2005 yhteishaussa toteutettiin ensimmäisen kerran ammattikorkeakoulujen valtakunnallinen täydennyshaku vapaiksi jääneille aloituspaikoille. Valtakunnallisella haulla pyritään aloituspaikkojen tehokkaaseen täyttöön. Yhteinen hakuaika palvelee sekä hakijoita että ammattikorkeakouluja. Täydennyshaun opiskelijavalinta etenee normaalin yhteishaun

periaatteiden mukaisesti ja takaa näin hakijalle tasa-arvoisen kohtelun hakuajasta riippumatta. Valtakunnallinen täydennyshaku mahdollisti myös nettihaun käyttämisen, ja nettihakuprosentti onkin täydennyshaussa kivunnut lähes 98 %:iin.

Ensimmäisenä toteutusvuonna täydennyshakuun osallistui 19 ammattikorkeakoulua ja tarjolla oli 98 hakukohdetta. Kevään valinnan aloituspaikoista 4 % jäi täytettäväksi täydennyshaussa. Ammattikorkeakouluilta kerätyn palautteen mukaan kokemukset täydennyshausta olivat hyviä ja vuonna 2006 mukana oli 22 ammattikorkeakoulua ja 139 hakukohdetta. Tuolloin kevään aloituspaikoista jäi täytettäväksi 7 %. Aiemmin ammattikorkeakoulut hoitivat lisähakunsa vapaaksi jääneille aloituspaikoille itse, samoin kuin hakemusten tallentamisen yhteishakujärjestelmään. Valtakunnallinen, nettihakua hyödyntävä haku vähensikin merkittävästi työtä ammattikorkeakoulujen hakutoimistoissa.

1.5 Ns. pakkohaku yhteishakujärjestelmän ja opiskelijavalinnan rasitteena

Hakijamääristä keskusteltaessa on johtoryhmässä useampaan kertaan pohdittu ns. pakkohakijoiden tilannetta. Valtioneuvoston asetus työttömyysetuuden työvoimapolitiittisista edellytyksistä (30.12.2002/1351) edellyttää, että alle 25-vuotiaan ammatillista koulutusta vailla olevan katsotaan työttömyysturvalain 8 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla hakeutuvan aktiivisesti koulutukseen, jos hän hakeutuu yhteishaussa vähintään kolmeen sellaiseen tutkintoon johtavaan ammatilliseen koulutukseen, joiden opiskelijaksi ottamisen perusteet hän täyttää. Haku ammattikorkeakouluun on tässä yhteydessä tulkittu hakeutumiseksi ammatilliseen koulutukseen, ja yliopistot toisena korkeakoulututkintoja tuottavana koulutuksen tarjoajana on jätetty sen ulkopuolelle.

Pakkohaku on selkeästi esteenä sille, että opiskelupaikat saataisiin tehokkaasti täytettyä juuri niillä motivoituneilla opiskelijoilla, joille ammattikorkeakoulujen työelämälähtöinen koulutusmalli onärkevin tapa kouluttautua työelämään. Hakijat myös valitettavasti luulevat pakkohaun olevan osa ammattikorkeakoulujen opiskelijavalintaa. Ammattikorkeakouluille tästä seuraa uskottavuusongelma ja se myös vääristää vetovoimalukuja. Ei ole tervettä kehitystä eikä myöskään kustannuksia säästävää, että ammattikorkeakoulujen yhteishakujärjestelmään rakennettaisiin keinotekoisia menetelmiä, jotta ns. pakkohakijat eivät rasittaisi varsinaista opiskelijavalintaa kohtuuttomasti. Tällaiset sekä hakijoita että koulutuksen järjestäjiä rasittavat ehdot tulisikin poistaa korjaamalla lainsäädäntöä.

Johtoryhmä on tehnyt esityksen siitä, että ns. pakkohakuun liittyvät ongelmat selvitettäisiin erillisessä työryhmässä. Edellinen kannanotto asiaan lähti johtoryhmältä tilanteesta, jolloin työministeriöltä pyydettiin ohjeistusta työvoimaviranomaisille siitä, että ammattikorkeakoulujen täydennyshaku ei kuulusi asetuksen (1351/2002) piiriin. Valitettavasti asiassa ei ole päästy toivottuun lopputulokseen.

Pakkohakuun ovat ammattikorkeakoulujen lisäksi reagoineet sekä Suomen ammattikorkeakoulujen opiskelijajyhdistys SAMOK ry että Suomen lukiolaisten liitto. Kesällä 2006 on asiaa esitelty eduskunnassa. Opiskelijajärjestöjen etujen mukaista on tehdä tässä asiassa jatkossakin yhteistyötä, jotta asiassa päästäisiin sekä hakijoiden että koulutuksen tarjoajien kannaltaärkevään ratkaisuun.

1.6 Yhteishaun jatkuva kehittäminen ja seuranta

Yhteishaun johtoryhmän asettamiskirjeessä sen tehtäväksi määriteltiin mm. yhteishaun jatkuvan kehittämisen seurantamenetelmän luominen, jossa otetaan huomioon sekä viranomaistoimintojen kehittäminen että hakujärjestelmän kustannusvaikutusten arviointi. Kuluneen toimikauden aikana voidaan yhteishaun johtoryhmän toimintaa pitää tällaisena seurantamenetelmänä.

YH-joryn yhteistyö eri toimijoiden kanssa on mahdollistanut sen, että sekä hakijoiden että kentän palautteeseen on pystytty reagoimaan nopeasti ja kehittämistarpeet on pystytty kartoittamaan. Yhteiset käytänteet ja toimintatavat ovat tehostaneet viranomaisprosessia ja lisänneet hakijoiden tasapuolista kohtelua. YH-joryn ja hakutoimistojen yhteistyö on osoittanut, että asiantuntijuus tarvitsee taakseen ja tuekseen yhteisiä päätöksiä koordinoivan tahon.

Järjestelmän jatkuva kehittäminen, toiminnan seuranta ja koordinointi tuovat ammattikorkeakouluille selviä kustannussäästöjä. Nettihaku ja toimiva järjestelmä antavat ammatikorkeakouluille mahdollisuuden keskittyä opiskelijarekrytoinnissaan muuhun kuin haun tekniseen järjestämiseen.

Valtakunnallisesti on tarkoituksenmukaisempaa ja tehokkaampaa, että yhteishaussa on kehitetty yhteinen hakupalvelu ammattikorkeakoulujen käyttöön.

Yhteishaun siirryttyä lääneiltä ammattikorkeakoulujen hoidettavaksi on ammattikorkeakoulujen valintayhteistyöhön kohdistunut erityisiä vaatimuksia. Valintaperustesuositusten noudattaminen ja yhdenmukainen toiminta valintamenettelyssä ovat välttämättömiä hakijoiden oikeusturvan ja tasavertaisen kohtelun vuoksi. Ne ovat edellytyksenä myös hyvälle hakijoiden ohjaukselle, neuvonnalle ja yhtenäiselle tiedottamiselle. Poikkeamat suosituksesta aiheuttavat hakijalle ongelmia ja vaikeuttavat opiskelijavalinnan viranomaistehtävän sujuvaa hoitamista. Suosituksesta tulisikin poiketa vain erityisen painavasta syystä. Yhteishaun johtoryhmässä päätettiin, opiskelijavalintaprojektin esityksestä, että kaikista muutoksista, jotka ammattikorkeakoulut tekevät valintaperusteisiin vuosittaisten valintaperustepäätösten määräajan jälkeen, laskutettaisiin ko. ammattikorkeakouluja.

2 Yhteishaun laajeneminen

2.1 Uudistusten taustaa

Yhtenä yhteishaun johtoryhmän tehtävänä oli selvittää ja tehdä esitys yhteishaun laajentamiseksi koskemaan myös ammattikorkeakoulujen tutkintoon johtavaa aikuiskoulutusta ja vieraskielistä koulutusta. Johtoryhmä perusti kaksi selvitysryhmää pohtimaan laajentamisen mahdollisuuksia ja kartoittamaan tutkintoon johtavan aikuiskoulutuksen ja vieraskielisen koulutuksen tilannetta ammattikorkeakouluissa. Aikuiskoulutuksen selvityshenkilönä toimi aikuiskoulutusvastaava Ulla Tarvainen Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulusta. Vieraskielisen koulutuksen selvitysryhmää veti opintoasiainpäällikkö Matti Isokallio Satakunnan ammattikorkeakoulusta ja työryhmän sihteerinä toimi kansainvälisten asioiden suunnittelija Marjo Pääskylä Oulun seudun ammattikorkeakoulusta.

Laajentumisen pääasiallisena tavoitteena on siirtyminen valtakunnalliseen, sähköiseen hakuun sekä valintaprosessin selkeyttäminen, yhtenäistäminen ja läpinäkyvyyden lisääminen. Yhteishaku karsii ammattikorkeakoulujen päällekkäistä työtä, selkiyttää prosesseja, yhtenäistää terminologiaa ja vähentää ammattikorkeakoulujen päällekkäisiä kustannuksia. Lisäksi hakija saa aikaisempaa helpommin tietoa eri koulutuksista, ja hakemisen suunnittelu on helpompaa, kun koulutuksiin on yhtenäiset valtakunnalliset hakuajat. Yhteishaun myötä pystytään myös kehittämään valintahenkilökunnan asiantuntemusta, luomaan pohja yhteisen rekrytointimateriaalin kehittämiseksi sekä edistämään ammattikorkeakoulujen kilpailukykyä kansainvälisessä rekrytointiviestinnässä. Myös kansainvälisille hakijoille muotoutuu yhteishaun avulla selvä kuva mahdollisuuksista opiskella Suomessa ja he saavat enemmän tietoa ammattikorkeakoulujärjestelmästä.

Selvitysryhmät antoivat vuoden 2005 lopussa loppumuistionsa; Moninaisesta aikuishausta yhtenäisiin menettelytapoihin, tutkintoon johtavan aikuiskoulutuksen yhteishaun kehittämishanke (liite 1) ja Ammattikorkeakoulujen vieraskielisen koulutuksen yhteishaun selvitystyöryhmän raportti (liite 2) YH-jorylle. Molemmat työryhmät esittivät muistioissaan, että yhteishaku laajennettaisiin koskemaan myös tutkintoon johtavaa aikuiskoulutusta, ylempiä ammattikorkeakoulututkintoja ja vieraskielistä koulutusta. Esitysten perusteella opetusministeriö asetti 1.2.2006 kaksi projektiryhmää: toisen toteuttamaan vieraskielisen koulutuksen yhteishaku ja toisen toteuttamaan aikuiskoulutuksen yhteishaku.

Aikuiskoulutuksen projektiryhmän puheenjohtajaksi opetusministeriö kutsui rehtori Markku Lahtisen (Tampereen ammattikorkeakoulu) ja jäseniksi Outi Kivipellon, toimii projektipäällikkönä ja ryhmän sihteerinä (Opetushallitus), Päivi Keräsen (SAMOK ry), Hilikka Korhosen (Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu), Pekka Sinivaaran (Helsin-

gin ammattikorkeakoulu), Ulla Tarvaisen (Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu) sekä Ritva Sammalkiven (Opetushallitus), jonka tilalle nimettiin kesäkuussa 2006 Ulla Angervo (Opetushallitus).

Vieraskielisen koulutuksen projektiryhmän puheenjohtajana toimii opintoasiainpäällikkö Matti Isokallio (Satakunnan ammattikorkeakoulu) ja ryhmän jäsenenä Virve Björklund (Laurea ammattikorkeakoulu), Marjo Pääskylä (Oulun seudun ammattikorkeakoulu), Helli Kitinoja (Seinäjoen ammattikorkeakoulu), Päivi Keränen (SAMOK ry), Carita Blomqvist (Opetushallitus), Ulla Angervo (Opetushallitus), Merja Lankinen (CIMO), Outi Kivipelto (Opetushallitus) sekä projektipäällikkönä ja sihteerinä Annika Grönholm (Opetushallitus).

Uusien yhteishakujen toteutus vaati hakemiseen liittyvän lainsäädännön muutosta. Yhteishaun johtoryhmä teki opetusministeriölle ehdotuksen, jotta lainsäädäntö muutettaisiin siten, että yhteishaku koskisi ammattikorkeakoulujen tutkintoon johtavaa aikuiskoulutusta sekä ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavaa koulutusta ja vieraskielistä ammattikorkeakoulututkintoon johtavaa koulutusta. Muutos valtioneuvoston asetukseen ammattikorkeakoulujen yhteishausta tuli voimaan 1.12.2006 ja sitä sovelletaan ensimmäisen kerran valittaessa opiskelijoita 1.8.2007 alkavalle lukuvuodelle. Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot eivät sisälly muutokseen, mutta vapaaehtoisuuteen perustuen ammattikorkeakoulut toteuttavat haun yhteishakuna. Muutos rajaa yhteishaun ulkopuolelle vieraskielisen aikuis-koulutuksen ja ylemmän amk- tutkinnon, ammattikorkeakoulujen erikoistumisopinnot, ESR-rahoitteisen koulutuksen sekä työvoimapolitiittisen koulutuksen.

Aikuiskoulutuksen ja vieraskielisen koulutuksen yhteishaku tulee käyttöön kevään 2007 haussa, jossa valitaan opiskelijat syksyllä 2007 alkavaan koulutukseen. Järjestelmien sähköiset haut löytyvät osoitteista: www.amkhaku.fi / www.yhansokan.fi ja www.admissions.fi.

2.2 Ammattikorkeakoulujen vieraskielisen koulutuksen yhteishaku (VKYH)

Opetusministeriön tavoitteena on, että ammattikorkeakoulut lisäävät ulkomaisten tutkinto-opiskelijoiden määrää niin, että vuonna 2008 Suomessa opiskelee yhteensä 5 000 ammatti-korkeakoulututkintoa suorittavaa ulkomaalaista (opetusministeriön ja ammattikorkeakoulujen väliset tavoite- ja tulossopimukset 2007–2009). Tavoitteeseen päästään parhaiten lisäämällä ammattikorkeakoulujen vieraskielisen opetuksen määrää ja kehittämällä ulkomaisten opiskelijoiden rekrytointia vieraskielisiin koulutusohjelmiin. Vuosittain ammattikorkeakouluissa on tarjolla noin 1 500 aloituspaikkaa vieraskieliseen koulutukseen.

Vieraskielisen koulutuksen projektiryhmä valmisti valintaperustesuosituksen ammattikorkeakouluille vieraskielisestä tutkintoon johtavasta koulutuksesta. Suositus otettiin ammattikorkeakouluissa vastaan hyvin ja suurin osa noudattaakin suositusta sellaisenaan. Suositus noudattaa pääpiirteiltään nuorten suomen ja ruotsinkielisen suosituksen linjoja. Lähtökohtana on, että kaikki hakukelpoiset hakijat kutsutaan valintakokeeseen ja hakijoilta vaaditaan riittävä englannin kielen taito. Opiskelijavalinta tapahtuu joko koulumenestyksen ja valintakokeen yhteispistemäärän perusteella tai pelkän valintakokeen perusteella.

Projektiryhmä on varannut verkko-osoitteen www.admissions.fi ammattikorkeakoulujen yhteishakua varten. Projektiryhmä on valmistanut nettihakua ja vieraskielisen koulutuksen yhteishaku-järjestelmää yhdessä Opetushallituksen atk-toimittajan kanssa niin, että järjestelmät ovat valmiita hyvissä ajoin ennen hakuajan alkamista. Opetushallitus on järjestänyt järjestelmäkoulutusta sekä hakuun liittyvää koulutusta ammattikorkeakoulujen henkilöstölle syksyn 2006 aikana.

Vieraskielisen koulutuksen ensisijaisena hakeutumisväylänä pidetään nettihakua, ja sen ohkeen onkin liitetty suuri määrä tietoa sekä hakemisesta että yleensä opiskelusta Suomessa. Tämä lisäksi Opetushallitus on julkaissut vieraskielisen koulutuksen oppaan: Apply to Polytechnics in Finland Bachelor Degrees Conducted in English (Online application guide).

2.3 Ammattikorkeakoulujen tutkintoon johtavan aikuiskoulutuksen ja ylempien amk-tutkintojen yhteishaku (AKYH)

Aikuiskoulutuksen projektiryhmä on esittänyt, että aikuiskoulutuksen yhteishakuun kuuluvat suomen- ja ruotsinkielinen tutkintoon ja ylempään AMK-tutkintoon johtava koulutus. Projektiryhmä on valmistellut vuodelle 2007 valintaperustesuosituksen, jonka ARENE ry:n opiskelijavalintaprojekti lähetti ammattikorkeakouluille yhdessä nuorten koulutuksen valintaperustesuosituksen kanssa. Tutkintoon johtavassa koulutuksessa 18 ammattikorkeakoulua noudattaa suositusta sellaisenaan, ja ylempään AMK-tutkintoon johtavassa 22 ammattikorkeakoulua. Aikuiskoulutuksen suosituksessa hakijalta edellytetään aiempaa työkokemusta ja valinnassa painotetaan joko opintomenestystä tai valintakoetta.

Projektiryhmän viestintäjaosto ja Opetushallitus ovat päättäneet, että Opetushallitus julkaisee aikuiskoulutuksesta ja ylemmistä AMK-tutkinnoista uuden valtakunnallisen oppaan, Ammattikorkeakoulujen aikuiskoulutus – Yrkeshögskolornas vuxenutbildning, opas ilmestyy helmikuussa 2007.

Projektiryhmä valmistelee nettihakua ja aikuiskoulutuksen yhteishakujärjestelmää yhdessä Opetushallituksen atk-toimittajan kanssa niin, että järjestelmät ovat valmiina hyvissä ajoin ennen hakuajan alkamista. Opetushallitus antaa järjestelmäkoulutusta ammattikorkeakoulujen henkilöstölle maaliskuun 2007 aikana.

3 Kohti yhtenäisempiä valintaperusteita

3.1 Yhteiset tavoitteet – erilaiset toimijat

Yhteishaun johtoryhmä (YH-jory) on tehnyt aktiivisesti yhteistyötä ARENE ry:n opiskelijavalintaprojektin kanssa. Alakohtaisia valintaperustesuosituksia on käsitelty valtakunnallisissa seminaareissa, joihin on osallistunut laajasti eri ammattikorkeakoulujen koulutusalojen edustajia ja ammattikorkeakoulujen valintaperustepäätösten valmistelun vastuuhenkilöitä sekä sidosryhmien edustajia. Pidetyistä seminaareista on saatu hyvää palautetta. Helmikuussa 2006 pidetyssä seminaarissa esiteltiin valintaperusteiden lisäksi uusien yhteishakujen toteuttamiseksi asetettujen selvitysryhmien työn tulokset. Koulutusalaakohtaisia valintaperusteita muokataan työryhmissä ARENE ry:n opiskelijavalintaprojektin koordinaattorien johdolla. Niiden valmistelussa ovat olleet laajasti mukana kunkin koulutusalan asiantuntijat eri ammattikorkeakouluissa.

ARENE ry:n valintaperustesuosituksen valmistelussa on viime vuosina ollut keskeisenä pyrkimyksenä lisätä koulutusalan valintakokeiden vaihtokelpoisuutta, kehittää nykyistä yhtenäisempää valintakoemenettelyä sekä siten vähentää tarvetta ammattikorkeakoulukohtaisiin poikkeamiin valintaperustesuosituksista.

Ammattikorkeakoulujen välinen valintakoe yhteistyö on tärkeää erityisesti hakijan näkökulmasta. Hakijan kannalta ongelmallisia ovat yksittäisten ammattikorkeakoulujen koulutusohjelmakohtaiset valintakokeet. Käytäntö on osoittanut, että hakijoiden on hyvin vaikea ottaa hakukohteiden valinnassa huomioon, että valintakokeen tulokset eivät olekaan siirrettävissä valtakunnalliseen valintakoe yhteistyöhön osallistuvien ammattikorkeakoulujen hakukohteisiin. Ohjaajilta saatu palaute on osoittanut, että tämä on myös eri ohjaajille ja neuvojille vaikeasti käsitettävä kokonaisuus. Tämän selkiyttämiseksi opiskelijavalintaprojekti onkin suositellut, että ammattikorkeakoulut osallistuvat mahdollisimman laajasti alakoh- taiseen valintakoe yhteistyöhön. Tällä menettelyllä saadaan myös valtakunnallisesti ammat- tikorkeakoulujen aloituspaikat tehokkaasti täytettyä.

Merkittävä askel opiskelijavalintayhteistyössä otettiin vuoden 2007 valintaperusteissa kulttuurialalla, kun ala valmisteli valtakunnallisen suosituksen, joka ammattikorkeakouluissa otettiin myönteisesti vastaan. Se, että ammattikorkeakoulujen kaikilla aloilla voidaan nyt hakijaa ohjeistaa valtakunnallisten suositusten pohjalta, lisää merkittäväällä tavalla hakijoi- den tasapuolista kohtelua. Tämä on ollut tärkeä tavoite, sillä nykyisin jo yli 95 % hakijoista käyttää ammattikorkeakoulujen nuorten tutkintotavoitteisessa suomen- ja ruotsinkielisessä

koulutukseen hakemisessa sähköistä nettipalvelua.

Valintaperustesuositusten noudattaminen ja yhdenmukainen toiminta valintamenettelyssä ovat välttämättömiä hakijoiden oikeusturvan vuoksi sekä edellytyksenä hyvälle hakijoiden ohjaukselle, neuvonnalle ja yhtenäiselle tiedottamiselle. Poikkeamat suosituksesta eivät aiheuta ainoastaan kustannuksia opiskelijavalintaprosessiin vaan ovat ongelmallisia myös hakijoiden ja ohjaajien näkökulmasta. Mietittäessä yleisistä linjoista poikkeavia valintaperusteita tulisi aina nähdä opiskelijavalintaprosessi yhtenä kokonaisuutena. Nettihaku ja yhteishakujärjestelmä ovat apuvälineitä, joilla opiskelijavalintaa suoritetaan, niiden toimivuus ja selkeys ovat kuitenkin kiinni yhteisistä tavoitteista ja linjauksista.

3.2 Valintaperusteita, valintamenettelyä ja hakukelpoisuutta koskevat muutosehdotukset

Opiskelijavalintaa koskevilla muutosehdotuksilla yhteishaun johtoryhmä on pyrkinyt selkiinnyttämään ja tasapuolistamaan hakijoiden kohtelua. Vuonna 2005 johtoryhmä antoi ammattikorkeakouluille toimintatapasuosituksen niiden hakijoiden suhteen, jotka hakevat näyttötutkintotodistuksella tai ulkomaisella hakukelpoisuuden antavalla tutkinnolla, ja jotka ovat hakukelpoisuutensa osoittaneet. Nämä hakijat kutsutaan valintakokeisiin ja lopullinen opiskelijavalinta suoritetaan valintakoemenestyksen perusteella. Toimintatapasuosituksen johdosta helpottui työmäärä hakutoimistoissa, sillä hyvin pian päästiin ammattikorkeakouluissa tilanteeseen, jossa ensisijaisen hakutoiveen ammattikorkeakoulun hakutoimisto tarkastaa em. hakijoiden hakukelpoisuuden, jolloin hakijan ei tarvitse lähettää kopioita todistuksistaan kaikkiin hakukohteisiinsa tarkastettavaksi.

Vuoden 2006 valintaperustesuosituksessa tehtiin valtakunnallisesti merkittävä pääntäpäätös, kun ammattikorkeakoulujen yhteishaussa otettiin huomioon sekä uudistuva ylioppilastutkinto, reaaliaineiden kokeet että ns. kaksoistutkinnon (hakija on suorittanut sekä ammatillisen perustutkinnon ja ylioppilastutkinnon) ja yhdistelmäopintoja suorittaneet hakijat. Ylioppilastutkinnon suorittaneiden koulumenestyspisteitystä on selkiytetty niin, että lukion päättötodistuksesta otetaan huomioon keskiarvo ja sen lisäksi ylioppilastutkinnosta 3 tai 4 arvosanaa koulutusalan mukaisesti vaihdellen. Ylioppilastutkinnon arvosanat saadaan suoraan YTL:n tiedonsiirtona, mikä lisää arvosanojen vertailtavuutta ja oikeellisuutta sekä vähentää merkittävästi manuaalista työtä ja tähän liittyviä virhemahdollisuuksia. Näin ollen useimmilla koulutusaloilla luovuttiin yksittäisten arvosanojen poimimisesta lukion päättötodistuksista. Pekka Rantasen opetusministeriölle laatiman tutkimuksen (*Valinnasta työelämään. Ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen opiskelijavalinnan tarkastelua*) mukaan keskiarvo kuvaa riittävällä tavalla yleistä koulumenestystä ja ennustaa korkeakouluopinnoissa selviytymistä.

Ammattikorkeakoulut tekevät vuosittain nuorten suomen- ja ruotsinkielisen tutkintoon johtavan koulutuksen valintaperusteita ja valintamenettelyjä koskevat päätökset ARENE:n opiskelijavalintaprojektin valmistelevan suosituksen perusteella. Suosituksen teksti ja siinä käytettävät, yhteisesti sovitut muotoilut ovat lähtökohtana ammattikorkeakoulujen hakijan oppaiden laatimiselle. Suositus on aiemmin lähetetty ammattikorkeakouluille vain suomen kielellä. Ruotsinkieliset ja kaksikieliset ammattikorkeakoulut ovat korostaneet sitä, että suositus pitäisi antaa yhtä aikaa sekä suomen että ruotsin kielellä. Hakijoiden tasavertainen kohtelun huomioon ottaen on välttämätöntä, että ammattikorkeakoulujen varsin laajat ja yksityiskohtaiset haku- ja valintatiedot voidaan julkaista yhtäpitävinä ja samanlaisina myös ruotsinkielisissä ja kaksikielisissä hakijan oppaissa. ARENE:n opiskelijavalintaprojektissa

asia otettiin hyvin vastaan ja hyvän yhteistyön tuloksena suositus vuodelle 2007 voitiinkin toukokuussa 2006 lähettää ammattikorkeakouluille molemmilla kielillä. Yhteishaun johtoryhmä ja opiskelijavalintaprojekti saivat asian johdosta myönteistä palautetta ammattikorkeakouluilta.

Yhteishaun johtoryhmä ja opiskelijavalintaprojekti ovat yhteistyössä etsineet ratkaisuja myös eri hakijaryhmien tasapuolisen kohtelun takaamiseksi opiskelijavalintaprosessissa. Tällä alueella on tehty parannuksia mm. siten että hakijat, joilla on sekä ammatillinen perustutkinto ja ylioppilastutkinto, voivat käyttää hakiessaan näitä molempia tutkintoja (vuosi 2006). Hakijat, jotka ovat suorittaneet ammatillisen perustutkintonsa näyttötutkintona taas voivat laskea keskiarvonsa näyttö-tutkintotodistuksesta ja pääsevät näin mukaan koulumenestysvertailuun sen sijaan että opiskelijavalinta tehtäisiin pelkän valintakokeen perusteella (vuosi 2006).

Edelleen valintajärjestelmään jää hakijaryhmiä, joiden kohdalla ongelmat liittyvät tutkinnon valmistumisen aikatauluihin. Näitä ovat esimerkiksi suomalaiset IB-hakijat, ammatillisen perustutkinnon näyttötutkintona suorittaneet ja syksyn abiturientit. Asiaa työstehtään eteenpäin ja siihen pyritään löytämään ratkaisu, joka voitaisiin toteuttaa vuoden 2008 opiskelijavalinnoissa. Valintaperusteita valmisteltaessa on useasti tuotu esille, se mahdollisuus, että kaikilla aloilla kaikki hakukelpoiset hakijat kutsuttaisiin valintakokeisiin. Tällä tavoin meneteltäessä poistuisi eriarvoisuus eri hakijaryhmien välillä, eivätkä ns. pakkohakijat myöskään veisi keneltäkään valintakoepaikkaa. Tässä asiassa on kuitenkin otettava huomioon ammattikorkeakoulujen resurssit valintakokeiden järjestämiseen.

Yhteishaun johtoryhmä on esittänyt myös opiskelijavalintaprojektin esityksestä lainsäädännöllistä muutosta ammattikorkeakoulujen hakukelpoisuuteen. Ammattikorkeakoululain hakukelpoisuuden määrittelevä kohta: lukion oppimäärä tai ylioppilastutkinto tulisi muuttaa niin, että se henkii hakukelpoisuutta valmiilla tutkinnolla, eikä näin ollen pelkkä lukion oppimäärä antaisi hakukelpoisuutta. Selkein ja yhtenäisin määrittely olisi niin, että hakukelpoisen tulisi olla ylioppilas, jolloin hänellä on sekä lukion päästötodistus että ylioppilastutkintotodistus. Näillä muutoksilla myös ammattikorkeakoululaki ja valintaperuste-suositus tukisivat paremmin toisiaan, varsinkin kun valintaan tarvittavat koulumenestyspisteet otetaan tutkintotodistuksista. Samalla muutos kannustaisi opiskelijoita suorittamaan tutkintonsa valmiiksi ennen jatko-opintoihin hakeutumista.

4 Ammattikorkeakoulujen yhteishaun haasteet tulevaisuudessa

OECD toteaa syyskuussa 2006 julkaistussa arviointiraportissaan Suomen korkeakoulujen duaalimallin palvelleen hyvin kansallisia tarpeita, mutta tulevaisuudessa olisi kuitenkin huomioitava paremmin alueelliset ja kansainväliset tarpeet. Tämä vaatii korkeakouluilta ja korkeakoulupolitiikalta enemmän joustavuutta. Korkeakoulujen tulee entisestään tiivistää ja monipuolistaa yhteistyötä.

Vaikka alueellisesti ollaankin jo suunnittelemassa erilaisia yhteenliittymiä Bachelor-tason koulutuksessa, kokevat ammattikorkeakoulut kuitenkin tarvetta kehittyä omilla ehdoillaan. Ajatus, että amk -tutkinnoille avattaisiin oma väylänsä yliopistojen maisteriohjelmiin, ei tukisi ammattikorkeakoulujen pyrkimystä saada lisää kiinnostavuutta ja tunnettavuutta ylemmille amk-tutkinnoille. Yliopistojen maisteriohjelmien ei pitäisi myöskään olla alueellisesti esteenä mm. sille, saako ammattikorkeakoulu koulutustarjontaansa ylempiä ammattikorkeakoulututkintoja. Ylempien amk-tutkintojen paino on kuitenkin hakijoiden ja opiskelijoiden vahvalla työkokemuksella.

Yhtenä esimerkkinä yhteistyöstä voisi olla korkeakoulujen yhteinen hakuportaali. Hakija voisi näin samassa verkkopalvelussa hakeutua sekä ammattikorkeakouluun että yliopistoon. Yliopistosektorilla ollaan parhaillaan kehittämässä omaa sähköistä hakupalvelua, joten samansuuntainen ajatus hakemisen joustavuudesta ja helppoudesta on jo olemassa. Ammattikorkeakoulujen yhteishaun yhtenä selkeänä rajaehdona on sitova hakutoivejärjestys, samoin kuin hakutoiveiden määrä. Yliopistojen suunnittelema hakutoivemäärä (9) tuokin oman haasteensa ammattikorkeakouluille. Toisaalta kyse ei ole pelkästään hakemisesta vaan ohjauksesta, tarkoituksenmukaista on ohjata hakemaan oikealle sektorille.

Ammattikorkeakoulujen rakenteellinen kehittäminen supistaa ammattikorkeakoulujen määrän 26, kun vuoden 2007 alusta muodostuu HAAGA-HELIAN ammattikorkeakoulu sekä vuoden 2008 aikana syntyy Stadia-Evtek ja ruotsinkielisten ammattikorkeakoulujen määrä supistuu kahteen. Ammattikorkeakoulut myös vähentävät opetusyksiköitään, muodostavat koulutusalakeskittymiä sekä pyrkivät sijaintipaikkakunnillaan keskittämään opetuksen kampuksille.

5 Johtoryhmän ehdotukset ja jatkotyöskentely

Ammattikorkeakoulujen yhteishakujärjestelmään on tallennettu paljon tietoa ja järjestelmän raportointia tulee kehittää mm. valintaperustetyön tueksi. Tärkeää olisi seurata opiskelupaikan vastaanottaneiden profiilia ja erityisesti opintomenetyksen ja työkokemuksen merkitystä.

Raportointia tulee kehittää niin, että ammattikorkeakoulu voi erilaisia hakuehtoja antamalla saada raportteja tukemaan omien opiskelijavalintojen kehittämistä ja toteuttamista. Järjestelmästä tulisi pystyä poimimaan raportteja myös valintakokeisiin kutsuttujen ja osallistuneiden sekä hylätyn valintakoetuloksen saaneiden määristä.

Ammattikorkeakoulujen yhteishaut tarvitsevat jatkossakin opiskelijavalintaa seuraavan ja kehittävän valtakunnallisen tukiryhmän. YH-joryn ja opiskelijavalintaprojektin yhteistyö on jo nyt tuottanut hyviä tuloksia. Tätä yhteistyötä on hyvä jatkaa myös tulevaisuudessa huomioiden ammattikorkeakoulujen yhteishaun tulevaisuuden haasteet. Näin pystytään edelleenkin takaamaan opiskelijavalintojen oikeudenmukaisuus, läpinäkyvyys, yhtenäisyys, selkeys ja kustannustehokkuus.

Yhteishaun johtoryhmä ehdottaa, että jatkossakin ammattikorkeakoulujen yhteishakujen toteutusta koordinoi valtakunnallinen tukiryhmä.

Tukiryhmän tulee muodostua ammattikorkeakoulujen opiskelijavalinnan eri toimijoista siten, että ryhmässä on edustus ammattikorkeakouluista, järjestelmän ylläpitäjältä (OPH), opiskelijajärjestöstä, opetusministeriöstä. Johtoryhmä pitää tärkeänä, että tukiryhmässä on osaamista niin nuorten tutkintoon johtavasta, vieraskielisen koulutuksen hausta että aikuis-koulutuksen ja ylemmän amk-tutkinnon hauista. Näin myös tämä sama asiantuntijuus saataisiin ARENE ry:n opiskelijavalintaprojektin käyttöön.

Ammattikorkeakoulujen koulutustarjonnan jakautumisesta kevään ja syksyn hakuihin tulee jatkossa seurata, sillä ylioppilastutkinnon jakaminen on lisännyt syksyllä kirjoittaneiden määrää ja näin myös potentiaalisten hakijoiden määrä syksyn haussa lisääntyisi. Pohdittavaksi jääkin tulisiko syksyn haun koulutustarjontaa lisätä ja monipuolistaa.

Johtoryhmä esittää, että tulevaisuudessa hakukohteena tulee tarvittaessa voida olla suuntautumisvaihtoehto koulutusohjelman sijasta.

Tämä selkiinnyttäisi erityisesti kulttuurialalle hakeutumista ja olisi kannatettavaa niin hakijan kuin ammattikorkeakoulunkin kannalta. Valtaosa kulttuurialan koulutusohjelmien opiskelijoista valitsee suuntautumisen heti opintojen alussa.

Yhteishaun johtoryhmä ehdottaa myös, että opetusministeriö perustaa erillisen työryhmän, jonka tehtävänä on selvittää ns. pakkohakuun liittyvän ongelman laajuus sekä laatia asiasta raportti.

Työryhmän kokoonpanossa tulee tukiryhmän tavoin olla mukana ammattikorkeakoulujen opiskelijavalinnan eri toimijoita.

Ammatillisen ja lukiokoulutuksen sähköiseen hakujärjestelmään ollaan kehittämässä toimintoa, jossa lukiot tallentavat hakevien arvosanat yhteishakujärjestelmään. Ammattikorkeakoulujen opiskelijavalinnoissa tämän kaltaisen toiminnon hyödyntäminen lisää arvosanojen oikeellisuutta sekä vähentää merkittävästi manuaalista työtä ja tähän liittyviä virhemahdollisuuksia.

Johtoryhmä esittää, että toiminnon kehittämisessä tehdään yhteistyötä ammatillisen ja lukiokoulutuksen yhteishakuryhmän kanssa.

OECD:n raportin mukaista korkeakoulujen yhteistyötä voisi tiivistää merkittäväällä tavalla korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa. Ammattikorkeakoulujen yhteishaun kehittämisessä tulee huomioida yhteistyö yliopistojen yhteishakuryhmän kanssa.

Yhteishaun johtoryhmä esittää, että selvitetään mahdollisuutta yhtenäistää korkeakoulujen hakemisen menettelyjä ja aikatauluja.

Lisäksi yhteishaun johtoryhmä esittää, että *www.admissions.fi* voi tulevaisuudessa muodostaa yhteisen kansallisen portaalin haettaessa korkeakoulujen vieraskieliseen koulutukseen.

VETUMA-palvelun hyödyntämisestä on jo nyt molemmilla korkeakoulusektoreilla samanlaiset tavoitteet. Palvelun jatkokehittäminen on tarpeen tehdä yhteistyössä. Yhden korkeakoulupaikan säännös sitoo opiskelupaikan vastaanoton käytänteitä. Vuonna 2007 ilmestynyt Korkeakouluopinnot-opas toimii myös päänavaajana tulevaisuuden yhteistyölle. Edellisen perusteella on hyvä lähteä kehittämään hakijalle tarkoitettuja sähköisiä asiointipalveluja ja koulutustiedotusta yhdessä ja yhteiseen suuntaan.

Moninaisesta aikuishausta yhtenäisiin menettelytapoihin

Tutkintoon johtavan aikuiskoulutuksen yhteishaun kehittämishanke

Sisällysluettelo

1	Johdanto	27
2	Tutkintoon johtavan aikuiskoulutuksen nykytilanne	28
3	Selvityksessä esiin noussutta	32
4	Vieraskielinen tutkintoon johtava aikuiskoulutus	34
5	Työvoimapolitiittinen (työhallinnon ostama ja ESR-rahoitteinen) tutkintoon johtava aikuiskoulutus	35
6	Esitys tutkintoon johtavan aikuiskoulutuksen yhteishausta	36
7	Lopuksi	39

1 Johdanto

Opetusministeriön koulutus- ja tiedepoliittinen osasto asetti 17.2.2004 johtoryhmän ohjaamaan ammattikorkeakoulujen yhteishakua ja ammattikorkeakoulujen yhteistyötä opiskelijavalintojen kehittämisessä.

Yhtenä johtoryhmän tehtävistä on selvittää ja tehdä esitys yhteishaun laajentamiseksi koskemaan myös ammattikorkeakoulujen tutkintoon johtavaa aikuiskoulutusta. Kokouksessaan 21.4.2005 johtoryhmä päätti tutkintoon johtavan aikuiskoulutuksen yhteishaun kehittämishankkeen aloittamisesta. Selvityshenkilöksi kutsuttiin aikuiskoulutusvastaava Ulla Tarvainen Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulusta ja päätettiin, että hänen tuekseen asetetaan tukiryhmä, jonka kokoonpano valmistellaan kevään 2005 aikana.

Elokuussa 2005 pyydettiin Seinäjoen ammattikorkeakoulun (SEAMK), Helsingin ammattikorkeakoulun (STADIA) ja Rovaniemen ammattikorkeakoulun (RAMK) rehtoreita nimeämään omista ammattikorkeakouluistaan edustajat koottavaan tukiryhmään.

Tähän ryhmään haluttiin saada ”maantieteellisesti kattava edustus” eli ammattikorkeakouluja eri puolilta Suomea. Katsottiin myös, että yhteishaun johtoryhmässä edustettuina olevat ammattikorkeakoulut saavat valmistelusta tietoa johtoryhmäedustajansa kautta.

SEAMKin edustajana toimii opintoasiainpäällikkö Anneli Pajulammi ja hänen varajäsenensä opiskelijavalintakoordinaattori Eija Taipalus, RAMKin edustajana opintotoiminnan kehitysjohtaja Outi Hyry-Honka, varalla toimistos sihteeri Bertta Hakkarainen, Stadian edustajana on suunnittelujohtaja Pekka Sinivaara ja PKAMKin edustajina opintotoimiston päällikkö Hilkka Korhonen ja aikuiskoulutusvastaava Ulla Tarvainen. Opetusministeriön edustaja ryhmässä on suunnittelija Ville Heinonen ja Opetushallituksen edustaja projektipäällikkö Ritva Sammalkivi. Tukiryhmä kokoontui neljä kertaa: 2.9.05, 5.10.05, 1.11.05 ja 7.12.05.

Yhteishaun johtoryhmän toimeksiannon mukaisesti tehtävänä oli selvittää ja tehdä esitys yhteishaun laajentamiseksi koskemaan myös ammattikorkeakoulujen tutkintoon johtavaa aikuiskoulutusta.

2 Tutkintoon johtavan aikuiskoulutuksen nykytilanne

Ensimmäisessä työkokouksessa määriteltiin ne asiat, jotka tehtävän esityksen pohjaksi on selvitettävä tutkintoon johtavan aikuiskoulutuksen nykytilanteesta. Esiin nousivat seuraavat kysymykset:

Mitä eroa on nuorten ja aikuisten koulutuksella?

Hakukelpoisuus?

Valintaperusteet?

Hakuajat?

Aikuiskoulutusoppaaseen liittyvät kysymykset nimenomaan tutkintoon johtavan aikuiskoulutuksen osalta?

2.1 Yleistä aikuisopiskelusta ja aikuisopiskelijasta

Ammattikorkeakouluissa tutkintoon johtavassa aikuiskoulutuksessa voi suorittaa sekä ammattikorkeakoulututkintoja että ylempiä ammattikorkeakoulututkintoja.

Ammattikorkeakoulut järjestävät tutkintoon johtavaa aikuiskoulutusta suomen- ja ruotsinkielisen koulutuksen lisäksi vieraskielisenä koulutuksena. Ammattikorkeakoulut järjestävät myös työvoimapoliittista, tutkintoon johtavaa aikuiskoulutusta.

Koulutus ja tutkimus 2003–2008, koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa mainitaan seuraavaa:

”Painopistealueena on aikuisten koulutusmahdollisuuksien parantaminen.

Tutkintoja suorittaneille aikuisille tarjotaan nykyistä enemmän heidän elämäntilanteeseensa sopivia ja aikaisemmin opitun huomioon ottavia koulutusmahdollisuuksia. Mitä korkeampi koulutus henkilöllä on, sitä todennäköisempää on, että hän työllistyy suhteellisen nopeasti valmistumisen jälkeen.

Tuotantorakenteiden muuttumisen myötä työn sisällöt muuttuvat kaikissa ammattiryhmissä. Osaamisvaatimukset kasvavat esimerkiksi tieto- ja viestintätekniikan, kieli- ja viestintätaitojen, yhteistyökyvyn, luovuuden, tutkimusosaamisen ja kehitystyöosaamisen osalta.

Alueellisen keskittymisen arvioidaan jatkuvan ja alueellisten erojen kasvavan, jollei osaamista ja innovaatiotoimintaa saada riittäväksi vastavoimaksi kaikilla alueilla. Suomen hyvinvointi ja kansainvälinen kilpailukyky perustuu alueiden elinvoimaisuuteen ja innovatiivisuuteen, jota edistetään alueellisesti kattavalla koulutuksella ja tutkimustoiminnalla.

Koulutus ja tutkimus toimivat hyvinvoinnin rakentajina. Ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen yhteistyötä lisätään ja työnjakoa selkeytetään. Ammattikorkeakoulujen jatkotutkintojärjestelmä (nykyisin ylempi ammattikorkeakoulututkinto) on vakiinnutettu ja jatkotutkintojen (nykyisin ylempien ammattikorkeakoulututkintojen) asema korkeakoulututkintojen järjestelmässä vahvistumassa. Tavoitteena on järjestelmän eri osien tasapaino ja eri toimijoiden aktiivinen vuorovaikutus sekä korkeakoulujen tuottaman tiedon ja osaamisen tehokas hyödyntäminen. Aikuisväestön koulutustarpeisiin vastaaminen edellyttää tiivistä hallinnonalojen välistä yhteistyötä. Aikuiskoulutuksessa otetaan huomioon molempien kieliryhmien tarpeet.

Suunnitelmakaudella (2003–2008) painopisteenä on aikuisväestön koulutusmahdollisuuksien lisääminen osana elinikäisen oppimisen politiikkaa. Aikuisväestölle suunnattua koulutustarjontaa kehitetään sekä tutkintotavoitteisena että täydennyskoulutuksena kullekin koulutusasteelle luontevalla tavalla.”

Taulukko 1. Aikuiskoulutuksena ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat kaikki opiskelijat ikäryhmittäin ja koulustaustan mukaan vuonna 2004

Koulutustausta	Ikä vuotta													Osuus koulu- tus- taus- toittain %	Väh. 25 v. täyttäneet	
	16– 19	20– 24	25– 29	30– 34	35– 39	40– 44	45– 49	50– 54	55– 59	60–	Yht.	lkm	%			
	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	lkm	%			
Yhteensä	65 135	54 660	4 035	4 492	3 598	2 262	738	150	16	21 371	100,0	19 951	93,4			
Ei perusasteen jälk. koulutusta tai koulutus tuntematon	2	84	99	92	60	39	51	16	4	447	2,1	361	80,8			
Ylioppilastutkinto (ei amm.koul.)	18	341	861	348	199	122	74	27	5	1 996	9,3	1 637	82,0			
Ammatillinen perustutkinto	45	696	1 432	1 111	1 250	977	582	137	27	3 626	29,3	5 519	88,2			
Ammatillinen lisäkoulutus		72	215	115	145	119	56	14	4	741	3,5	669	90,3			
Opistoaste, ammat. korkea-aste		57	1 576	2 082	2 639	2 182	1 365	488	92	10 481	49,0	10 424	99,5			
Korkea-asteen tutkinto		105	476	287	188	120	103	38	13	1 334	6,2	1 229	92,1			
Muu tai tuntematon koulutusaste			1		11	39	31	18	5	105	0,5	105	100,0			

Tiedot koskevat opetushallinnon alaista koulutusta

Lähde: Tilastokeskus

Tällä hetkellä noin 54 prosenttia 18–64-vuotiaasta väestöstä osallistuu vuoden aikana jonkin aikuisille tarkoitettuun koulutukseen. Hallitus on asettanut tavoitteeksi, että vuoteen 2008 mennessä vastaava osuus olisi vähintään 60 prosenttia. Toinen valtioneuvoston asettama kokonaismäärää koskeva tavoite on se, että työikäisellä väestöllä tulisi vuosittain

olla mahdollisuus 1–2 viikon kehittämisjaksoon ja pitkään osaamisen kehittämiseen noin 10–15 vuoden välein.

Aikuiskoulutuksena järjestettävän perustutkintoon johtavan koulutuksen tarjonta mitoitetaan ammatillisissa oppilaitoksissa, ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa siten, että se vastaa noin 20 % aloittajien kokonaismäärästä.

Ammattikorkeakoulun tutkintoon johtavan aikuiskoulutuksen aloittajataavoitteet vuodelle 2008:

- perustutkinnot 6 000,
- jatkotutkinnot (YAMK) 2 000.

Ammattikorkeakoulujen jatkotutkintoon (nykyisin ylempi ammattikorkeakoulututkinto) johtavan koulutuksen tarjonnan mitoittamisen pitkän aikavälin tavoitteena on, että ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon voi suorittaa n. 20 prosenttia perustutkinnon suorittaneista.

Aikuisopiskelijalle on tyypillistä se, että hän on jo suorittanut vähintään toisen asteen tutkinnon ja hänellä on pääsääntöisesti työkokemusta. Hänellä saattaa myös olla ns. yleinen ammattikorkeakoulukelpoisuus ja työkokemusta. Aikuisopiskelija voi olla joko korottamassa tutkintonsa tasoa samalla alalla tai hakeutumassa aivan uudelle alalle. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijoilla on taustalla ammattikorkeakoulututkinto tai muu soveltuva korkeakoulututkinto sekä vähintään kolmen vuoden työkokemus. Aikuisopiskelijat ovat myös yleensä kiinnittyneet vahvasti asuinpaikkakunnilleen esimerkiksi perhesuhteidensa ja /tai työpaikkansa vuoksi.

2.2 Koulutukseen hakeutuminen

Haussa oli vuonna 2004 kahdeksankymmentäseitsemän (87) ja vuonna 2005 yhdeksänkymmentäkahdeksan (98) hakukohdetta (koulutusohjelmaa / suuntautumisvaihtoehtoa). Jos koulutusohjelma on alkanut saman ammattikorkeakoulun kahdessa tai useammassa eri yksikössä ja /tai kahtena eri lukukautena, näkyy se luvuissa kerran.

OPM/AMKOTA / 7.12.2005 tilanteen mukaan oli vuonna 2004 kaikissa ammattikorkeakouluissa

- opetusministeriön rahoittamaan aikuiskoulutukseen hakijoita 15 336 ja paikan vastaanottaneita 6 447,
- ESR-rahoitteeseen koulutukseen hakeneita 242 ja paikan vastaanottaneita 157,
- työhallinnon ostamaan koulutukseen hakeneita 625 ja paikan vastaanottaneita 279.
- ylempään ammattikorkeakoulututkintoon hakeneita oli 302 ja paikan vastaanottaneita 212.

Vuoden 2005 luvut 7.12.2005 mennessä

- opetusministeriön rahoittamaan aikuiskoulutukseen hakijoita oli 5 564, paikan vastaanottaneita 2 406.
- ESR-rahoitteeseen koulutukseen hakijoita oli 31, paikan vastaanottaneita 26,
- työhallinnon ostamaan koulutukseen hakijoita oli 66, paikan vastaanottaneita 57.
- ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon osalta luvut puuttuvat.

Koulutukseen hakeudutaan suoraan koulutuksen järjestävään ammattikorkeakouluun, paitsi työhallinnon ostamassa koulutuksessa, jossa hakemukset toimitetaan työvoimatoimistoon.

2.3 Säännökset, jotka ohjaavat ammattikorkeakoulujen opiskelijahakua ja -valintaa

- Ammattikorkeakoulujen opiskelijavalinta suoritetaan yhteishaun avulla lukuun ottamatta ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavaa koulutusta, vieraskielistä koulutusta ja aikuiskoulutusta (A353/2003)
- Opiskelijoiden kelpoisuus ammattikorkeakouluopintoihin on määritelty laissa (L351/2003)
- Opiskelijavalinnan perusteista ja valintakokeen järjestämisestä päättää ammattikorkeakoulu (L351/2003)
- Opiskelijavalinnan valintaperusteista sekä opiskelijavalinnan toimeenpanosta päätetään ammattikorkeakoulussa sen mukaan mitä tutkintosääntö tai muu sääntö määrää
- Opiskelijaksi ottamisesta päättää ammattikorkeakoulu (L351/2003)
- Ammattikorkeakoululain (351/2003) 20§:ää kelpoisuudesta ammattikorkeakouluopintoihin on muutettu Lailla ammattikorkeakoululain muuttamisesta (411/2005) siten, että siihen on lisätty kelpoisuusvaatimukset ylempään ammattikorkeakoulututkintoon.
- Laki julkisista työvoimapalveluista (1295/2002), jossa säädellään työvoimapolitiittisen koulutuksen ostoa
- Työministeriön asetus työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen yleisistä hankintaehdoista ja opiskelijoiden valintamenettelystä (A1334/2002)
- Yhden korkeakoulupaikan säännös (L351/2003), jonka mukaan opiskelija voi ottaa vastaan vain yhden korkeakoulututkintoon johtavan opiskelupaikan samana lukuvuonna alkavasta koulutuksesta
- L sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003)

2.4 Toiminnot hakijan ja hakutoimiston kannalta katsottuna

Ammattikorkeakoulujen hakutoimistoista kerättiin tietoa hakemiseen liittyvistä nykykäytänteistä. Tiedot saatiin kaikilta ammattikorkeakouluilta.

Vastauksista näkyy, miten erilaisin tavoin ammattikorkeakoulut ovat hakemiseen ja opiskelijavalintoihin liittyvät toiminnot ratkaisseet. (liite 1)

Nykytilannetta tarkasteltaessa nousee väistämättä esiin toimintatapojen kirjavuus. Tämä aiheuttaa paljon sellaista työtä, jota voi helpottaa keskittämällä tiettyjä rutiinitoimintoja. Jo haun saaminen sähköiseksi pudottaa monta, nyt eri paikoissa tehtävää, käsittelytoimintoa pois. Järjestelmän kautta tieto siirtyy automaattisesti oikeisiin kohteisiin. Tämä edesauttaa tietojen vertailtavuutta.

Tieto siitä, että hakuasioissa palvelee hakutoimisto, helpottaa hakijan asemaa, koska hänen ei tarvitse etsiä hakemiseen ja liittyviä tietoja ja ohjeita useista eri paikoista. Hakijoiden yhdenvertainen kohtelu ja tiedon saannin yhdenmukaisuus paranee ja hakijoiden ohjaus ja neuvonta systematisoituu. Järjestelmä tehostaa myös ammattikorkeakoulujen hakutoimistojen yhteistyötä.

3 Selvityksessä esiin noussutta

3.1 Mitä eroa on aikuiskoulutuksella ja nuorten koulutuksella?

Pääasialliset erot ovat *hakutapa ja koulutuksen muoto*. Aikuiskoulutukseen haetaan suoraan koulutuksen järjestävään ammattikorkeakouluun sen omilla lomakkeilla ja ilmoitettuna hakuaikana. Koulutusta järjestetään päivä-, ilta-, viikonloppu- ja monimuoto-opetuksena. Kontaktiopetuksen osuus on tavallisimmin 30–50 prosenttia opintoajasta. Aikuiskoulutus voi myös olla suunnattu pelkästään jollekin kohderyhmälle.

Työvoimapolitiittisen, tutkintoon johtavaan aikuiskoulutukseen haetaan työministeriön vahvistaman kaavan mukaisella lomakkeella tai vastaavalla sähköisellä menettelyllä. Hakemus jätetään allekirjoitettuna tai sähköisesti varmennettuna työvoimatoimistoon. Hakemus on lähetettävä opiskelijavalinnan tekevälle koulutuksen vastuutyövoimatoimistolle. Hakemuksen liitteeksi voidaan edellyttää opiskelijavalinnan ja koulutuksen suorittamisen kannalta tarpeelliset todistukset ja lisäselvitykset. Korkeakoulututkintoon tähtäävän koulutuksen opiskelijaksi ottamisesta päättää koulutuspalvelun tuottaja siten kuin julkisista työvoimapalveluista annetun lain 6 luvun 7 §:ssä säädetään. Lopullisen valinnan tekee työvoimaviranomainen ottaen huomioon korkeakoulun päätöksen opiskelijaksi ottamisesta ja noudattaen opiskelijavalinnalle asettamiaan työvoimapolitiittisia ehtoja. Valintapäätöksestä tulee ilmetä koulutukseen hakeneet, valinnan perusteet ja menettelyt, sekä valituiksi tulleet, varasijoille valitut sekä hylätyt hakijat ja heidän hylkäämisensä perustelut.

Valinnan tehnyt työvoimaviranomainen ilmoittaa päätöksen hakijalle, hakemuksen lähettäneelle työvoimatoimistolle ja tiedon koulutukseen hyväksytyistä ja varasijoille valituista myös koulutuspalvelun tuottajalle. Koulutuspalvelun tuottaja lähettää valituille kutsun ja muun koulutuksen aloittamiseen liittyvän tarpeellisen aineiston, ellei hankintasopimuksessa ole toisin sovittu.

3.2 Hakukelpoisuus

Pohjakoulutusvaatimukset vaihtelevat ammattikorkeakouluittain ja koulutusaloittain.

Aikuiskoulutuksena järjestettävää perustutkintokoulutusta suunnataan edelleen opisto- ja ammatillisen korkea-asteen tutkinnon suorittaneille. Tämä hakijaryhmä on pienentynyt kaikilla aloilla, joten hakukelpoisuusvaatimukset ovat ajan myötä muuttuneet. Ammatti-
korkeakoulut järjestävät tutkintoon johtavana aikuiskoulutuksena eripituisia koulutuksia

riippuen opiskelijoiden lähtötasosta. Pohjakoulutusvaatimuksina esiintyy enenevässä määrin toisen asteen ammatillinen koulutus tai ylioppilastutkinto. Termi yleinen ammattikorkeakoulukelpoisuus esiintyy myös usein hakukelpoisuuden määrittelyssä.

Ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin voidaan ottaa opiskelijaksi henkilö, joka on suorittanut soveltuvan ammattikorkeakoulututkinnon tai muun soveltuvan korkeakoulututkinnon ja jolla on vähintään kolmen vuoden työkokemus asianomaiselta alalta.

Käsi- ja taideteollisuusalalla, viestintä- ja kuvataidealalla, teatteri- ja tanssialalla ja musiikkialalla työkokemuksen asemasta voidaan vaatia vastaavan pituinen taiteellinen toiminta. (L 411/2005)

Työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen voidaan valita henkilö, joka täyttää julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 6 luvun 6 §:n vaatimukset, jolla on todettu koulutustarve, ja jolla on todettu olevan edellytykset koulutuksen suorittamiseen sekä tavoiteammattissa toimimiseen. Opiskelijavalinnasta vastaavan työvoimatoimiston tulee tarkistaa, että hakija täyttää koulutuksen yleiset ja kullekin koulutukselle erikseen asetetut muut pääsyvaatimukset.

3.3 Opiskelijavalintaan vaikuttavia muita tekijöitä ammattikorkeakouluissa

Valintaperusteet vaihtelevat ammattikorkeakouluittain. Valintaan voivat vaikuttaa tutkintotodistuksista kertyneet pisteet, mahdollisista ennakkotehtävistä kertyneet pisteet sekä valintakokeista ja niiden osioista kertyneet pisteet. Lisäksi voidaan huomioida avoimen ammattikorkeakoulun / muun korkeakoulun / yliopiston opintojaksojen suorittamisesta kertyvät pisteet. . Hakijoilta edellytetään lähes aina työkokemusta. Työkokemus voidaan määrittää alan työkokemukseksi tai yleisemmin työkokemukseksi. Joissakin ammattikorkeakouluissa on kriteeriksi määritelty myös vähimmäisikä tai asetettu etusijalle tietyn vähimmäisiän saavuttaneet hakijat.

3.4 Hakuaika

Tutkintoon johtavan aikuiskoulutuksen hakuajat vaihtelevat. Kevään hakuaika syksyllä alkavaan koulutukseen hajoaa viidelle kuukaudelle eripituisina jaksoina. Syksyn hakuajat keväällä alkavaan koulutukseen hajoavat n. kolmelle kuukaudelle eripituisina jaksoina. Tämä vaikeuttaa ammattikorkeakoulujen tutkintoon johtavan aikuiskoulutuksen tiedotusta ja markkinointia ja sen seurauksena hakeutumista koulutuksiin. Hakuaikojen moninaisuus hankaloittaa myös tietojen keräämistä ja toimittamista valtakunnallisiin aikuiskoulutusoppaisiin, jonka vuoksi ainakaan kirjallisten oppaiden tiedot eivät niiden julkaisutilanteessa ole enää ajantasaisia. Hakuaikojen yhtenäistäminen helpottaa opiskelemaan hakeutuvien tiedonsaantia ja toisaalta ammattikorkeakoulujen aikuiskoulutuksen markkinointia. Työvoimapolitiittisen, tutkintoon johtavan aikuiskoulutuksen tavoitteena oleva hakijoiden työmarkkinakelpoisuuden parantaminen ja työmarkkinoilla menestymisen edellytysten parantaminen asettaa tämän koulutusmuodon hakuajaille omat vaatimuksensa.

4 Vieraskielinen tutkintoon johtava aikuiskoulutus

Yhteishaun johtoryhmä asetti keväällä 2005 työryhmän selvittämään vieraskielisen koulutuksen yhteishakumahdollisuutta. Vieraskielistä koulutusta järjestetään myös perustutkintoon johtavana aikuiskoulutuksena ammattikorkeakouluissa. Ministeriön päätöksen mukaan vieraskielistä koulutusta tullaan antamaan myös ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavassa aikuiskoulutuksessa. Vieraskielisen aikuiskoulutuksen hakuprosessissa problematiikka on sama kuin muunkin vieraskielisen koulutuksen.

5 Työvoimapolitiittinen (työhallinnon ostama ja ESR-rahoitteinen) tutkintoon johtava aikuiskoulutus

Työvoimapolitiittisessa tutkintoon johtavassa aikuiskoulutuksessa koulutuksen maksaja ja tilaaja on työhallinto. Hakemukset koulutukseen toimitetaan työviranomaiselle. Tutkintoon johtavana koulutuksena työvoimapolitiittisenkin koulutuksen valintaperusteet ovat samat kuin tutkintoon johtavan aikuiskoulutuksen.

6 Esitys tutkintoon johtavan aikuiskoulutuksen yhteishausta

Tutkintoon johtavan aikuiskoulutuksen, sekä perustutkintoon johtavan että ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavan aikuiskoulutuksen, yhteishaussa tulee esiin eri asteita: koko hakuprosessi, aikataulus ja yhdessä linjattavat muut asiat sekä ammattikorkeakoulujen omassa päätösvallassa olevat asiat.

6.1 Hakuprosessi

Esitys:

Haku toteutetaan sähköisenä hakuna. Hakemukset ottaa vastaan hakutoimisto.

Yhteishaun johtoryhmä asettaa työryhmän valmistelemaan siirtymistä sähköiseen yhteishakuun tutkintoon johtavassa aikuiskoulutuksessa. Ensimmäisen kerran yhteishaku voitaisiin toteuttaa vuonna 2007 keväällä.

Sähköisellä yhteishakumenettelyllä saavutetaan seuraavia etuja:

- Käytännöt yhdenmukaistuvat
- Tiedotus ja markkinointi selkeytyvät
- Opiskelemaan hakeutuminen helpottuu
- Valintaperusteet selkeytyvät
- Resursseja säästyy
- Työnjako selkeytyy
- Ammattikorkeakoulujen autonomia säilyy opiskelijavalinnoissa

6.2 Hakuaika

Esitys:

Hakuaika sekä perustutkintoon johtavassa aikuiskoulutuksessa että ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavassa aikuiskoulutuksessa on sama kaikissa ammattikorkeakouluissa.

Hakuajan pituus on kolme (3) viikkoa. Hakuaika alkaa välittömästi nuorten yhteishakuajan päätyttyä (sekä keväällä että syksyllä).

Vieraskielisen aikuiskoulutuksen hakuaika kytketään nuorten vieraskielisen koulutuksen hakuaikaan. Hakuaika on kolme (3) viikkoa ja sijoittuu helmikuuhun ennen suomen- ja ruotsinkielisen nuorten koulutuksen yhteishaun hakuaikaa.

Yhteishaun johtoryhmä tekee esityksen hakuajoista opetusministeriön päätettäväksi.

Porrastetut hakuajat helpottavat tiedottamista ja hakijalle annettavien ohjeiden antamista. Ammattikorkeakoulujen kohdalla hakuun liittyvä työmäärä tasoittuu.

6.3 Valintaperusteista päättäminen ja opiskelijavalinnat

Esitys:

Valintaperusteista päättäminen ja opiskelijavalinnat kuuluvat ammattikorkeakoulujen omaan päätöksentekoprosessiin ja jokainen ammattikorkeakoulu toimii näissä asioissa omien sääntöjensä mukaisesti.

Esitys ei poikkea nykyisestä. Ammattikorkeakoulujen autonomia opiskelijavalinnassa on säilytettävä.

6.4 Yhteishakumenettely ja aikuiskoulutuksen vuotuiset opiskelijapaikat

Aikuiskoulutuspaikat määritellään vuotuisina opiskelijapaikkoina eikä aloituspaikkoina kuten nuorten koulutuksessa. Tämä aiheuttaa joitakin aikataulutusergelmiä. Käytettävissä olevat aikuiskoulutuspaikat saadaan kussakin ammattikorkeakoulussa suhteellisen myöhäisessä vaiheessa, joten täsmällisten tietojen antaminen samassa aikataulussa kuin nuorten koulutuksessa ei ole mahdollista.

Esitys:

Tutkintoon johtavassa aikuiskoulutuksessa voidaan käyttää menettelytapaa, jossa ammattikorkeakoulujen päätökset aloituspaikkamääristä tallennetaan hakujärjestelmään juuri ennen hakuajan alkamista Opetushallituksen antaman tarkennetun aikataulun mukaisesti. (Käytännön kokemuksia menettelytavasta on saatu nuorten täydennyshaussa.)

6.5 Vieraskielinen aikuiskoulutus

Eesitys:

Kaiken vieraskielisen, tutkintoon johtavan koulutuksen (nuorten koulutus, perustutkintoon johtava aikuiskoulutus ja ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot), haku on samanaikaisesti.

Yhteishaun johtoryhmä nimeää työryhmän valmistelemaan vieraskielisen koulutuksen hakumenettelyä.

6.6 Työvoimapolitiittinen (työhallinnon ostama ja ESR-rahoitteinen) tutkintoon johtava aikuiskoulutus

Eesitys:

Yhteishaun johtoryhmä aloittaa keskustelun työhallinnon kanssa ammattikorkeakoulututkintoon johtavan työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen hakumenettelyjen valtakunnallisesta yhdistämisestä.

6.7 Yhteishakuun siirtymisen vaatimat säädosmuutokset

Eesitys:

Yhteishaun johtoryhmä ryhtyy toimenpiteisiin esittämällä kaikkien hakemiseen liittyvien säännösten muuttamista siten, että yhteishaku koskee myös sekä perustutkintoon että ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavaa aikuiskoulutusta.

6.8 Tiedottaminen ja kommentit aikuiskoulutuksen yhteishausta

Eesitys:

Yhteishaun johtoryhmä huolehtii " Moninaisesta aikuishausta yhtenäisiin menettelytapoihin – Tutkintoon johtavan aikuiskoulutuksen yhteishaun kehittämishanke" -raporttia koskevasta tiedotuksesta ja kommenttien keräämisestä.

7 Lopuksi

Yhteishaun johtoryhmän tehtävänannon mukaisesti oli selvitettävä aikuiskoulutuksen hakumenettelyn nykytila ja tehtävä esitys yhteishaun laajentamiseksi koskemaan myös ammattikorkeakoulujen tutkintoon johtavaa aikuiskoulutusta.

Tehtävää kuvannee raportille muodostunut nimi ”Moninaisesta aikuishausta yhtenäisiin menettelytapoihin – tutkintoon johtavan aikuiskoulutuksen yhteishaun kehittämishanke”. Aikuishakuun perehtymisen yhteydessä avautui se luovien ratkaisutapojen kirjo, jota eri ammattikorkeakouluissa on vuosien varrella kehitetty ja käytetty.

Tämä moninaisuus kuitenkin vaikeuttaa hakijan työtä, kun hän hakee itselleen sopivaa opiskelupaikkaa ja koulutusohjelmaa. On oltava valppaana koko ajan, kun ei koskaan tiedä millaista koulutusta ja missä päin Suomea voisi milloinkin olla tarjolla. Jokainen ammattikorkeakoulu, joissakin tapauksessa jopa ammattikorkeakoulujen yksiköt / koulutusalat / koulutusohjelmat, tiedottavat kukin omalla tavallaan ja aikataulussaan omista koulutuksistaan.

Vieraskielinen aikuiskoulutus ja työvoimapoliittinen, tutkintoon johtava aikuiskoulutus tuovat oman lisänsä ja omat mausteensa tähän kokonaisuuteen. Näistäkin ovat ko. koulutuksia järjestäneet ammattikorkeakoulut selvinneet omilla toimintatavoillaan

Pääseminen yhtenäisiin hakuaikoihin ja hakumenettelyyn toisi etuja kaikille, hakijoille ja ammattikorkeakouluille: tiedotus, tietojen käsittely, hakijan tiedon saanti ja ammattikorkeakoulujen hakutoimistojen välinen yhteistyö sekä markkinointi tehostuisivat.

Työ on nyt päätöksessä ja on kiitosten aika. Kiitän yhteishaun johtoryhmää osoittamastanne luottamuksesta. Kiitän tukiryhmää arvokkaasta avusta selvitystyötä tehtäessä. Toitte oman asiantuntemuksenne yhteiseen käyttöön, keskusteluissa sekä jaettiin tietoa ja kokemuksia että haettiin ratkaisuja esiin nousseisiin kehittämiskohteisiin. Kiitän myös ammattikorkeakouluja, jotka määräsitte henkilökuntanne edustajan osallistumaan tukiryhmätyöskentelyyn. Samoin kiitän opetusministeriötä ja sen edustajaa, jotka annoitte arvokkaan asiantuntijuutenne tähän työhön. Opetushallituksen ja sen edustajan panos tukiryhmässä on myös erityiskiitoksen arvoinen.

Luovutan raportin yhteishaun johtoryhmälle.

Joensuussa 12.12.2005

Ulla Tarvainen
selvityshenkilö

Ammattikorkeakoulujen vieraskielisen koulutuksen yhteishaku

Selvitystyöryhmän raportti 12.12.2005

Sisällysluettelo

	<u>Tiivistelmä</u>	<u>43</u>
	<u>Yhteishaun johtoryhmälle</u>	<u>46</u>
1	<u>Vieraskielisen koulutuksen opiskelijavalinnan nykytila ja sen haasteet</u>	<u>48</u>
2	<u>Kansainvälisiä yhteishakumalleja</u>	<u>57</u>
3	<u>Ehdotus vieraskielisen koulutuksen yhteishakujärjestelmäksi</u>	<u>59</u>
	<u>Yhteenveto</u>	<u>63</u>
	<u>Liitteet</u>	
	Liite 1. Yhteishaun valmisteluaikataulu	66
	Liite 2. Selostus työryhmän työskentelystä ammattikorkeakoulujen rehtoreille	67
	Liite 3. Pyyntö ARENEn opiskelijavalintaprojektille ja alakohtaisille valintaperustetyöryhmille	69
	Liite 4. Yhteenveto vieraskielisten koulutusohjelmien valintaperusteista	71
	Liite 5. Ammattikorkeakoulujen vieraskieliset koulutusohjelmat vuonna 2005	76
	Liite 6. Ulkosuomalaisparlamentin lausunto	80

Tiivistelmä

Ammattikorkeakoulujen yhteishaun johtoryhmä asetti 11.3.2005 työryhmän, jonka tehtävänä oli selvittää ammattikorkeakoulujen käyttämät haku- ja valintamenettelyt sekä tehdä esitys vieraskielisen koulutuksen mahdollisesta yhteishakumenettelystä 31.12.2005 mennessä.

Työryhmän asettamiseen vaikutti myös valtioneuvoston tavoite ammattikorkeakoulujen kansainvälistymisestä. Opetusministeriön tavoitteena on, että ammattikorkeakoulut lisäävät ulkomaisten tutkinto-opiskelijoiden määrää niin, että vuonna 2008 Suomessa opiskelee yhteensä 5 000 ammattikorkeakoulututkinnon suorittavaa ulkomaalaista (Opetusministeriön ja ammattikorkeakoulujen väliset tavoite- ja tulossopimukset 2007–2009). Tavoitteeseen päästään parhaiten lisäämällä ammattikorkeakoulujen vieraskielisen opetuksen määrää ja kehittämällä ulkomaisten opiskelijoiden rekrytointia vieraskielisiin koulutusohjelmiin. Suomen- ja ruotsinkieliseen tutkintoon johtavaan koulutukseen hakeutuvien ulkomaisten opiskelijoiden määrät ovat niin pieniä, että niiden avulla tavoitteisiin ei ylletä.

Työryhmä esittää, että ammattikorkeakoulututkintoon johtavassa vieraskielisessä koulutuksessa siirrytään yhteishakuun vuonna 2007. Yhteishaun tulee tukea hyvin toimivia ammattikorkeakoulujen yhteistyömuotoja esim. valintakoejärjestelyissä (mm. Ammattikorkeakoulujen Itä- ja Kaakkois-Aasian yhteistyöverkoston valintakoe yhteistyö Aasiassa) ja ammattikorkeakoulujen välistä yhteistyötä tulee jatkaa.

Vieraskielistä koulutusta varten tarvitaan erillinen hakujärjestelmä, jonka suunnittelussa tulee hyödyntää Opetushallituksen ylläpitämää ammattikorkeakoulujen yhteishakujärjestelmää (AMKYH) sekä yhden korkeakoulututkintoon johtavan opiskelupaikan säännöksen toteuttamiseen luotua ammattikorkeakoulujen hakija- ja opiskelupaikkarekisteriä (AMKO-REK). Vieraskieliseen koulutukseen hakeuduttaessa tulee olla käytössä englanninkielinen sähköinen hakulomake. Hakulomakkeen käyttöliittymä, hakuohjeet ja muu hakemiseen liittyvä materiaali on laadittava englanniksi. Vieraskielisen koulutuksen yhteishakujärjestelmän rakentaminen ja hausta tiedottaminen tapahtuvat vuoden 2006 aikana. Yhteishakuun voidaan siirtyä syksyllä 2007 alkavan koulutuksen osalta siten, että yhteishakujärjestelmä on toiminnassa keväen 2007 haussa. Työryhmän kanta on, että vieraskieliseen yhteishakuun eivät tässä vaiheessa kuulu vieraskielinen tutkintoon johtava aikuiskoulutus eikä mahdollisesti vieraalla kielellä toteutettava ylempiin ammattikorkeakoulututkintoihin johtava koulutus.

Työryhmä esittää, että vieraskielisessä yhteishaussa hakija voi hakea yhdellä hakulomakkeella neljään hakukohteeseen, jotka hän asettaa ensisijaisuusjärjestykseen hakuaikana.

Järjestys on hakuajan päättymisen jälkeen sitova. Hakija jättää hakemuksensa ensisijaisen hakutoiveensa mukaiseen ammattikorkeakouluun.

Hakeminen ammattikorkeakouluihin voi tapahtua sähköisen hakulomakkeen tai perinteisen paperilomakkeen avulla. Tavoitteena on, että sähköinen hakeminen yleistyy pääasialliseksi hakutavaksi. Hakukelpoisuus on osoitettava todistusten avulla. Muulla kuin suomalaisella todistuksella hakevat toimittavat todistuksensa ammattikorkeakouluun hakuaikana.

Vieraskielisen koulutuksen yhteishaun aikatauluista päättää opetusministeriö. Yhteishaussa ammattikorkeakouluilla on yhteinen haku aika, joka koskee sekä kotimaisia että ulkomaisia hakijoita. Vieraskielisen koulutuksen haun tulee olla ennen suomen- ja ruotsinkielistä yhteishakua.

Vieraskielinen yhteishaku esitetään toteutettavaksi siten, että ammattikorkeakouluille tiedotetaan tulevasta muutoksesta ja vieraskielisten koulutusohjelmien opiskelijavalinnan perusteiden valmistelutyö käynnistetään vuoden 2005 loppupuolella. Työryhmä esittää, että yhteishaun valmistelua varten perustetaan projektiryhmä, joka koordinoi vieraskielisen yhteishaun valmistelua ja sen käyttöönottoa. Projektiryhmä, ammattikorkeakoulut, Opetushallitus ja CIMO vastaavat yhteishaun viestinnästä. Yhteishaun valmisteluaikataulu on liitteessä 1.

Päävastuu opiskelijavalinnoista säilyy ammattikorkeakouluilla. Opetushallitus on yhteishakujärjestelmän rekisterinpitäjä ja vastaa yhteishaun valtakunnallisesta toteutuksesta. Ammattikorkeakoulut ottavat vastaan hakemukset, käsittelevät ne ja vastaavat hakijoiden neuvonnasta. Ammattikorkeakoulut päättävät valintaperusteista, valintakokeiden järjestämisestä ja opiskelijaksi ottamisesta. Valinnan tekninen toteuttaminen ja hakijoiden perusneuvonta on suositeltavaa keskittää ammattikorkeakoulussa yhteen palvelupisteeseen (Admissions Office).

Ulkomaisten opiskelijoiden rekrytointi on haasteellinen tehtävä. Ammattikorkeakoulujen tulee huolehtia vieraskielisen koulutuksen opiskelijavalinnan henkilöstön koulutuksesta ja varmistaa, että heillä on ulkomaisten opiskelijoiden valintaan liittyvää erityisosaamista. Resurssien riittävyys opiskelijavalintaprosessin aikana on varmistettava. Ulkomaisten hakijoiden hakukelpoisuuden ja ulkomaisten todistusten oikeellisuuden arvioimisen helpottamiseksi tarvitaan apuvälineitä ja alueellista tai valtakunnallista yhteistyötä sekä koulutusta. Ammattikorkeakoulujen Itä- ja Kaakkois-Aasian yhteistyöverkosto on yhteistyössä Opetushallituksen tutkintojen tunnustamisesta vastaavan yksikön kanssa laatinut Kiinan koulutusjärjestelmää kuvaavan oppaan, jota voidaan hyödyntää opiskelijavalinnassa. Erillisten ammattikorkeakoulujen työryhmien perustaminen tiettyjen maiden koulutusjärjestelmien ja todistusten selvittelyyn saattaisi olla toimiva ratkaisu.

ARENEn opiskelijavalintaprojektiin tulee sisällyttää vuosittain vieraskielisen koulutuksen koulutuslakohtaiset valintaperustesuositukset, ja kukin ammattikorkeakoulu päättää suositusten noudattamisesta. Yhteishaun toimivuutta edistää, että vieraskielisten koulutusohjelmien valintaperusteet ovat yhdenmukaiset sekä rakenteeltaan yksinkertaiset ja selkeät. Niiden tulee olla hakijoille läpinäkyvät ja vertailukelpoiset. Erityisesti hakijoiden oikeusturvaan ja yhtenäisiin toimintatapoihin liittyvät tarpeet tulee ottaa huomioon. Suomalaisiin ja ulkomaisiin hakijoihin tulee soveltaa yhdenvertaisia valintaperusteita, ja hakijoita on kohdeltava muutenkin tasaveroisesti. Vieraskielisten koulutusohjelmien hakijoille tulee asettaa yhtenäiset kielitaitovaatimukset.

Työryhmän mukaan yhteishakujärjestelmä tukee vieraskielisen koulutuksen opiskelijavalintaa, sillä ammattikorkeakoulujen yhteistyö lisääntyy mm. yhtenäisten haku aikojen, toimintatapojen, yhteisen hakulomakkeen ja yhteisten valinta-ajojen kautta. Ulkomaisten hakijoiden hakukelpoisuuden selvittämiseen luodaan yhtenäisiä käytäntöjä ja tulkinta-

ohjeita. Yhteishaku karsii ammattikorkeakoulujen päällekkäistä työtä, selkiyttää prosesseja, yhtenäistää englanninkielistä terminologiaa ja vähentää kustannuksia. Yhteishaku kehittää valintahenkilökunnan asiantuntemusta, luo pohjan yhteisen markkinointimateriaalin kehittämiseksi sekä edistää ammattikorkeakoulujen kilpailukykyä kansainvälisessä markkinointiviestinnässä.

Hakija saa aiempaa paremmin ja selkeämmin tietoa suomalaisten ammattikorkeakoulujen vieraskielisestä koulutustarjonnasta. Yhteishaku edistää koulutusohjelmien tunnettuutta sekä suomalaisten että ulkomaisten hakijoiden keskuudessa. Erityisesti kansainvälisille hakijoille yhteishaun avulla muotoutuu selkeämpi kuva mahdollisuuksista opiskella Suomessa ja he saavat enemmän tietoa ammattikorkeakoulujärjestelmästä. Lisäksi nettihaku muuttaa hakemisen ajasta ja paikasta riippumattomaksi eri aikavyöhykkeillä oleville hakijoille.

Vieraskielisen koulutuksen yhteishakujärjestelmään siirtyminen edellyttää muutosta asetukseen ammattikorkeakoulujen yhteishakujärjestelmästä (353/2003) ja mahdollisesti lakiin opiskelijavalintarekisteristä ja ylioppilastutkintorekisteristä.

Yhteishaun johtoryhmälle

Opetusministeriön vuosille 2004–2006 asettama ammattikorkeakoulujen yhteishaun johtoryhmä asetti 11.3.2005 työryhmän, jonka tehtävänä oli selvittää ammattikorkeakoulujen käyttämät haku- ja valintamenettelyt sekä tehdä esitys vieraskielisen koulutuksen mahdollisesta yhteishakumenettelystä 31.12.2005 mennessä. Työryhmä otti nimekseen vieraskielisen koulutuksen yhteishaun selvitystyöryhmä ja käytti itsestään lyhennettä VKYH.

Työryhmän puheenjohtajana toimi opintoasiain päällikkö Matti Isokallio (Satakunnan ammattikorkeakoulu) ja muita jäseniä olivat opetusneuvos Carita Blomqvist (Opetushallitus), ohjelmavastaava Päivi Nygrén (Turun ammattikorkeakoulu), viestintäpäällikkö Merja Lankinen (Kansainvälisen henkilövaihdon keskus CIMO) sekä kansainvälisten asioiden opintosihteerin Marjo Pääskylä (Oulun seudun ammattikorkeakoulu), joka toimi työryhmän palkattuna sihteerinä. Suomen Ammattikorkeakouluopiskelijayhdistysten Liitto – SAMOK:n asiantuntijaedustajana työryhmässä toimi kansainvälisten asioiden vastaava Maija Varis, Opetushallituksesta rekisterinpitäjän roolissa ylitarkastaja Outi Kivipelto sekä projektipäällikkö Ritva Sammalkivi osallistuivat myös kokouksiin.

VKYH-työryhmä kokoontui 6 kertaa. Työn aikana työryhmä raportoi työskentelystään yhteishaun johtoryhmälle. Lisäksi työryhmä lähetti 12.9.2005 ammattikorkeakoulujen rehtoreille alustavan selvityksen työryhmän työskentelystä (liite 2) sekä 1.9.2005 ARENEn opiskelijavalintaprojektille ja alakohtaisille valintaperustetyöryhmille pyynnön käynnistää vieraskielisten koulutusohjelmien valintaperustesuositusten valmistelu. Työryhmän työskentelyä ja alustavaa esitystä esiteltiin opintoasioiden päälliköille (10.10.2005), ammattikorkeakoulujen hakutoimistojen edustajille yhteishakuseminaarissa (11.–12.10.2005), ammattikorkeakoulujen kv-verkoston seminaarissa (20.10.2005), Ammattikorkeakoulujen Itä- ja Kaakkois-Aasian yhteistyöverkoston henkilöliikkuvuustyöryhmän kokouksessa (21.10.2005) sekä Aasia-verkoston johtoryhmässä (28.10.2005).

Saatuaan työnsä päätökseen työryhmä luovuttaa raporttinsa yhteishaun johtoryhmälle.

Helsingissä 12.12.2005

Matti Isokallio

Marjo Pääskylä

Carita Blomqvist

Päivi Nygrén

Merja Lankinen

Maija Varis

Outi Kivipelto

Ritva Sammalkivi

1 Vieraskielisen koulutuksen opiskelijavalinnan nykytila ja sen haasteet

Haku ammattikorkeakoulujen suomen- ja ruotsinkielisiin koulutusohjelmiin tapahtuu valtakunnallisen yhteishaun kautta. Haku hoidetaan keskitetysti, ja esivalinta tapahtuu yhteishakujärjestelmän avulla. Ammattikorkeakoulujen vieraskielisten koulutusohjelmien opiskelijavalinnassa ei ole ollut yhteishakua, vaan opiskelijavalinta on hoidettu ns. erillishaualla, jolloin ammattikorkeakoulut ovat itse päättäneet haku- ja valintakoeajoista ja kullakin ammattikorkeakoululla on ollut oma hakujärjestelmänsä ja omat hakulomakkeensa. Vieraskielisessä koulutuksessa on kuitenkin noudatettu yhden korkeakoulututkintoon johtavan opiskelupaikan säännöstä samalla tavalla kuin suomen- ja ruotsinkielisessä koulutuksessa. Säännöksen toteutumisen seuranta varten myös vieraskielisen koulutuksen hakija- ja opiskelupaikkatiedot on tallennettu valtakunnalliseen ammattikorkeakoulujen hakija- ja opiskelupaikkarekisteriin (AMKOREK). Opetushallitus on rekisterinpitäjä. Korkeakoulut tallentavat rekisteriin hakijoita koskevat tiedot.

Ulkomaisten tutkinto-opiskelijoiden rekrytoinnin, haun ja valinnan nykytilaa sekä ongelmia ja haasteita kartoitettiin kyselyllä, jonka Kansainvälisen henkilövaihdon keskus CIMO lähetti keväällä 2005 korkeakouluille opetusministeriön pyynnöstä. Kaikkiaan 25 ammattikorkeakoulua palautti kyselylomakkeen. Vaikka kyselyä ei ollut yksilöity koskemaan vain vieraskielistä koulutusta, ammattikorkeakoulujen vastaukset painottuivat ulkomaalaisvalintaan vieraskielisissä koulutusohjelmissa, koska ulkomaisia opiskelijoita hakeutuu pääsääntöisesti niihin. Opetusministeriön luvalla päällekkäisen selvitystyön välttämiseksi kyselyn julkaisemattomat tulokset saatiin vieraskielisen koulutuksen yhteishaun selvitystyöryhmän käyttöön. Lisäksi opiskelijavalinnan nykytilaa selvitettiin kokoamalla tietoa opiskelijavalinnan yksityiskohtaisista valintaperusteista sekä haku- ja valintaprosessista ammattikorkeakoulujen vieraskielisen koulutuksen hakuoppaista ja -ohjeista sekä internet-sivuilta. Myös Opetushallituksen julkaisemaa Ammattikorkeakoulujen valintaopasta 2005 käytettiin tietolähteenä. Tässä raportissa esitetyt vieraskielisen koulutuksen opiskelijavalinnan tunnusluvut perustuvat Tilastokeskuksen ja ammattikorkeakoulujen hakija- ja opiskelupaikkarekisterin (AMKOREK) tietoihin.

1.1 Lainsäädäntö

Kelpoisuus ammattikorkeakouluopintoihin on määritelty laissa (Ammattikorkeakoululaki 351/2003 § 20). Opiskelijavalinnan perusteista ja valintakokeen järjestämisestä päättää ammattikorkeakoulu. Hakijoihin on sovellettava yhdenvertaisia valintaperusteita (L 351/2003 § 22). Opiskelijavalinnan yleisistä ja yksityiskohtaisista valintaperusteista sekä opiskelijavalinnan toimeenpanosta päättää ammattikorkeakoulussa esim. hallitus ja rehtori tai muu taho sen mukaan, mitä ammattikorkeakoulun tutkintosääntö tai muu sääntö määrää. Opiskelijaksi ottamisesta päättää ammattikorkeakoulu (L 351/2003 § 22).

Ammattikorkeakoulun opiskelijavalinta suoritetaan yhteishaun avulla lukuun ottamatta ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavaa koulutusta, vieraskielistä koulutusta ja aikuiskoulutusta (Valtioneuvoston asetus 424/2005 ammattikorkeakoulujen yhteishakujärjestelmästä annetun valtioneuvoston asetuksen (1191/1998) 2 §:n muuttamisesta).

Suomen- ja ruotsinkielisen koulutuksen yhteishaun alueellisesta toteutuksesta vastaavat ammattikorkeakoulut. Ammattikorkeakoulut huolehtivat hakemusten vastaanottamisesta, käsittelystä ja säilyttämisestä, hakemiseen ja valintaan liittyvästä yleisestä tiedotuksesta sekä muista yhteishaun käytännön järjestelyistä. Opetushallitus vastaa yhteishakurekisterin kokoamisesta ja pitämisestä. Ammattikorkeakoulut huolehtivat hakijaa koskevien tietojen tallentamisesta yhteishakurekisteriin (Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakoulujen yhteishakujärjestelmästä 353/2003). Ammattikorkeakouluihin on perustettu keskitetyt hakutoimistot, jotka hoitavat yhteishakuun kuuluvia tehtäviä.

Opiskelijavalintarekisteriä ylläpitää Opetushallitus. Lisäksi ammattikorkeakoulut osallistuvat rekisterinpitoon ammattikorkeakoulujen yhteishakurekisterin osalta Opetushallituksen lukuun (Laki 547/2002 opiskelijavalintarekisteristä ja ylioppilastutkintorekisteristä annetun lain (1058/1998) 1 §:n muuttamisesta).

Ammattikorkeakoululain mukaan opiskelija voi ottaa samana lukuvuonna vastaan vain yhden korkeakoulututkintoon johtavan opiskelupaikan (L 351/2003 § 22). Yhden korkeakoulupaikan säännös on koskenut koko sen olemassaoloajan myös vieraskielisiä koulutusohjelmia, joten vieraskielisen koulutuksen yhteishaku ei muuta käytänteitä. Opetusministeriö päättää vuosittain opiskelupaikan vastaanottamisen aikataulun.

Vieraskielisen koulutuksen yhteishakujärjestelmää koskeva lainsäädäntötarve

Vieraskielisen koulutuksen yhteishakujärjestelmään siirtyminen edellyttää muutosta asetukseen ammattikorkeakoulujen yhteishakujärjestelmästä (353/2003) ja mahdollisesti lakiin opiskelijavalintarekisteristä ja ylioppilastutkintorekisteristä.

1.2 Opiskelijavalinnan aikataulut

Opetusministeriö vahvistaa suomen- ja ruotsinkielisen koulutuksen kevään ja syksyn yhteishaun hakuajat; määrääjan, johon mennessä ammattikorkeakoulut julkistavat valinnan tulokset sekä määrääjan, johon mennessä hakijoiden on ilmoitettava, ottavatko opiskelupaikan vastaan. Opetusministeriö päättää myös, mihin saakka hakijat voivat jäädä jonottamaan mieluisampaa opiskelupaikkaa. Niin ikään yhteishakuun kuulumattoman vieraskieliseen tutkintoon johtavan koulutuksen opiskelijavalinnan valintojen tulosten julkistamisen aikataulu sekä opiskelupaikan vastaanottamisen aikataulu on opetusministeriön vahvistama. Vieraskielisen koulutuksen hakuajat ammattikorkeakoulut päättävät itsenäisesti.

1.3 Hakija- ja opiskelijamäärät ja vieraskielisen opetuksen tarjonta

Hakijoiden määrä ammattikorkeakoulujen vieraskielisiin koulutusohjelmiin on kasvanut. Opiskelupaikan vastaanottaneiden määrä on kuitenkin jonkin verran laskenut. Taulukossa 1 ovat hakemusten ja opiskelupaikan vastaanottaneiden määrät vuosilta 2003–2005. Ne sisältävät sekä suomalaisten että ulkomaalaisten määrät.

Taulukko 1. Vieraskielisen koulutuksen aloituspaikat, hakemukset ja opiskelupaikan vastaanottaneet vuosina 2003–2005

Vuosi	Ammatti- korkeakoulujen lukumäärä	Aloituspaikkojen määrä	Hakemusten määrä (sis. sekä suom. että ulkom. hakijat)	Opiskelupaikan vastaanottaneiden määrä
2003	26	1 461	9 083	1 756
2004	26	1 479	8 902	1 827
2005	25	1 508	10 949	1 679

Lähde: Ammattikorkeakoulujen hakija- ja opiskelupaikkarekisteri AMKOREK (2.12.2005)

Vuonna 2003 ulkomaalaisten hakemusten määrä oli 8 319 ja hakijoiden määrä 5 852. Vuonna 2004 vastaavat luvut olivat 8 350 ja 5 760. Hakijoiden määrässä on vain kerran samalla syntymäajalla olevat hakijat, joten luvut eivät kerro todellista hakijamäärää. Lukuisat hakijat ovat jättäneet hakemuksensa useampiin ammattikorkeakouluihin yhtä aikaa. Suurimmat ulkomaisten hakijoiden ryhmät muodostavat aasialaiset ja afrikkalaiset hakijat (ks. taulukko 2).

Taulukko 2. Suurimpia hakijaryhmiä maittain vuosina 2003–2004

Maa	Vuosi 2003		Vuosi 2004	
	Hakemuksia	Hakijoita	Hakemuksia	Hakijoita
Bangladesh	1 489	295	1 310	247
Kiina	1 260	467	1 238	513
Kenia	1 166	477	1 166	461
Nigeria	865	446	1 024	506
Ghana	968	448	948	451
Venäjä	665	498	647	485
Viro	250	207	258	207
Kamerun	118	70	233	119
Nepal	196	78	215	94
Pakistan	286	130	209	97
Etiopia	95	56	194	119
Tansania	314	144	193	93
Vietnam	86	38	120	73
Ruotsi	94	87	119	106
Iran	90	53	119	77
Marokko	79	44	107	49
Intia	109	57	83	55

Lähde: Ammattikorkeakoulujen hakija- ja opiskelupaikkarekisteri AMKOREK

Ammattikorkeakoulujen ulkomaisten tutkinto-opiskelijoiden määrä on kasvanut vuosi vuodelta. Vuonna 2002 ulkomaisia tutkinto-opiskelijoita oli 3 131, vuonna 2003 3 466 ja vuonna 2004 3 726 opiskelijaa. Luvut sisältävät sekä suomenkielisessä että vieraskielisessä koulutuksessa olevat ulkomaalaiset. Vaikka hakijoita on eniten Aasian ja Afrikan maista, suurimman ulkomaisten tutkinto-opiskelijoiden ryhmän muodostavat eurooppalaiset opiskelijat, toiseksi eniten opiskelijoita on Aasian ja kolmanneksi eniten Afrikan maista (ks. opiskelijoiden jakaumat maanosittain taulukossa 3).

Taulukko 3. Ulkomaiset tutkinto-opiskelijat ammattikorkeakouluissa maanosittain vuosina 2002–2004

Vuosi	Yht.	Eurooppa		Afrikka	Pohjois-Amerikka	Latinalainen Amerikka ja Karibia	Aasia	Oseania	Tunte-maton
		Yht.	EU						
2002	3 131	1 437	489	572	76	50	915	15	66
2003	3 446	1 580	521	633	89	55	1 045	14	30
2004	3 726	1 679	945	710	72	72	1 161	15	17

Lähde: Tilastokeskus

Ammattikorkeakoulujen tutkintoon johtavassa koulutuksessa olevat ulkomaiset opiskelijat vuonna 2004 jakautuivat koulutusaloittain seuraavasti (Lähde: Tilastokeskus, sis. myös suomenkielisen koulutuksen): humanistinen ja kasvatustieteiden ala 4; kulttuuriala 181; yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala 1 213; luonnontieteiden ala 222; tekniikan ja liikenteen ala 1 286; luonnonvara- ja ympäristöala 19; sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala 603 sekä matkailu-, ravitsemis- ja talousala 198.

Vuonna 2005 vieraskielisiin koulutusohjelmiin otettiin opiskelijoita 25 ammattikorkeakoulussa. Alkavia koulutusohjelmia oli yhteensä 66. Aloituspaikkoja oli kaikkiaan 1 508, joista 25–50 % pyrittiin täyttämään ulkomaisilla opiskelijoilla. Vieraskielisten koulutusohjelmien määrä ammattikorkeakouluissa vaihtelee yhdestä kuuteen ohjelmaan. Keskimäärin koulutusohjelmia on 2,64 ammattikorkeakoulua kohti.

Vieraskielisiä koulutusohjelmia oli vuonna 2005 haettavana eri koulutusaloilla seuraavasti: yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alalla seitsemän koulutusohjelmaa 22 ammattikorkeakoulussa, tekniikan ja liikenteen alalla seitsemän koulutusohjelmaa 14 ammattikorkeakoulussa, sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla viisi koulutusohjelmaa 11 ammattikorkeakoulussa, matkailu-, ravitsemis- ja talousalalla neljä koulutusohjelmaa viidessä ammattikorkeakoulussa, luonnontieteiden alalla yksi koulutusohjelma neljässä ammattikorkeakoulussa sekä kulttuurialalla yksi koulutusohjelma yhdessä ammattikorkeakoulussa. Liitteessä 5 ovat vuonna 2005 ammattikorkeakouluissa haettavana olleet vieraskieliset koulutusohjelmat.

Vieraskielisessä koulutuksessa on sekä hakijoita että opiskelupaikan vastaanottaneita eniten yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alalla. Toiseksi eniten heitä on tekniikan ja liikenteen ja kolmanneksi eniten sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla. Taulukossa 4 on esitetty hakijoiden ja opiskelupaikan vastaanottaneiden määrät vuosilta 2004 ja 2005.

Taulukko 4. Vieraskieliseen koulutukseen hakeneet ja opiskelupaikan vastaanottaneet koulutusaloittain

Koulutusala	Vuosi 2004				Vuosi 2005			
	Hakeneet		Paikan vastaanottaneet		Hakeneet		Paikan vastaanottaneet	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	3 159	47,0	915	50,1	3 637	44,7	857	48,3
Tekniikan ja liikenteen ala	1 303	19,4	397	21,8	1 846	22,7	437	24,6
Sosiaali-, terv. ja liikunta-ala	938	13,9	219	12,0	1 193	14,6	219	12,3
Luonnontieteiden ala	679	10,1	159	8,7	751	9,2	138	7,8
Matkailu-, ravits- ja talousala	581	8,6	122	6,7	652	8,0	111	6,3
Kulttuuriala	65	1,0	13	0,7	62	0,8	12	0,7
Yhteensä	6 725	100	1 825	100	8 141	100	1 774	100

Lähde: Ammattikorkeakoulujen hakija- ja opiskelupaikkarekisteri AMKOREK (2.12.2005)

1.4 Ulkomaisen hakijan määritelmä

Ammattikorkeakouluissa on erilaisia käytäntöjä ulkomaisen hakijan määrittelyssä ja kaksoiskansalaisuuden omaavien hakijoiden luokittelussa ulkomaalaisiin tai suomalaisiin. Ulkomainen pohjakoulutus ja muun kuin Suomen kansalaisuus ovat lähes yhtä yleisiä kriteereitä ulkomaiselle hakijalle. Mikäli valintaperusteissa käytetään ulkomaisten opiskelijoiden kiintiöitä esim. Euroopan unionin ulkopuolelta tuleville, voisi olla hyödyllistä kansallisesti sopia, miten ulkomainen hakija määritellään. Esim. suomen- ja ruotsinkielisen yhteishaun erikoistapausvalinnassa ulkomaisella hakijalla tarkoitetaan ulkomailla pohjakoulutuksen suorittaneita hakijoita.

1.5 Millaisia opiskelijoita halutaan?

CIMO:n kyselyn vastausten perusteella ongelmana on, että ammattikorkeakouluihin saapuu runsaasti hakemuksia ulkomaisilta hakijoilta, joilla on heikot koulutodistukset ja heikko kielitaito. Hakemukset ovat myös usein puutteellisia. Tällaisia hakemuksia tulee erityisesti Afrikan ja Aasian maista. Ammattikorkeakoulut haluaisivat rekrytoida hyviä, motivoituneita, riittävän taitotason ja hyvän kielitaidon omaavia ulkomaisia opiskelijoita. Suomalaisten hakijoiden kielitaito on yleensä parempi ja koulutukseen hakeutuvatkin ilmeisesti ne, joilla on ennestään hyvä kielitaito. Vieraskielisiin koulutusohjelmiin valitaan sekä suomalaisia että ulkomaisia opiskelijoita, joten pelkästään ulkomaisten hakijoiden näkökulmasta ei voida rakentaa hakujärjestelmää. Kaikki hakijat tulisi huomioida tasaveroisina haku- ja valintaprosessissa.

1.6 Haku- ja valintakoeajat

Vieraskielisten koulutusohjelmien haku- ja valintakoeajat vaihtelevat ammattikorkeakouluittain ja jopa koulutusohjelmittain. Hakuaika voi vaihdella hakijan kansalaisuuden tai asuinpaikan mukaan. Yleensä hakuajankohtia on kaksi: aikaisempi Euroopan tai Euroopan unionin ulkopuolisille ja myöhäisempi Euroopan unionin maista tuleville hakijoille. Jotkut ammattikorkeakoulut ovat esittäneet toiveita pitemmistä hakuajoista, koska joidenkin maiden postinkulussa on ongelmia. Ulkomaisten hakijoiden kelpoisuuksien selvittämiseen täytyy myös varata riittävästi aikaa.

Valintakokeet järjestetään aikaisimmillaan helmikuussa ja myöhäisimmillään kesäkuussa. Myöhäisempi valintakoeajankohta on ongelmallinen ulkomaisten hakijoiden kannalta, koska oleskelulupaa tarvitsevien opiskelijoiden oleskelulupahakemusten käsittely saattaa kestää kuukausia. Suomen ulkomaan lähetystöt suosittelevat, että oleskelulupahakemukset jätetään heille viimeistään kesäkuun puoliväliin mennessä, jotta hakijat ehtivät saada oleskeluluvan opintojen alkamiseen mennessä.

1.7 Haku- ja valintaprosessi ammattikorkeakouluissa

Korkeakouluissa ulkomaisten opiskelijoiden rekrytointia pidetään haasteellisena, erityisosaamista vaativana tehtävänä. Ulkomaisten opiskelijoiden valinnan parissa työskentelevillä tulee olla mm. eri maiden koulutusjärjestelmien yksityiskohtaistakin tuntemusta sekä hyvä ja monipuolinen kielitaito. Toisen asteen koulutusta koskevaa täsmällistä tietoa on vaikea saada erityisesti Euroopan ulkopuolisista maista. Vieraskielisten koulutusohjelmien opiskelijavalintaan käytetty työmäärä on suuri pieneen aloituspaikkamäärään nähden.

Ammattikorkeakouluissa haku- ja valintaprosessi on joko keskitetty tai hajautettu. Kuudessa ammattikorkeakoulussa hakuprosessi on keskitetty pääosin haku- tai opintotoimistoon. Viidessä ammattikorkeakoulussa hakuprosessi on hajautettu pääosin yksittäisille koulutusohjelmille. Muissa ammattikorkeakouluissa vastuu hakuprosessin eri vaiheista on jaettu opintotoimiston, kansainvälisten asioiden toimiston, yksiköiden ja koulutusohjelmien välille. Mm. CIMO:n kyselyssä ilmeni, että korkeakoulukelpoisuuden ja ulkomaisten hakijoiden todistusten oikeellisuuden varmistaminen sekä korkeakoulukelpoisuuden myöntäminen hakijalle on vastuutettu eri tavalla eri ammattikorkeakouluissa. Vastuutahoiksi on

ilmoitettu rehtori, opintoasioiden johtaja, hakutoimiston päällikkö, haku- tai opintotoimisto, kv-toimisto/yksikkö, koulutusohjelma tai koulutusyksikkö. Vastausten kirjavuus voi johtua siitä, että kysymyksen asettelu oli sellainen, että osa vastaajista ilmoitti valmisteluvaiheen ja osa päätöksentekovaiheen tahoja. Myös kysymykseen kuka vastaa valintakriteereiden määrittelystä, tuli vastaukseksi vastuutahoja eri hallintotasoilta. Kahdessa ammattikorkeakoulussa on kollektiivinen elin kuten opiskelijavalintaryhmä tai valintaperustetyöryhmä valmistelemaan valintaperusteita. Vain kahdeksassa ammattikorkeakoulussa valintaperusteet hyväksytään ammattikorkeakoulun hallituksessa.

CIMOn toteuttaman kyselyn perusteella ammattikorkeakoulut toivovat korkeakoulujen välistä yhteistyötä sekä yhteistyötä korkeakoulujen sisällä. Yhteisiä pelisääntöjä ja koordinoitua kaivataan ja hakua halutaan keskittää. Myös sähköistä hakua halutaan kehittää, hakuaikoja pidentää ja painottaa valintakoetta valintakriteerinä. Pelkkien papereiden perusteella tapahtuvaa valintaa pidetään epäluotettavana. Jos sähköinen haku tuo mukanaan uusia käytäntöjä ammattikorkeakoulujen ulkomaisten opiskelijoiden haku- ja valintaprosessiin on huolehdittava siitä, että asiaa hoitavilla on riittävät tiedot ja kielitaito tehtävän hoitamiseksi.

Ulkomaisten tutkinto-opiskelijoiden haku- ja valintakäytännöt ovat selvitysten perusteella kirjavia ja vaihtelevat paitsi korkeakouluittain myös korkeakoulun sisällä ohjelmittain sekä hakijoiden kansalaisuuden ja lähtömaan mukaan. Ulkосуomalaisparlamentin nuorisovaliokunta on todennut ammattikorkeakoulujen vieraskielisten koulutusohjelmien hakukäytäntöjen kirjavuuden olevan ongelma ulkосуomalaisnuorille, jotka olisivat halukkaita hakeutumaan Suomen ammattikorkeakouluihin. Ulkосуomalaisparlamentti kannustaa työryhmälle 24.5.2005 antamassaan lausunnossa pyrkimyksiä yhtenäistää hakumenettelyä yhteishaun aikaansaamiseksi (liite 6).

Yleensä valintaperusteet ovat samat sekä suomalaisille että ulkomaisille hakijoille. Ammattikorkeakoulujen enemmistö noudattaa vieraskielessä koulutuksessa samoja alakohtaisia valintaperusteita kuin suomen- ja ruotsinkielisessä yhteishaussa, jossa opiskelijavalinta perustuu hakijoiden aikaisempaan koulumenestykseen ja työkokemukseen sekä valintakoemenestykseen. Joissakin ammattikorkeakouluissa ulkomaisille hakijoille on erityisjärjestelyjä ja heidät valitaan pelkästään papereiden perusteella tai ulkomaisille hakijoille järjestetään esim. puhelinhaastatteluja. Ongelmana tällaisessa prosessissa on lähtötasojen vertailu, hakukelpoisuuden toteaminen ja todistusten oikeellisuuden varmistaminen. CIMOn toteuttaman kyselyn vastausten perusteella todistusten käsittelyyn ja oikeellisuuden varmistamiseen toivotaan alueellista tai valtakunnallista yhteistyötä. Ongelmia aiheuttavat todistusväärännökset sekä ammattikorkeakoulujen vähäinen, erityisesti afrikkalaisten ja aasialaisten todistusten ja niiden tuottamien kelpoisuuksien tuntemus. Valtaosa hakijoista tulee Aasian ja Afrikan maista.

VKYH-selvitystyöryhmä on huomionnut ammattikorkeakoulujen tiedon tarpeen ulkomaisiin koulutusjärjestelmiin, erityisesti toisen asteen koulutukseen liittyvissä kysymyksissä. Tietoa kaivataan mm. ulkomaisten todistusten malleista, niiden sisältämän informaation tulkinnasta sekä todistusten oikeellisuudesta. Ammattikorkeakoulujen Itä- ja Kaakkois-Aasian yhteistyöverkosto on yhteistyössä Opetushallituksen tutkintojen tunnustamisesta vastaavan yksikön kanssa laatinut Kiinan koulutusjärjestelmää kuvaavan oppaan. Oppaaseen on sisällytetty runsaasti todistuksia. Vastaavantyyppistä yhteistyötä tulee harkita myös jatkossa.

Opiskelijarekrytointiin ja -valintaan tulisi yhdistää myös korkeakoulun tai koulutusalan kansainväliseen toimintaan liittyvä strateginen ajattelu. Opiskelijarekrytoinnissa tulisi miettiä, mistä maista opiskelijoita halutaan ja keskittyä näiden maiden koulutusjärjestelmien ja todistusten selvittämiseen.

Ulkomaisten, erityisesti Euroopan ulkopuolisten toisen asteen yleissivistävästä koulutuksesta annettujen todistusten tulkinta ja niiden tuottamien kelpoisuuksien selvittely voi olla vaikeaa. Lisäksi kelpoisuudet muuttuvat: jos esim. aiemmin pääsi korkeakouluun vain tiettyjen arvosanojen perusteella voi tilanne nykyään olla eri. Myös yleissivistävän toisen asteen koulutuksen oppimäärät, -sisällöt ja arvosteluasteikot vaihtuvat.

Toisen asteen ammatillisten todistusten tuottaman kelpoisuuden selvittely on erityisen vaikeaa. Useissa maissa toisen asteen ammatillinen koulutus ei tuota korkeakoulukelpoisuutta tai tuottaa vain rajatun kelpoisuuden rajatuin edellytyksin (esim. tietyt arvosanat, mahdolliset ylimääräiset kurssit tuottavat kelpoisuuden tietyn alan korkeakoulutukseen). Ammatillisen toisen asteen koulutuksen tuottamaan korkeakoulukelpoisuuteen on kiinnitetty useissa maissa huomiota ja tilanteet tältäkin osin muuttuvat.

Useissa maissa ei ole yhtenäisiä todistusmalleja eli ilman aiempaa kokemusta on vaikea sanoa, onko kulloinkin edessä oleva todistus oikeanlainen. Työssä auttaa kokemus ja mm. todistusten arkistointi. Myös kansainvälisistä hakuteoksista löytyy malleja. Todistusten oikeellisuus on mahdollista varmistaa lopullisesti vain kysymällä suoraan todistuksen myöntäneestä koulusta. Prosessi lienee liikaa aikaa vievänä käytännössä mahdoton toteuttaa opiskelijavalinnan aikataulussa.

VKYH-työryhmä esittää, että yllä kuvatuista ulkomaisiin toisen asteen koulutuksiin liittyvistä kysymyksistä keskusteltaisiin myös ammattikorkeakoulujen opiskelijavalinnan perusteita valmistelevissa ryhmissä. Ammattikorkeakoulujen välinen yhteistyö ja esim. erillisten työryhmien perustaminen tiettyjen maiden koulutusjärjestelmien ja todistusten selvittelyyn olisi työryhmän käsityksen mukaan toimiva ratkaisu ja tuottaisi kaikille hyödyllistä tietoa. Erikseen tulisi myös sopia, missä kerättyä tietoa ja esimerkiksi todistusmalleja olisi hyvä säilyttää. Opetushallituksen asiantuntemusta voidaan käyttää tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan.

1.8 Valintakoejärjestelyt ja valintakoeysteistyö

Valintakoejärjestelyt hoidetaan pääsääntöisesti koulutusohjelmissa. Yleensä valintakokeet järjestetään Suomessa, mutta usein myös ulkomailla. Valintakokeita järjestetään yhteistyössä suomalaisten ja ulkomaisten korkeakoulujen, lähetystöjen ja edustustojen kanssa. Erityisesti voidaan mainita Ammattikorkeakoulujen Itä- ja Kaakkois-Aasian yhteistyöverkoston valintakoeysteistyö Aasiassa, jonka avulla aasialaisille hakijoille on järjestetty yhteistyössä British Councilin kanssa valintakokeita mm. Kiinassa, Intiassa ja Vietnamissa. Ammattikorkeakoulujen Aasia-yhteyshenkilöt koordinoivat Aasian valintakoejärjestelyjä omissa ammattikorkeakouluissaan. Ammattikorkeakoulut eivät tee yhteistyötä kaupallisten välittäjien kanssa. Myös yhteishakujärjestelmään siirryttäessä tulee jatkaa hyväksi koettuja yhteistyömuotoja valintakoejärjestelyissä.

Ulkomaisten hakijoiden on usein kustannussyistä vaikea osallistua valintakokeisiin Suomessa. Myös viisumin saaminen valintakokeisiin osallistumista varten on hankalaa. Hakijat eivät myöskään välttämättä voi jäädä odottamaan valintakoetuloksia Suomeen oleskelulupakäytäntöjen vuoksi. Valintakokeiden järjestämiseen ja niihin osallistumiseen liittyvistä vaikeuksista huolimatta useat ammattikorkeakoulut pitävät valintakokeita ainoana luotettavana ja objektiivisena mittarina ulkomaisia opiskelijoita valittaessa. Ulkomaisten hakijoiden osallistuminen valintakokeisiin Suomessa helpottuisi, jos viisumikäytännöt olisivat joustavammat. Lisäksi ammattikorkeakoulujen tulisi selvittää myös tietotekniikan antamia uusia mahdollisuuksia järjestää valintakokeita.

1.9 Opiskelijavalinnan valintaperusteet

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvoston (ARENE) asettama opiskelijavalintaprojekti on antanut vuosittain koulutusaloittaiset suositukset ammattikorkeakoulujen suomen- ja ruotsinkielisen koulutuksen opiskelijavalinnan valintaperusteista ja valintamenettelyistä. Vieraskielisen koulutuksen yhteishaun onnistumista edistää, että vieraskielisessä koulutuksessa noudatetaan mahdollisimman laajasti yhteisiä valintaperusteita.

Ammattikorkeakoulujen yhteishaun johtoryhmä on antanut syyskuussa 2005 VKYH-työryhmän pyynnöstä Arenen valintaperusteprojektille ja alakohtaisille valintaperustetyöryhmille tehtäväksi valmistella vieraskielisten koulutusohjelmien valintaperustesuositus vuoden 2007 opiskelijavalintaa varten (liitteessä 3 valintaprojektille lähetetty esitys). Valintaperustesuositusten tulee olla valmiit toukokuun 2006 loppuun mennessä. Kukin ammattikorkeakoulu päättää suositusten noudattamisesta.

ARENEn opiskelijavalintaprojektiin tulee sisällyttää vuosittain vieraskielisen koulutuksen koulutusaloittaiset valintaperustesuositukset, ja kukin ammattikorkeakoulu päättää suositusten noudattamisesta. Yhteishaun toimivuutta edistää, että vieraskielisten koulutusohjelmien valintaperusteet ovat yhdenmukaiset sekä rakenteeltaan yksinkertaiset ja selkeät. Niiden tulee olla hakijoille läpinäkyvät ja vertailukelpoiset. Erityisesti hakijoiden oikeusturvaan ja yhtenäisiin toimintatapoihin liittyvät tarpeet tulee ottaa huomioon. Suomalaisiin ja ulkomaisiin hakijoihin tulee soveltaa yhdenvertaisia valintaperusteita, ja hakijoita on kohdeltava muutenkin tasaveroisesti. Vieraskielisten koulutusohjelmien hakijoille tulee asettaa yhtenäiset kielitaitovaatimukset.

Valintaperustevalmistelun pohjaksi on laadittu kooste vuonna 2005 vieraskielisissä koulutusohjelmissä käytössä olleista opiskelijavalinnan valintaperusteista (liite 4). Ammattikorkeakoulujen valintaoppaissa vieraskielisen koulutuksen opiskelijavalinnan valintaperusteet on esitetty varsin vaihtelevalla tavalla. Joissakin oppaissa valintaperusteet on esitetty hyvin suppeasti ja epätäsmällisesti, jopa tulkinnanvaraisesti. Mikäli ulkomaisista todistuksista huomioidaan koulumenestys, ei ole useinkaan kerrottu miten tämä tapahtuu. Hakijoiden tasapuolinen ja oikeudenmukainen kohtelu edellyttää, että hakijat saavat riittävästi tietoa heihin sovellettavista valintaperusteista.

2 Kansainvälisiä yhteishakumalleja

Työryhmän toimeksiannon vuoksi on tarpeen tarkastella vain maita, joissa korkeakoulutukseen voi hakea yhteishaun kautta sähköisesti myös ulkomailla suoritettun pohjakoulutuksen perusteella. Tällaisia maita ovat ainakin Britannia, Irlanti ja Ruotsi. Irlannin ja Ruotsin haku- ja valintaprosessi ovat keskitetympiä kuin Suomessa ja perustuvat pitkälti hakijan menestykseen toisen asteen koulutuksessa. Britannian ratkaisu UCAS (Universities and Colleges Admissions Service) vaikuttaa olevan lähimpänä käsillä olevan raportin esittämää hakujärjestelmää. UCAS:in järjestelmää voisi työn Suomessa edetessä mahdollisesti selvittää edelleen.

Myös muissa maissa on joko kansallisia tai esim. korkeakoulujen yhteenliittymien ylläpitämiä yhteishakujärjestelmiä. Esimerkiksi Norjassa on yhteishaku- ja valintajärjestelmä, mutta se koskee vain niitä, joilla on oleskelulupa Norjassa eikä sen kautta voi hakea vieraskieliseen opetukseen. Lisäksi löytyy järjestelmiä, joissa useammat yliopistot ovat järjestäneet yhteishaun, ks. mm. <http://apply.usmd.edu>, josta pääsee sähköiseen hakujärjestelmään ”The University System of Maryland” Yhdysvalloissa.

Britannia

Britannian korkeakouluihin voi hakea UCAS:in (Universities and Colleges Admissions Service) kautta. Tämän 1960-luvulla perustetun valtakunnallisen, korkeakoulujen omistaman hakujärjestelmän lähtökohtana on korkeakoulujen autonomian ja hakijan hakumahdollisuuksien tukeminen. Sähköinen hakujärjestelmä on ollut käytössä vuodesta 1999 ja web-pohjainen hakulomake vuodesta 2002 alkaen. UCAS:in www-sivujen mukaan koko hakuprosessi on tällä hetkellä sähköinen. Lisäksi hakijoiden tiedot välitetään korkeakouluille sähköisesti. Korkeakoulut päättävät siitä, täyttääkö kunkin hakijan koulutus pääsyvaatimukset ko. ohjelmaan. UCAS:in hakijoille antamassa informaatiossa korostetaan sitä, että UCAS osallistu opiskelijoiden valintaan.

Järjestelmä sisältää sekä varsinaisen hakuprosessin että runsaasti itse hakua ja opiskelua Britanniassa koskevaa informaatiota. Hakujärjestelmässä ovat mukana lähes kaikki Britannian korkeakoulut. Hakujärjestelmä mahdollistaa vaihtelevat hakuajat. Hakijoita kannustetaan hakemaan mahdollisimman varhain. Yhden hakukierroksen aikana voi lähettää yhden

hakulomakkeen, mutta esimerkiksi vuoden 2006 haussa voi tietyin, mm. lääketieteen ja eläinlääketieteen opiskelua koskevin rajoituksin hakea kuuteen kohteeseen.

Ulkomaisen pohjakoulutuksen perusteella hakevia kehoitetaan olemaan ennen hakua yhteydessä vastaanottavaan korkeakouluun. UCAS tuottaa korkeakoulujen käyttöön International Qualifications -nimistä julkaisua, joka sisältää kuvauksia muiden maiden toisen asteen koulutuksesta tukemaan ulkomaisella pohjakoulutuksella hakevien hakemusten käsittelyä. Vuonna 2004 hakijoita oli kaikkiaan 486 028, joista kotimaasta haki 413 334, muista EU-maista 25 217 ja näiden ulkopuolelta 47 477 henkilöä.

Järjestelmä mahdollistaa myös ns. myöhäishaun, jonka aikana korkeakoulut päättävät itse käsittelevätkö ne vielä niille lähetettyjä hakemuksia. Hakuprosessin viimeinen vaihe on ns. clearing, jonka aikana pyritään yhdistämään ne hakijat, joilla ei ole vielä opiskelupaikkaa vielä vapaisiin opiskelupaikkoihin.

Irlanti

Irlannissa voi hakea keskitetysti korkeakouluihin 1970-luvulla perustetun Central Applications Office -järjestelmän (CAO) kautta. Konsortion perusti alun perin viisi yliopistoa, mutta järjestelmä on laajentunut kattamaan lähes kaikki korkea-asteen oppilaitokset. Hakijoita kannustetaan hakemaan sähköisesti. Haku tapahtuu yhdellä hakulomakkeella, johon hakija merkitsee korkeintaan 20 hakutoivettaan ensisijaisuusjärjestyksessä. Hakuajat voivat vaihdella. Opiskelijavalinta on hyvin keskitetty: hakija saa sen paikan, joka on korkeimmalla hänen preferenssilistallaan ja johon hänen pisteensä riittävät.

Hakijat, joiden pohjakoulutus on suoritettu muualla kuin Irlannissa, hakevat ns. non-standard -hakijoina. Ulkomaisen pohjakoulutuksen omaavat hakijat voivat hakea myös suoraan korkeakouluihin. Korkeakoulut päättävät itse ulkomaisen koulutuksen tuottamasta kelpoisuudesta.

Ruotsi

Opiskelijavalintajärjestelmä on Ruotsissa keskitetympi kuin Suomessa. Hakujen ja valintojen teknisestä toteutuksesta ja valtakunnallisesta tiedotuksesta vastaa Verket för Högskole-service (VHS). Valtakunnallisen yhteishaun lisäksi järjestetään myös paikallisia hakuja. VHS on tänä vuonna avannut mahdollisuuden hakea korkeakouluihin myös sähköisesti. VHS arvioi ulkomaiset korkeakoulukelpoisuuden antavat todistukset. Useiden maiden osalta on laadittu valmiit arviot, joista hakija itse näkee tilanteensa. Kunkin koulutuksen osalta arvioidaan erikseen sen antama yleinen ja erityinen kelpoisuus.

3 Ehdotus vieraskielisen koulutuksen yhteishakujärjestelmäksi

Ammattikorkeakoulujen vieraskielisen koulutuksen yhteishaun selvitystyöryhmä esittää, että ammattikorkeakouluille rakennetaan erillinen vieraskielisen koulutuksen yhteishakujärjestelmä, joka sisältää englanninkielisen sähköisen käyttöliittymän. Hakujärjestelmän suunnittelussa tulee hyödyntää Opetushallituksen ylläpitämää ammattikorkeakoulujen yhteishakujärjestelmää (AMKYH) sekä yhden korkeakoulututkintoon johtavan opiskelupaikan säännöksen toteuttamiseen luotua ammattikorkeakoulujen hakija- ja opiskelupaikkarekisteriä (AMKOREK).

Ammattikorkeakoulututkintoon johtavassa vieraskielisessä koulutuksessa siirrytään yhteishakuun vuonna 2007, jolloin otetaan käyttöön englanninkielinen sähköinen hakulomake. Hakuohjeet ja muu hakemiseen liittyvä materiaali on laadittava englanniksi. Hakija täyttää sähköisen hakulomakkeen, jolla hän hakee enintään neljään koulutusohjelmaan, jotka hän asettaa mieluisuusjärjestykseen hakuaikana. Hakutoiveiden järjestys on hakuajan päättymisen jälkeen sitova eikä sitä voi muuttaa. Hakija jättää hakemuksensa ensisijaisen hakutoiveensa mukaiseen ammattikorkeakouluun. Paperilomakkeella hakeminen on mahdollista, mutta tavoitteena on, että sähköinen hakeminen yleistyy pääasialliseksi hakutavaksi. Hakukelpoisuus on osoitettava todistusten avulla. Muulla kuin suomalaisella todistuksella hakevat toimittavat hakulomakkeen ja todistuksensa ammattikorkeakouluun hakuaikana. Hakijalle tarjotaan ylintä hänen hakutoivejärjestyksensä mukaista paikkaa, johon hänen pisteensä riittävät.

Työryhmän kanta on, että vieraskieliseen yhteishakuun eivät tässä vaiheessa kuulu vieraskielinen tutkintoon johtava aikuiskoulutus eikä mahdollisesti vieraalla kielellä toteutettava ylempiin ammattikorkeakoulututkintoihin johtava koulutus.

3.1 Yhteishaun organisointi

VKYH-työryhmä esittää, että vieraskielisen koulutuksen yhteishakujärjestelmän työnjako on seuraava:

Hakija täyttää hakemuksen ja toimittaa sen sekä kelpoisuuden osoittavat todistukset ensisijaisen hakutoiveen mukaiseen ammattikorkeakouluun sekä ilmoittaa opiskelupaikan vastaanottamisesta valituksi tultuaan.

Ammattikorkeakouluilla on päävastuu opiskelijavalinnan toteutuksesta. Ammattikorkeakoulut vastaanottavat, tallentavat ja säilyttävät hakemukset ja tiedottavat hakemisesta ja valintaperusteista. Ammattikorkeakoulut myös päättävät valintaperusteista, valintakokeiden järjestämisestä ja opiskelijaksi ottamisesta. Hakemusten vastaanottaminen ja tallennus sekä hakijoiden neuvonta suositeltavaa keskittää ammattikorkeakoulussa yhteen palvelupisteeseen.

Vieraskielisen koulutuksen yhteishaun siirtäminen ammattikorkeakoulujen keskitettyihin palvelupisteisiin (Admissions Office) tulee muuttamaan työnjakoa ammattikorkeakouluissa. Vieraskielisen hakuneuvonnan ja ulkomaisten koulutusjärjestelmien tuntemuksen tarve lisääntyy. Etenkin ulkomaisten hakijoiden kelpoisuuksia selvitteleviltä työntekijöiltä edellytetään vahvaa asiantuntemusta. Yhteishaun palvelupisteisiin onkin nimettävä vieraskielisen koulutuksen opiskelijavalinnan vastuhenkilöt.

Opetusministeriö päättää koulutusohjelmista ja opiskelijavalinnan aikatauluista siten, että ammattikorkeakoulujen vieraskielisillä koulutusohjelmilla on muun ammattikorkeakoulujen tutkintoon johtavan koulutuksen ja yliopistosektorin kanssa yhteiset valintojen tulosten julistamisen ja opiskelupaikan vastaanottamisen määräajat. Opetusministeriö valmistelee tarvittavat lainsäädännön muutokset.

Opetushallitus toimii vieraskielisen koulutuksen yhteishakujärjestelmän rekisterinpitäjänä ja vastaa yhteishaun valtakunnallisesta toteutuksesta. Opetushallitus kehittää atk-järjestelmää yhdessä ammattikorkeakoulujen kanssa.

Ammattikorkeakoulut, CIMO ja Opetushallitus vastaavat yhteishaun viestinnästä.

3.2 Aikataulu

Vieraskielisen koulutuksen yhteishakujärjestelmän rakentaminen ja hausta tiedottaminen tapahtuvat vuoden 2006 aikana. Yhteishakuun voidaan siirtyä syksyllä 2007 alkavan koulutuksen osalta siten, että yhteishakujärjestelmä on toiminnassa kevään 2007 haussa.

Vieraskielisen koulutuksen yhteishaun aikatauluista päättää opetusministeriö. Yhteishaussa ammattikorkeakouluilla on yhteinen haku aika, joka koskee sekä kotimaisia että ulkomaisia hakijoita. Vieraskielisen koulutuksen haun tulee olla ennen suomen- ja ruotsinkielistä yhteishakua. Valintojen tulokset ilmoitetaan hakijoille opetusministeriön edellyttämään määräaikaan mennessä. Opiskelijaksi valittujen on otettava opiskelupaikka vastaan opetusministeriön päättämän aikataulun mukaisesti.

Vieraskielinen yhteishaku esitetään toteutettavaksi siten, että ammattikorkeakouluille tiedotetaan tulevasta muutoksesta ja vieraskielisten koulutusohjelmien opiskelijavalinnan perusteiden valmistelutyö käynnistetään vuoden 2005 loppupuolella. Yhteishaun tietojärjestelmän valmistelu tapahtuu vuoden 2006 aikana seuraavasti: tietojärjestelmän määrittely (tammi-maaliskuu), valmistelu (huhti-syyskuu), testaus (syyskuu) ja käyttöönotto (lokajoulukuu jatkuen vuoden 2007 ensimmäiselle neljännekselle saakka). Ammattikorkeakoulut ja Opetushallitus tiedottavat yhteishakujärjestelmästä ja sen käyttöönotosta vuoden 2006

aikana. Tiedotus jatkuu vuoden 2007 ensimmäiselle neljännekselle saakka. Vieraskielisen koulutuksen yhteishaun materiaali suunnitellaan ja tuotetaan vuoden 2006 ensimmäisen puoliskon aikana siten, että tiedotusaineisto on valmis kesäkuun 2006 loppuun mennessä ja varsinainen hakumateriaali oppaineen ja hakulomakkeineen ovat valmiit syksyyn 2006 mennessä. Internet-sivujen informaatio valmistellaan huhti-syyskuussa 2006. Yhteishaun valmistelu-aikataulu on esitetty taulukkona liitteessä 1.

Hakujärjestelmän sekä hakuoppaiden ja muun materiaalin tuottamisen aikataulun tulee olla sellainen, että hakuinformaatiota on saatavilla riittävän ajoissa ennen varsinaisen hakuaian alkamista.

3.3 Hakijan englanninkielinen käyttöliittymä

Hakijan englanninkielinen käyttöliittymä tulee suunnitella siten, että se on helposti ymmärrettävissä ja ohjeistaa riittävästi hakijoita.

Sähköisellä haulla tulee olla selkeä ja yksinkertainen sekä helposti muistettava web-osoite kuten suomenkielisessä haussa (vrt. *www.amkhaku.fi*).

Sähköisen haun helppouden vuoksi hakijamäärä sekä ei-kelpoisten hakijoiden määrä voi kasvaa. Sähköisessä hakujärjestelmässä voisi olla toiminto, jonka avulla hakutoimisto aktivoi hakijan hakemuksen vasta sitten, kun hakija on nettihakemuksensa lisäksi toimittanut asianmukaiset hakemusliitteet yhteishaun palvelupisteeseen.

Käyttöliittymää suunniteltaessa on syytä ottaa huomioon ulkomaisella todistuksella hakkevien erityistarpeet. Käyttöliittymässä olisi hyvä olla tila sellaisille asioille, joista on tarpeen informoida hakijoita. Tällainen asia voisi olla mm. tieto siitä, että hakemus aktivoidaan vasta, kun hakemusliitteet on toimitettu. Hakija ei voi täyttää hakulomaketta hyväksymättä kyseistä ehtoa. Hakemuksessa tai hakuohjeissa olisi myös tarpeen olla huomautus, että valintakokeisiin osallistumista varten on jo hakuvaiheessa annettava viisumi- ja/tai oleskelulupaa.

Ulkomaisten hakijoiden pohjakoulutustiedon täyttäminen hakulomakkeeseen on ongelmallista erilaisten koulutusjärjestelmien ja koulutuksesta käytettävien erilaisten termien vuoksi. On selvittävää, voisivatko hakijat täydentää hakulomakkeeseen koulutustaustatietonsa alkuperäiskielellä vai englanniksi. Hakulomakkeessa voisi esimerkiksi olla valikko, josta löytyisivät maakohtaiset kelpoisuusvaatimukset.

3.4 Vieraskielisen koulutuksen yhteishakurekisteri

Ammattikorkeakoulut tallentavat yhteishakurekisteriin kaikkien vieraskieliseen koulutukseen hakeneiden tiedot. Sähköistä hakulomaketta käyttäneiden hakijoiden tiedot siirtyvät automaattisesti järjestelmään, ja vain paperilomakkeella tulleet hakemukset tallennetaan erikseen. Järjestelmän tulee olla helppokäyttöinen ja tuottaa ammattikorkeakoulujen tarpeita palvelevia raportteja. Ammattikorkeakoulujen tulee voida tarvittaessa siirtää tiedot rekisteristä nopeasti ja yksinkertaisesti omiin opiskelijahallintojärjestelmiinsä. Järjestelmässä on myös otettava huomioon ulkomaisten hakijoiden erityispiirteet, esimerkiksi se, ettei heillä ole suomalaista henkilötunnusta, viisumin saantiin liittyvät aikataulut ja mahdolliset luku-kausimaksut.

3.5 Vieraskielisen koulutuksen yhteishakua valmisteleavan projektiryhmän perustaminen ja rekisterinpitäjä

VKYH-työryhmä esittää, että sähköisen hakujärjestelmän valmistelua varten perustetaan projektiryhmä, joka vastaa yhteishakujärjestelmän valmistelusta, käyttöönotosta ja koulutuksesta vuoden 2006 aikana. Projektiryhmä, ammattikorkeakoulut, Opetushallitus ja CIMO vastaavat yhteishaun viestinnästä. VKYH-työryhmä esittää vieraskielisen yhteishaun rekisterinpitäjäksi Opetushallitusta.

3.6 Yhteishaun viestintä

Opetushallitus vastaa suomen- ja ruotsinkielisen yhteishaun valtakunnallisesta toteutuksesta, koulutukseen hakeutumisesta ja valintaan liittyvän valtakunnallisen tiedotuksen järjestämisestä sekä antaa ohjeet alueellisesta toteutuksesta. Yhteishaun alueellisesta toteutuksesta vastaavat ammattikorkeakoulut. Ammattikorkeakoulut huolehtivat hakemusten vastaanottamisesta, käsittelystä ja säilyttämisestä, hakemiseen ja valintaan liittyvästä yleisestä tiedotuksesta sekä muista yhteishaun käytännön järjestelyistä (Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakoulujen yhteishakujärjestelmästä 353/2003 § 5). Myös vieraskielisen koulutuksen yhteishaku-uudistuksen tiedottamisesta vastaavat ensisijaisesti Opetushallitus ja ammattikorkeakoulut. Yleiseen ja erityisesti kansainvälisille sidosryhmille suunnatun koulutustarjonnan viestinnän toteuttamiseen osallistuvat myös opetusministeriö ja CIMO. Opetushallituksen tutkintojen tunnustamisyksikköä ja ammattikorkeakoulujen kv-verkoston ja Ammattikorkeakoulujen Itä- ja Kaakkois-Aasian yhteistyöverkoston asiantuntemusta ja kontaktipintaa hyödynnetään viestinnässä.

Viestintää varten on laadittava toimenpidesuunnitelma, jossa kartoitetaan markkinat, kohderyhmät ja viestintäkanavat sekä tehdään konkreettisia ehdotuksia tarvittavasta markkinointimateriaalista. On kartoitettava, mistä ammattikorkeakoulut haluavat opiskelijoita ja suunnattava ponnistuksia sen mukaisesti. Toimenpidesuunnitelman tulee ottaa kantaa jo olemassa olevien verkostojen hyödyntämiseen ja tehokkaaseen työnjakoon eri osapuolten kesken ja koordinoida toimet, jotta päällekkäisyyksiltä välttyttäisiin. Toimenpidesuunnitelmalle laaditaan aikataulu.

Yhteenvedo

VKYH-työryhmä esittää, että ammattikorkeakoulujen ammattikorkeakoulututkintoon johtavassa vieraskielisessä koulutuksessa siirrytään yhteishakuun vuonna 2007. Yhteishaku tukee jo hyvin toimivia ammattikorkeakoulujen yhteistyömuotoja esim. valintakoejärjestelyissä (mm. Ammattikorkeakoulujen Itä- ja Kaakkois-Aasian yhteistyöverkoston valintakoe yhteistyö Aasiassa) ja yhteistyötä tulee jatkaa.

Yhteishaun avulla selkiytetään ja kehitetään opiskelijavalintamenettelyä ja vastataan mm. opetusministeriön haasteeseen, jonka mukaan ammattikorkeakouluissa tulisi opiskella vuonna 2008 yhteensä 5 000 ulkomaista tutkinto-opiskelijaa.

Vieraskielistä koulutusta varten tarvitaan erillinen hakujärjestelmä, jonka suunnittelussa tulee hyödyntää Opetushallituksen ylläpitämää ammattikorkeakoulujen yhteishakujärjestelmää (AMKYH) sekä yhden korkeakoulututkintoon johtavan opiskelupaikan säännöksen toteuttamiseen luotua ammattikorkeakoulujen hakija- ja opiskelupaikkarekisteriä (AMKOREK). Vieraskielisessä koulutuksessa tulee olla käytössä englanninkielinen sähköinen hakulomake. Hakulomakkeen käyttöliittymä, hakuohjeet ja muu hakemiseen liittyvä materiaali on laadittava englanniksi. Vieraskielisen koulutuksen yhteishakujärjestelmän rakentaminen ja hausta tiedottaminen tapahtuvat vuoden 2006 aikana. Yhteishakuun voidaan siirtyä syksyllä 2007 alkavan koulutuksen osalta siten, että yhteishakujärjestelmä on toiminnassa kevään 2007 haussa. Työryhmän kanta on, että vieraskieliseen yhteishakuun eivät tässä vaiheessa kuulu vieraskielinen tutkintoon johtava aikuiskoulutus eikä mahdollisesti vieraalla kielellä toteutettava ylempiin ammattikorkeakoulututkintoihin johtava koulutus.

Työryhmä esittää, että vieraskielisessä yhteishaussa hakija voi hakea yhdellä hakulomakkeella neljään hakukohteeseen, jotka hän asettaa mieluisuusjärjestykseen hakuaikana. Hakukohteiden määrä rajoitetaan neljään. Järjestys on hakuajan päättymisen jälkeen sitova. Hakija jättää hakemuksensa ensisijaisen hakutoiveensa mukaiseen ammattikorkeakouluun.

Hakeminen ammattikorkeakouluihin voi tapahtua sähköisen hakulomakkeen tai perinteisen paperilomakkeen avulla. Tavoitteena on, että sähköinen hakeminen yleistyy pääasialliseksi hakutavaksi. Hakukelpoisuus on osoitettava todistusten avulla. Muulla kuin suomalaisella todistuksella hakevat toimittavat todistuksensa ammattikorkeakouluun hakuaikana.

Vieraskielisen koulutuksen yhteishaun aikatauluista päättää opetusministeriö. Yhteishaussa ammattikorkeakouluilla on yhteinen hakuaika, joka koskee sekä kotimaisia että ulkomaisia hakijoita. Vieraskielisen koulutuksen haun tulee olla ennen suomen- ja ruotsinkielistä yhteishakua. Valintojen tulokset ilmoitetaan hakijoille opetusministeriön edellyttämään

määräaikaan mennessä. Opiskelijaksi valitut ottavat opiskelupaikan vastaan opetusministeriön päättämän aikataulun mukaisesti.

Vieraskielinen yhteishaku esitetään toteutettavaksi siten, että ammattikorkeakouluille tiedotetaan tulevasta muutoksesta ja vieraskielisten koulutusohjelmien opiskelijavalinnan perusteiden valmistelutyö käynnistetään vuoden 2005 loppupuolella. Työryhmä esittää, että yhteishaun valmistelua varten perustetaan projektiryhmä, jonka tehtävät ovat seuraavat: yhteishaun tietojärjestelmän määrittely, valmistelu, testaus ja käyttöönotto, yhteishausta tiedottaminen sekä vieraskielisen yhteishaun materiaalin ja internetsivujen informaation tuottamisen suunnittelu. Projektiryhmä, ammattikorkeakoulut, Opetushallitus ja CIMO vastaavat yhteishaun viestinnästä. Yhteishaun valmisteluaikataulu on liitteessä 1.

Päävastuu opiskelijavalinnoista säilyy ammattikorkeakouluilla. Opetushallitus on yhteishakujärjestelmän rekisterinpitäjä ja vastaa yhteishaun valtakunnallisesta toteutuksesta. Yhteishaun käytännön toteutuksesta vastaavat ammattikorkeakoulut huolehtimalla hakemusten vastaanottamisesta ja käsittelystä sekä hakijoiden neuvonnasta. Ammattikorkeakoulut päättävät valintaperusteista, valintakokeiden järjestämisestä ja opiskelijaksi ottamisesta. Valinnan tekninen toteuttaminen ja hakijoiden perusneuvonta on suositeltavaa keskittää ammattikorkeakoulussa yhteen palvelupisteeseen (Admissions Office).

Ulkomaisten opiskelijoiden rekrytointi on haasteellinen tehtävä. Ammattikorkeakoulujen tulee huolehtia vieraskielisen koulutuksen opiskelijavalinnan henkilöstön koulutuksesta ja varmistaa, että heillä on ulkomaisten opiskelijoiden valintaan liittyvää erityisosaamista. Resurssien riittävyys koko opiskelijavalintaprosessin aikana on varmistettava. Ulkomaisten hakijoiden hakukelpoisuuden ja ulkomaisten todistusten oikeellisuuden arvioimisen helpottamiseksi hakujärjestelmän tueksi tarvitaan apuvälineitä ja alueellista tai valtakunnallista yhteistyötä sekä koulutusta opiskelijavalintahenkilöstölle. Ammattikorkeakoulujen Itä- ja Kaakkois-Aasian yhteistyöverkosto on yhteistyössä Opetushallituksen tutkintojen tunnistamisesta vastaavan yksikön kanssa laatinut Kiinan koulutusjärjestelmää kuvaavan oppaan, jota voidaan hyödyntää opiskelijavalinnassa. Erillisten ammattikorkeakoulujen työryhmien perustaminen tiettyjen maiden koulutusjärjestelmien ja todistusten selvittelyyn saattaisi työryhmän mukaan olla toimiva ratkaisu.

ARENEN opiskelijavalintaprojektiin tulee sisällyttää vuosittain vieraskielisen koulutuksen koulutusalaakohtaiset valintaperustesuositukset. Kukin ammattikorkeakoulu päättää suositusten noudattamisesta. Yhteishaun toimivuutta edistää, että vieraskielisten koulutusohjelmien valintaperusteet ovat yhdenmukaiset sekä rakenteeltaan yksinkertaiset ja selkeät. Niiden tulee olla hakijoille läpinäkyvät ja vertailukelpoiset. Erityisesti hakijoiden oikeusturvaan ja yhtenäisiin toimintatapoihin liittyvät tarpeet tulee ottaa huomioon. Suomalaisiin ja ulkomaisiin hakijoihin tulee soveltaa yhdenvertaisia valintaperusteita, ja hakijoita on kohdeltava muutenkin tasaveroisesti. Vieraskielisten koulutusohjelmien hakijoille tulee asettaa yhtenäiset kielitaitovaatimukset.

Yhteishakujärjestelmä tukee toteutuessaan ammattikorkeakoulujen toivomaa yhteistyön lisääntymistä mm. yhtenäisten hakuaikojen ja toimintatapojen, yhteisen hakulomakkeen sekä yhteisten valinta-ajojen kautta. Ulkomaisten hakijoiden hakukelpoisuuden selvittämiseen luodaan yhtenäisiä käytäntöjä ja tulkintaohjeita. Yhteishaku karsii ammattikorkeakoulujen päällekkäistä työtä, selkiyttää prosesseja, yhtenäistää englanninkielistä terminologiaa ja vähentää kustannuksia. Yhteishaku kehittää valintahenkilökunnan asiantuntemusta, luo pohjan yhteisen markkinointimateriaalin kehittämiseksi sekä edistää ammattikorkeakoulujen kilpailukykyä kansainvälisessä markkinointiviestinnässä.

Hakija saa aiempaa paremmin ja selkeämmin tietoa suomalaisten ammattikorkeakoulujen vieraskielisestä koulutustarjonnasta. Yhteishaku edistää vieraskielisen koulutusohjel-

mien tunnettuutta sekä suomalaisten että ulkomaisten hakijoiden keskuudessa. Erityisesti kansainvälisille hakijoille yhteishaun avulla muotoutuu selkeämpi kuva mahdollisuuksista opiskella Suomessa ja he saavat enemmän tietoa ammattikorkeakoulu-

järjestelmästä. Lisäksi nettihaku muuttaa hakemisen ajasta ja paikasta riippumattomaksi eri aikavyöhykkeillä oleville hakijoille.

Kansainvälisillä markkinoilla kilpailu hyvistä opiskelijoista kiristyy. Opiskelija on asiakas, jolla on oikeus odottaa hyvää ja toimivaa palvelua. Yhteishaku helpottaa opiskelijan työtä, se tuo läpinäkyvyyttä ja parantaa hakijoiden oikeusturvaa sekä nopeuttaa hakuprosessia. Helppo ja tehokas tiedonsaanti tarjolla olevista mahdollisuuksista ja joutuisa prosessi ovat tärkeitä kilpailutekijöitä. Yhteishaku antaa erinomaisen mahdollisuuden viestiä Suomen edistysellisyydestä ja yhteistyön voimasta sekä profiloida Suomi edelläkävijöitten joukkoon.

Vieraskielisen koulutuksen yhteishakujärjestelmään siirtyminen edellyttää muutosta asetukseen ammattikorkeakoulujen yhteishakujärjestelmästä (353/2003) ja mahdollisesti lakiin opiskelijavalintarekisteristä ja ylioppilastutkintorekisteristä.

Yhteishaun valmisteluaikataulu

Toiminto/aika	Vuosi 2005			Vuosi 2006			Vuosi 2007		
Yhteishaku									
Tietojärjestelmä									
- määrittely				x					
- valmistelu					x	x			
- testaus						x			
- käyttöönotto							x	x	
Tiedotus									
- ammattikorkeakoulut			x	x	x	x	x	x	
- vieraskielisen yhteishaun materiaali				x	x				
- nettisivuinformaatio					x	x	(x)		
Haku								x	
Valintaperusteet			x	x	x				
Asetusmuutos				x					

Ammattikorkeakoulujen yhteishaun johtoryhmä
Ammattikorkeakoulujen vieraskielisen koulutuksen
yhteishaun selvitystyöryhmä (VKYH)

12.9.2005

Ammattikorkeakoulujen rehtoreille

Ammattikorkeakoulujen vieraskielisen koulutuksen yhteishaun selvitystyöryhmän tehtävänä on selvittää ammattikorkeakoulujen käyttämät haku- ja valintamenettelyt sekä tehdä esitys vieraskielisen koulutuksen yhteishakumenettelystä 31.12.2005 mennessä.

Kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen CIMO:n keväällä 2005 tekemän selvityksen perusteella ammattikorkeakoulut toivovat sekä korkeakoulujen välistä että korkeakoulujen sisäistä yhteistyötä. Yhteisiä käytäntöjä ja koordinoitua kaivataan ja hakua halutaan keskitää. Ammattikorkeakoulut ovat pitkään hoitaneet suomen- ja ruotsinkielisen koulutuksen yhteishakua yhteistyössä, ammatillisten opettajakorkeakoulujen yhteishakua kehitetään ja ammattikorkeakouluilla on lukuisia muitakin yhteisiä hankkeita. Vieraskielisen koulutuksen yhteishaku tuo yhteistyön entistä näkyvämmäksi.

Työryhmän tiedon mukaan missään muussa maassa ei ole käytössä yhteishakujärjestelmää koulutuksessa, jonka opetuskieli on muu kuin maan kansallinen kieli, joten hanke on uraa uurtava. Toisaalta esim. Isossa-Britanniassa on järjestelmä, jossa maan kansallisella kielellä toteutettavaan koulutukseen hakeudutaan myös ulkomaisten todistusten perusteella yhteishaun kautta. Tällaisen järjestelmän kokemuksista voidaan hyötyä myös Suomessa ja se osoittaa, että yhteishaku erilaisilla koulutustaustoilla hakeville on mahdollista järjestää.

Yhteishaku lisää ammattikorkeakoulujen ja niiden vieraskielisten koulutusohjelmien vetovoimaisuutta ja tunnettuutta sekä suomalaisten että ulkomaisten hakijoiden keskuudessa. Yhteishaku tuo läpinäkyvyyttä, selkeyttää hakua ja parantaa hakijoiden oikeusturvaa. Yksinkertaistettu hakumenetelmä edesauttaa vieraskielisen koulutuksen markkinointia ja rekrytointia. Yhteishaku antaa ammattikorkeakouluille tehokkaamman tavan hoitaa opiskelijarekrytointia vieraskielisiin koulutusohjelmiin sekä mahdollisuuden keskittää opiskelijarekrytointia halutuille alueille.

Työryhmä ehdottaa, että ammattikorkeakoulujen tutkintoon johtavassa vieraskielisessä koulutuksessa siirrytään yhteishakujärjestelmään vuonna 2007. Yhteishakujärjestelmän rakentaminen, rekisterimuutokset ja hausta tiedottaminen tapahtuu vuoden 2006 aikana.

Yhteishakuun voidaan siirtyä syksyllä 2007 alkavan koulutuksen osalta siten, että yhteishakujärjestelmä on toiminnassa kevään 2007 haussa. Vieraskielistä koulutusta varten tarvitaan erillinen englanninkielinen hakujärjestelmä, jonka suunnittelussa tulee hyödyntää ammattikorkeakoulujen yhteishakujärjestelmää (AMKYH) sekä yhden korkeakoulututkintoon johtavan opiskelupaikan säännöksen toteuttamiseen luotua ammattikorkeakoulujen hakija- ja opiskelupaikkarekisteriä (AMKOREK). Vieraskielisestä koulutuksesta on jo nyt tallennettu rekistereihin hakemukset, hyväksymis-, paikan vastaanotto- ja läsnäolotiedot. Vieraskielisessä yhteishaussa tulee olla käytössä englanninkielinen sähköinen hakulomake.

Vieraskielisen koulutuksen opiskelijahaun ja -valinnan koordinointi yhteishakujärjestelmän avulla edellyttää valintaperusteiden kehittämistä, yhtenäistämistä, selkeyttämistä ja yksinkertaistamista. Ammattikorkeakoulut päättävät itsenäisesti opiskelijavalinnan valintaperusteista, valintakokeiden järjestämisestä ja opiskelijaksi ottamisesta. Areenan valintaperusteprojektille ja alakohtaisille valintaperustetyöryhmille on annettu tehtäväksi valmistella vieraskielisten koulutusohjelmien valintaperustesuositus.

Matti Isokallio
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Työryhmän puheenjohtaja

Marjo Pääskylä
Oulun seudun ammattikorkeakoulu
Työryhmän sihteeri

Carita Blomqvist
Opetushallitus

Merja Lankinen
Kansainvälisen henkilövaihdon
keskus CIMO

Päivi Nygrén
Turun ammattikorkeakoulu

Outi Kivipelto
Opetushallitus

Ritva Sammalkivi
Opetushallitus

Maija Varis
Suomen Ammattikorkeakoulu-
opiskelijayhdistysten Liitto SAMOK ry

Ammattikorkeakoulujen yhteishaun johtoryhmä /
Ammattikorkeakoulujen vieraskielisen koulutuksen
yhteishaun selvitystyöryhmä (VKYH)

1.9.2005

ARENen opiskelijavalintaprojektille ja alakohtaisille valintaperustetyöryhmille

Opetusministeriö on myöntänyt Opetushallituksen esityksestä vuodeksi 2005 määrärahan ammattikorkeakoulujen vieraskielisen tutkintoon johtavan koulutuksen hakumenettelyn selvittämiseksi. Ammattikorkeakoulujen yhteishaun johtoryhmä on asettanut alaisuuteensa työryhmän, jonka tehtävänä on selvittää ammattikorkeakoulujen käyttämät haku- ja valintamenettelyt sekä tehdä esitys vieraskielisen koulutuksen mahdollisesta yhteishakumenettelystä 31.12.2005 mennessä.

Työryhmän kanta on, että ammattikorkeakoulujen tutkintoon johtavassa vieraskielisessä koulutuksessa voidaan siirtyä yhteishakujärjestelmään vuonna 2007. Yhteishakujärjestelmän rakentaminen, rekisterimuutokset ja hausta tiedottaminen tapahtuu vuoden 2006 aikana. Yhteishakuun voidaan siirtyä syksyllä 2007 alkavan koulutuksen osalta siten, että yhteishakujärjestelmä on toiminnassa kevään 2007 haussa. Vieraskielistä koulutusta varten tarvitaan erillinen englanninkielinen hakujärjestelmä ja yhtenäinen englanninkielinen sähköinen hakulomake. Yhteishakuun siirtyminen edellyttää valintaperusteiden kehittämistä, yhtenäistämistä ja selkeyttämistä sekä yksinkertaistamista.

Yhteishaku antaa ammattikorkeakouluille tehokkaamman tavan hoitaa vieraskielisten koulutusohjelmien opiskelijarekrytointia sekä mahdollisuuden keskittää opiskelijarekrytointia halutuille alueille.

Ammattikorkeakoulujen valmistautuminen vieraskielisen koulutuksen yhteishakuun

Työryhmä antaa toimeksiannon Arenen opiskelijavalintaprojektille ja valintaperustetyöryhmille:

- Arenen opiskelijavalintaprojektissa ja alakohtaisissa valintaperustetyöryhmissä tulee antaa yhteiset valintaperustesuositukset vieraskielisille koulutusohjelmille.
- Vieraskielisille koulutusohjelmille pitää esittää yhtenäiset kielitaitovaatimukset (esim. ulkomaiset hakijat: IELTS, academic level; TOEFL; suomalaisten hakijoiden kielitaitovaatimukset, ks. liite).

Tehtävän valmistelussa tulee miettiä mm. seuraavia kysymyksiä:

- Onko ulkomaisilla hakijoilla oltava eri valintakriteerit kuin suomalaisilla hakijoilla?
- Onko tarpeen määritellä suomalaisten ja ulkomaisten opiskelijoiden kiintiöt?
(Opetusministeriön suositus: 30 % aloituspaikoista ulkomaalaisille)

- Toimiiko yhteispistevalinta (koulu- ja valintakoemenestys + työkokemus) vieraskielisessä koulutuksessa vai pitääkö valinnan perustua joko pelkkään valintakokeeseen (edellyttäen että hakijoilla on korkeakoulukelpoisuus) tai tarvittaessa (korkeakoulun/yksikön harkinnan mukaan) järjestettävään valintakokeeseen ja todistuksiin? Ulkomaisten todistusten pisteyttäminen on vaativa ja aikaa vievä tehtävä ja tulisi miettiä, voidaanko siirtyä väljempiin käytäntöön. Riittääkö opiskelijavalinnan perusteeksi ulkomaisen hakijan kotimaassaan vastaavaan koulutukseen saavuttama korkeakoulukelpoisuus? Voidaanko ulkomaiselta hakijalta edellyttää aiempia korkeakouluopintoja tai että hänellä on opinto-oikeus korkeakouluun kotimaassaan?
- Miten arvioidaan ulkomaisia toisen asteen ammatillisia tutkintoja, joiden antamasta korkeakoulukelpoisuudesta voi olla vaikea saada tietoa. Sähköinen hakulomake (oma ilmoitus) ei riitä, vaan ulkomaisten hakijoiden kelpoisuus on todennettava todistuksin.
- Tulee miettiä mahdollisuudet (korkeakoulujen väliseen) yhteistyöhön ulkomaisten hakijoiden hakukelpoisuuden antavan koulutuksen arvioimiseksi ja todistusten oikeellisuuden selvittämiseksi.
- Voidaanko laatia kansallinen määrittely ulkomaiselle hakijalle? (tarvitaan eri hakuryhmiä/kiintiöitä varten) Käsitelläänkö kaksoiskansalaisuuden omaavia hakijoita ulkomaisina vai suomalaisina hakijoina? Tarvitaanko kansalaisuusnäkökulmasta muita perusmäärittelyjä kuin kotimaa, EU/ETA- alueella ko. maiden kansalaisten suorittamat tutkinnot ja muu maailma?
- Edellytetäänkö ulkomaisilta hakijoilta, että hakukelpoisuuden antava tutkinto on suoritettu hakuajan loppuun mennessä? (käytännössä kelpoisuuden arviointi muuten hankalaa ja opiskelijavalinta voidaan joutua purkamaan, myös oleskeluluvan saanti ilman edeltävää tutkintoa on vaikeaa) Voivatko hakuviikot/-kesänä valmistuvat suomalaiset abiturientit, IB-kokelaat, ammatillisten oppilaitosten päättävien luokkien oppilaat sekä ulkosuomalaiset huomioda hakijoina, mikäli tutkinto valmistuu opintojen alkuun mennessä?
- Vieraskielisillä koulutusohjelmilla on oltava yhteiset haku- ja mahdollisesti myös valintakoeajat. (Esim. Aasia-verkosto on aiempina vuosina toivonut valintakoe yhteistyössä mukana olevien noudattavan samaa haku-aikaa EU:n ulkopuolisten hakijoiden osalta.) Viisumien ja oleskelulupien vuoksi haku- ja valintakoeajankohta ei voi olla liian myöhäinen. Opetusministeriö päättää yhteishaun aikataulusta.
- Järjestetäänkö valintakokeita Suomessa ja/tai ulkomailla? Onko valintakoe yhteistyötä kotimaisten tai ulkomaisten yhteistyötahojen kanssa?

Ammattikorkeakoulujen sisällä pitää keskittää vieraskielisen koulutuksen haku- ja valintaprosessi hakutoimistoihin. Miten varmistetaan, että vieraskielisen koulutuksen opiskelijavalinnan henkilöstö omaa riittävän ammatti- ja kielitaidon? Mitkä ovat mahdolliset koulutustarpeet? Ulkomaisten hakijoiden kelpoisuuden selvittelyssä tarvitaan erityisosaamista, eri maiden koulutusjärjestelmien tuntemusta sekä hyvää ja monipuolista kielitaitoa.

Matti Isokallio
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Työryhmän puheenjohtaja

Marjo Pääskylä
Oulun seudun ammattikorkeakoulu
Työryhmän sihteeri

Liite. Yhteenvedo ammattikorkeakoulujen vieraskielisen koulutuksen opiskelijavalinnan valintaperusteista vuonna 2005

Kooste Suomen ammattikorkeakoulujen vieraskielisten koulutusohjelmien opiskelijavalinnan valintaperusteista vuonna 2005

Ammatti- korkea- koulu	Vieraskiel. koulutus- ohj.	ALPAT yht. / AMK	Ulko- maalais- kiintiöt!	Valinta- kriteerit suomal. hakijoille*	Valintakri- teerit ulkom. hakijoille	Kielitaidon testaaminen*	Valintakoe*	Erityisjärj. ulkom. hakijoille
ARCADA	3	55	ei kiintiöitä	V+P	V	amk:n oma koe	K+R+H+E	ei
EVTEK4	106	ei mainintaa	Y	samat	amk:n oma koe ¹	K+R+S+E+H	kyllä	kyllä
EKAMK	1	10	kyllä/50%	Y	samat	amk:n oma koe	K+E+H	kyllä
HAAGA	3	66	kyllä/50%	Y	V+T	IELTS 5,5 / TOEFL 173,500	K+H	ei
STADIA	2	40	ei mainintaa	V+P / Y	samat	amk:n oma koe ²	K+E+H	ei
HELIA	5	145	kyllä/33%	Y	samat / V+T	amk:n oma koe ³	K+E+H+R	ei
HAMK	2	75	ei mainintaa	Y	samat	IELTS 5,0+oma	K+E+S	ei
JAMK	5	100	kyllä/30%	Y / V+T / P+V	samat	IELTS 5,0 / TOEFL 213,550	K+E+S+H+R	kyllä
KAMK	1	20	kyllä/40%	Y	samat	IELTS 5,0 / TOEFL 213,550	x	kyllä
KTAMK	3	60	ei mainintaa	Y / P ⁴	samat	amk:n oma+P	K+E	kyllä
KPAMK	3	41	kyllä/66%	Y / P	samat	TOEFL / P	K+E	ei
KYAMK	1	17	kyllä/25%	Y	P+T ⁵	IELTS/TOEFL	x	kyllä
LAMK	1	33	ei mainintaa	Y	samat	IELTS 5,0 / TOEFL 196, 525	K+H	kyllä
LAUREA	4	92	ei mainintaa	Y	samat	amk:n oma koe	K+E+H	ei
MAMK	2	45	ei mainintaa	Y	samat	IELTS 5,0 / TOEFL 213,550	K+H	kyllä
OAMK	3	72	kyllä/50%	V	samat	IELTS 5,0 / TOEFL	K+E	kyllä
PIRAMK	1	16	ei mainintaa	Y	P	essee+P ⁶	K+R+H	kyllä
PKAMK	1	20	kyllä/25% ¹⁸	Y	Y / P+T	x ⁷	K+R+H	kyllä
RAMK	3	65	kyllä/50%	Y	samat	amk:n oma koe / IELTS, TOEFL ⁸	K+R+H+E	kyllä
SAMK	2	40	kyllä/33%	Y / V+P	samat	IELTS 5,0 / TOEFL 213, 550	K+S+H	ei
SAVONIA	4	74	kyllä/50%	Y	Y ⁹	IELTS 5,5 / TOEFL 196, 525	S+H	kyllä
SEAMK	1	20	ei mainintaa	Y	samat	IELTS/TOEFL	S+PT	kyllä
TAMK	2	70	ei mainintaa	Y	samat	amk:n oma koe/ IELTS/ TOEFL ¹⁰	K+E+H	kyllä
TUAMK	6	121	ei mainintaa	Y ²⁰	samat	haastattelu	K+H	kyllä
VAMK	3	105	ei mainintaa	Y	samat	IELTS/TOEFL	x	kyllä
Yhteensä	66	1 508						

Tietolähteenä käytetty oppilaitosten omia kirjallisia hakuoppaita sekä Ammattikorkeakoulujen valintaopas-
ta. Tarkistuksia tehty www-sivujen tietojen avulla. Jos eri lähteiden tiedoissa on ollut ristiriitaisuuksia, on
tieto otettu amk:n omasta oppaasta.

Kooste Suomen ammattikorkeakoulujen vieraskielisten koulutusohjelmien opiskelijavalinnan valintaperusteista vuonna 2005

Ammatti- korkea- koulu	Valintakoe- ajankohta Suomessa	Valintakoe- ajankohta ulkomailla	Vaaditaanko todistus- jäljennökset?	Vaaditaanko todistus- käännökset?	Hakuajat EU / ETA	Hakuaika EU:n ulko- puolisille	Hyväksy- täänkö välitystoim. käyttö?	Minne hakupaperit lähetetään
ARCADA	touko-kesäk.	vain Suomessa	kyllä	kyllä	29.3–15.4.2005	17.1–1.2.2005	ei mainintaa	Arcada Admissions
EVTEK	kesäkuu	ei mainintaa	kyllä	kyllä	1.1–15.4.2005 ¹¹	1.1–14.2.2005	ei mainintaa	yksikköön
EKAMK	toukokuu	ei mainintaa	kyllä	ei mainintaa	14.3–22.4.2005	sama	ei mainintaa	yksikköön
HAAGA	touko-kesäk.	vain Suomessa	kyllä	kyllä	14.3–9.4.2005 ¹²	sama	ei mainintaa	yksikköön
STADIA	touko-kesäk.	vain Suomessa	kyllä	ei mainintaa	29.3–15.4.2005	sama	ei mainintaa	Student Application Office
HELIA	touko-kesäk.	vain Suomessa	kyllä	kyllä	1.3–31.3.2005	sama	ei mainintaa	yksikköön / koul.ohj.
HAMK	toukokuu	vain Suomessa	kyllä	ei mainintaa	3.1–29.4.2005	3.1–18.2.2005	ei mainintaa	Student Affairs Office
JAMK	touko-kesäk.	maalis- toukok.	kyllä	ei mainintaa	haku päättyy 15.4.2005	haku päättyy 15.2.2005	ei mainintaa	Student Application Office
KAMK	kesäkuu	maalis- toukokuu	kyllä	kyllä	1.12.2004– 5.4.2005 ¹³	1.12.2004– 14.2.2005	ei mainintaa	International Study Office
KTAMK	kesäkuu	maaliskuu	kyllä	kyllä	haku päättyy 31.5.2005	haku päättyy 14.2.2005	ei mainintaa	Student Application Office
KPAMK	kesäkuu	vain Suomessa	kyllä	kyllä	haku päättyy 13.5.2005 ¹⁴	haku päättyy 29.4.2005	ei mainintaa	Student Application Office
KYAMK	kesäkuu	vain Suomessa	kyllä	kyllä	haku päättyy 29.4.2005	sama	ei mainintaa	yksikköön
LAMK	kesäkuu	helmi- maaliskuu	kyllä	kyllä	haku päättyy 25.4.2005	haku päättyy 11.2.2005	ei mainintaa	yksikköön
LAUREA	kesäkuu	vain Suomessa	kyllä	kyllä	29.3– 15.4.2005	10.1– 11.2.2005	ei mainintaa	Student Application Office
MAMK	kesäkuu	ei mainintaa	kyllä	kyllä	31.1– 29.4.2005	sama	ei mainintaa	Student Services
OAMK	huhti- toukokuu	maaliskuu	kyllä	kyllä	1.12.2004– 15.4.2005	1.12.2004– 15.2.2005	ei hyväksytä	Addmissions Office
PIRAMK	toukokuu	vain Suomessa	kyllä	ei mainintaa	29.3– 15.4.2005	sama	ei mainintaa	yksikköön
PKAMK	kesäkuu	vain Suomessa	kyllä	kyllä	29.3– 30.4.2005	haku päättyy 5.2.2005 ¹⁵	ei mainintaa	koulutusohjelmaan
RAMK	kesäkuu	huhtikuu	kyllä	kyllä	haku päättyy 15.4.2005 ¹⁶	haku päättyy 15.2.2005	ei mainintaa	Application Office
SAMK	touko- kesäkuu	vain Suomessa	kyllä	kyllä	haku päättyy 15.4.2005	haku päättyy 14.2.2005	ei mainintaa	Student Application Office
SAVONIA	kesäkuu	ei mainintaa	kyllä	ei mainintaa	haku päättyy 30.4.2005	haku päättyy 15.2.2005	ei mainintaa	Student Applications Office
SEAMK	toukokuu	ei mainintaa	kyllä	ei mainintaa	haku päättyy 15.4.2005 ¹⁷	haku päättyy 14.2.2005	ei mainintaa	yksikköön
TAMK	touko- kesäkuu	ei mainintaa	kyllä	kyllä	1.11.2004– 15.4.2005	sama	ei mainintaa	yksikköön
TUAMK	kesäkuu	ei mainintaa	kyllä	kyllä	haku päättyy 29.4.2005	haku päättyy 25.2.2005	ei mainintaa	Addmissions Office
VAMK	touko- kesäkuu	maaliskuu	kyllä	kyllä	29.3– 15.4.2005	1.1– 15.2.2005 ¹⁹	ei mainintaa	Polytechnic Student Office

*Selitykset käytetyille lyhenteille

Y=papereiden, työkokemuksen ja valintakokeen yhteispistemäärän perusteella

V=valintakokeen perusteella

P=papereiden perusteella (hakemuksen, todistusten sekä mahdollisen motivation letterin tai cv:n perusteella)

T=työkokemuksen perusteella

K=kirjallinen koe

E=englannin kielen koe

H=haastattelu

R=ryhmätilanne

S=soveltuvuuskoe

PT=psykologinen testi

x=tietoja ei saatavilla

! Kiintiöt-kohdan prosentit ilmaisevat valittavien ulkomaisten opiskelijoiden osuuden. Kiintiö ei välttämättä koske kaikkia ko. amk:n koulutusohjelmia.

Huom! Jos valintakriteerien kohdalla on useampi vaihtoehto, jotka on erotettu toisistaan /-merkillä, tarkoittaa tämä sitä, että kriteerit vaihtelevat koulutusohjelmittain amk:n sisällä. Plus-merkki puolestaan kertoo molempien olevan valintakriteereinä kaikissa koulutusohjelmissa.

Valintakoeosiossa näkyvät kaikkien koulutusohjelmien valintakoetyypit yhdessä, ne siis saattavat vaihdella koulutusohjelmittain.

Erityisjärjestelyillä tarkoitetaan pääasiassa ulkomailla esim. lähetystöjen avulla tapahtuvia valintakokeeseen liittyviä erityisjärjestelyitä tai valintakokeen korvaavia puhelinhaastatteluita yms. Erityisjärjestelyt eivät välttämättä koske kaikkia ao. amk:n koulutusohjelmia.

Lisätietoja kielitaidon testaamisesta

Suomalaisilta hakijoilta ei vaadita kansainvälisiä kielitestejä.

TOEFL= Test of English as a Foreign Language (www.ets.org/toefl).

Pistemäärät joko computer based / paper based -testeistä.

IELTS= International English Language Testing System (www.ielts.org).

Sisältää sekä kirjallisen että suullisen kielitaidon testaamisen.

Jos kielitestin perässä ei ole pistemäärää, tätä tietoa ei löytynyt käytettävissä olevasta aineistosta.

Amk:n oma testi tarkoittaa erillistä englannin kielen koetta valintakokeessa.

Alaviitteet

- 1 European Management koulutusohjelmassa osa opetuksesta tapahtuu suomeksi, ja näin ollen myös ulkomaisilta hakijoilta edellytetään todistus suomen kielen taidosta, ei ole kuitenkaan määritelty tarkemmin minkälainen todistus kyseessä.
- 2 Ei-suomenkielisille hakijoille järjestetään myös suomen kielen koe valintakokeen yhteydessä.

- 3 Englannin kielen kokeen lisäksi testataan hakijan osaamista yhdessä seuraavista kielissä: ranska, saksa, venäjä, espanja tai ruotsi. Kokeeseen ei tarvitse osallistua, jos kyseessä on hakijan oma äidinkieli tai yo-kokeesta vähintään arvosana M.
- 4 Suomalaiset ja ruotsalaiset hakijat voivat tulla valituksi ilman valintakoetta, jos heidän todistus-arvosanansa ovat tarpeeksi hyvät, korkeintaan 10 opiskelijaa valitaan näin.
- 5 Hakijoiden, joilla ei ole osoitetta Suomessa, ei tarvitse osallistua valintakokeeseen.
- 6 Auttavaa suomen kielen taitoa edellytetään kaikilta hakijoilta harjoittelujaksoja varten. Hakulomakkeessa pyydetään arvioimaan omaa suomen kielen taitoa ja mahdollisuuksia osallistua suomen kielen kurssille ennen opintojen aloittamista.
- 7 Ei mainintaa erillisistä kielitesteistä, vaikka hyvä englannin kielen sekä suullinen että kirjallinen taito edellytetään. On mahdollista, että valintakoe kaiken kaikkiaan mittaa hakijan kielitaitoa. Hakulomakkeessa kohta, jossa hakija itse arvioi kielitaitoaan.
- 8 Englannin kielen koe korvaa ulkomaisilla hakijoilla ryhmätilanteen, johon suomalaiset hakijat osallistuvat Rovaniemellä. Ammattikorkeakoulu saattaa vaatia lisäksi erillisen todistuksen kielitaidosta.
- 9 Ulkomaiset hakijat joko haastatellaan tai heille järjestetään valintakoe omassa maassaan. Toisaalla sanotaan, että useimmilta ulkomailla asuvilta hakijoilta ei vaadita osallistumista valintakokeeseen. Tulkintavaikeuksia!
- 10 Valintakoe sinällään mittaa vastausten sisällön lisäksi englannin kielen taitoa, todistusta kansainvälisestä kielitestistä ei vaadita.
- 11 Talouden koulutusohjelmissa hakuaika kaikille sama 29.3.–29.4.2005.
- 12 Hakuaika Degree Programme in Sports and Leisure Managementissa 14.3.–31.5.2005.
- 13 Hakuaika sekä suomalaisille että Suomessa asuville ulkomaalaisille, viereinen solu ilmoittaa muiden ulkomaalaisten hakijoiden hakuajan.
- 14 Eri hakuajat suomalaisille ja ulkomaisille hakijoille, ulkomaisten hakijoiden hakuajan päättyminen vaihtelee koulutusohjelmittain (28.2., 19.4., 29.4.)
- 15 Ulkomailla asuvilla hakijoilla, jotka eivät voi osallistua valintakokeeseen.
- 16 Suomen kansalaisten osalta, viereinen solu kertoo hakuajan päättymisen kaikkien ulkomaisten hakijoiden osalta.
- 17 Suomalaisten hakijoiden osalta, viereinen solu kertoo hakuajan päättymisestä ulkomaisten hakijoiden osalta.
- 18 Maksimissaan viisi hakijaa valitaan ilman valintakoetta. Nämä ovat yleensä ulkomaisia hakijoita, jotka eivät pysty osallistumaan valintakokeeseen.
- 19 Hakuaika hakijoille, jotka osallistuvat pääsykokeeseen Kiinassa, Intiassa tai Ghanassa.
- 20 Nursing: "Alternatively, an applicant may be accepted as a student of the polytechnic if the course director considers that there is sufficient evidence that a candidate has the experience and ability necessary for study at Bachelor level on a programme taught in English."

Ammattikorkeakouluista käytetyt lyhenteet

Arcada - Nylands svenska yrkeshögskola ARCADA

EVTEK-ammattikorkeakoulu EVTEK

Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulu EKAMK

Haaga Instituutin ammattikorkeakoulu HAAGA

Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia STADIA

Helsingin liiketalouden ammattikorkeakoulu HELIA

Hämeen ammattikorkeakoulu HAMK

Jyväskylän ammattikorkeakoulu JAMK

Kajaanin ammattikorkeakoulu KAMK

Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu KTAMK

Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu KPAMK

Kymenlaakson ammattikorkeakoulu KYAMK

Lahden ammattikorkeakoulu LAMK

Laurea-ammattikorkeakoulu LAUREA

Mikkelin ammattikorkeakoulu MAMK

Oulun seudun ammattikorkeakoulu OAMK

Pirkanmaan ammattikorkeakoulu PIRAMK

Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu PKAMK

Rovaniemen ammattikorkeakoulu RAMK

Satakunnan ammattikorkeakoulu SAMK

Savonia-ammattikorkeakoulu SAVONIA

Seinäjoen ammattikorkeakoulu SEAMK

Tampereen ammattikorkeakoulu TAMK

Turun ammattikorkeakoulu TUAMK

Vaasan ammattikorkeakoulu VAMK

Ammattikorkeakoulujen vieraskieliset koulutusohjelmat vuonna 2005

Koulutusala/koulutusohjelma	ARCADA	EVTEK	EKAMK	HAAGA	HAMK	HELIA	JAMK	KAMK	KTAMK	KPAMK	KYAMK	LAMK	LAUREA
YHTEISKUNTATIEDEIDEN, LIIKETALOUDEN JA HALLINNON ALA													
Degree Programme in International Business	X			X		X	X	X			X	X	
Degree Programme in European Business Administration		X											
Degree Programme in European Management		X											
Degree Programme for Multilingual Management Assistants						X							
Degree Programme in Business Management									X	X			X
TEKNIKAN JA LIIKENTEEN ALA													
Degree Programme in Industrial Management	X												
Degree Programme in Information Technology		X							X				
Degree Programme in Media Engineering		X											
Degree Programme in Mechanical Engineering and Production Technology			X		X								
Degree Programme in Logistics Engineering							X						
Degree Programme in Chemistry and Technology										X			
SOSIAALI-, TERVEYS- JA LIIKUNTA-ALA													
Degree Programme in Human Ageing and Elderly Service	X												
Degree Programme in Social Services													X
Degree Programme in Sports and Leisure Management				X									
Degree Programme in Nursing							X		X	X			X
MATKAILU-, RAVITSEMIS- JA TALOUSALA													
Degree Programme in Tourism						X							
Degree Programme in Hotel, Restaurant and Tourism Management				X									
Degree Programme in Facility Management							X						
LUONNONTIETEIDEN ALA													
Degree Programme in Business Information Technology						X			X				
KULTTUURIALA													
Degree Programme in Music Management							X						

Koulutusala/koulutusohjelma	MAMK	OAMK	PIRAMK	PKAMK	RAMK	SAMK	SAVONIA	SEAMK	STADIA	TAMK	TUAMK	VAMK
YHTEISKUNTATIEIDEIDEN, LIIKETALOUDEN JA HALLINNON ALA												
Degree Programme in International Business		X		X	X		X			X	X	X
Degree Programme in International Business/ Diplomstudiengang in Internationaler Betriebswirtschaft								X			X	
Degree Programme in Business Management	X											
Degree Programme in International Business and Marketing Logistics						X						
TEKNIKAN JA LIIKENTEEN ALA												
Degree Programme in Information Technology	X	X			X		X				X	X
Degree Programme in Mechanical Engineering and Production Technology							X					
Degree Programme in Environmental Engineering										X		
SOSIAALI-, TERVEYS- JA LIIKUNTA-ALA												
Degree Programme in Social Services									X			
Degree Programme in Nursing			X						X		X	
Degree Programme in Physiotherapy						X						
MATKAILU-, RAVITSEMIS- JA TALOUSALA												
Degree Programme in Tourism					X							
Degree Programme in Hotel and Restaurant Business												X
LUONNONTIEIDEIDEN ALA												
Degree Programme in Business Information Technology		X									X	

Social Sciences, Business and Administration

Degree Programme in International Business

- ARCADA, HAAGA, HELIA, HAMK, JAMK, KAMK, KYAMK, LAMK, OAMK, PKAMK, RAMK, SAVONIA, TAMK, TUAMK, VAMK

Degree Programme in International Business/Diplomstudiengang in Internationaler Betriebswirtschaft

- SEAMK, TUAMK

Degree Programme in European Business Administration

- EVTEK

Degree Programme in European Management

- EVTEK

Degree Programme for Multilingual Management Assistants

- HELIA

Degree Programme in Business Management

- TOKEM, KPAMK, LAUREA, MAMK

Degree Programme in International Business and Marketing Logistics

- SAMK

Technology, Communication and Transport

Degree Programme in Industrial Management

- ARCADA

Degree Programme in Information Technology

- EVTEK, KTAMK, MAMK, OAMK, RAMK, SAVONIA, TUAMK, VAMK

Degree Programme in Media Engineering

- EVTEK

Degree Programme in Mechanical Engineering and Production Technology

- EKAMK, HAMK, SAVONIA

Degree Programme in Logistics Engineering

- JAMK

Degree Programme in Chemistry and Technology

- KPAMK

Degree Programme in Environmental Engineering

- TAMK

Social Services, Health and Sports

Degree Programme in Human Ageing and Elderly Service

- ARCADA

Degree Programme in Social Services

- STADIA, LAUREA

Degree Programme in Sports and Leisure Management

- HAAGA

Degree Programme in Nursing

- STADIA, JAMK, KTAMK, KPAMK, LAUREA, PIRAMK, TUAMK

Degree Programme in Physiotherapy

- SAMK

Tourism, Catering and Domestic Services

Degree Programme in Tourism

- HELIA, RAMK

Degree Programme in Hotel, Restaurant and Tourism Management

- HAAGA

Degree Programme in Facility Management

- JAMK

Degree Programme in Hotel and Restaurant Business

- VAMK

Natural Sciences

Degree Programme in Business Information Technology

- HELIA, KTAMK, OAMK, TUAMK

Culture

Degree Programme in Music Management

- JAMK

ULKOSUOMALAISPARLAMENTTI

UTLANDSFINLÄNDARPARLAMENTET - FINNISH EXPATRIATE PARLIAMENT

Puhemiehistö
2002 - 2005

Puhemies
Pertti Paasio

Varapuhemiehet:

Mikko Hietikko
(Jyrki Pöyhönen)
Australia ja Aasia

Toivo Kabanen
(Wladimir Kokko)
Itä-Eurooppa

Päivi Oksi-Walter
(Anneli Asposalo-
Densham)
Keski-Eurooppa

Barbro Allardt
Ljunggren
(Carl-Gustav Store)
Maailmalla asuvat
suomenruotsalaiset

Tuula Fomin
(Esko Melakan)
Pohjois-Eurooppa

Marja Snyder
(Norman Westerberg)
Yhdysvallat ja
Latinalainen Amerikka

Olavi Peltola
(Jaana Karhunen)
Välimeren maat,
Afrikka ja Lähi-itä

Veli J. Ylänkö
(Niilo Saari)
Kanada

Ammattikorkeakoulujen vieraskielisen koulutuksen yhteyshakua kehittäväille
työryhmälle

LAUSUNTO SUOMEN AMMATTIKORKEAKOULUJEN VIERASKIELISEN KOULUTUKSEN HAKUKÄYTÄNNÖISTÄ

Ulkosuomalaisparlamentin neljännessä varsinaisessa istunnossa 23. - 24.
toukokuuta 2005 kokoontunut nuorisovaliokunta on kokouksessaan todennut
Suomen ammattikorkeakoulujen hakukäytäntöjen kirjavuuden vieraskielisiin
koulutusohjelmiin ongelmaksi ulkosuomalaisnuorille.

Kannustamme työryhmää pyrkimyksissään yhtenäistää hakumenettelyjä
yhteishaun aikaansaamiseksi myös ammattikorkeakoulujen vieraskielisissä
koulutusohjelmissä.

Helsingissä 24. toukokuuta 2005

Pertti Paasio
Ulkosuomalaisparlamentin puhemies

Markus Rätty
Nuorisovaliokunnan puheenjohtaja

Ulkosuomalaisparlamentin pysyvä sihteeristö:
Suomi-Seura ry - Finland-Samlundet - Finland Society
Mankankatu 8, 00170 Helsinki, Finland
Tel: +358 (0)9-684 1210, Fax: +358 (0)9-684 121 40
E-mail: info@usp.fi
Internet: www.usp.fi, www.suomi-seura.fi

OPETUSMINISTERIÖ

Undervisningsministeriet

MINISTRY OF EDUCATION

Ministère de l'Éducation

ISBN 978-952-485-316-3

ISSN 1458-8102

Julkaisumyynti / Bokförsäljning

Yliopistopaino / Universitetstryckeriet
PL 4 / PB 4 (Vuorikatu 3 / Berggatan 3)
00014 Helsingin Yliopisto / Helsingfors Universitet
puhelin / telefon (09) 7010 2363
faksi / fax (09) 7010 2374
books@yopaino.helsinki.fi
www.yliopistopaino.helsinki.fi